

Perustuslain 97 §:n mukainen selvitys

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI
PUITTEIDEN SÄÄTÄMISESTÄ ENERGIAA KÄYTTÄVIÄ TUOTTEITA KOSKE-
VIEN EKOLOGISEN SUUNNITTELUN VAATIMUSTEN ASETTAMISTA VARTEN
JA NEUVOSTON DIREKTIIVIN 92/42/ETY MUUTTAMISESTA**

Kauppa- ja teollisuusministeriö lähettää perustuslain 97 §:n perusteella eduskunnan suuren valiokunnan tiedoksi Euroopan yhteisöjen komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi puitteiden säätämisestä energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamista varten ja neuvoston direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta, KOM(2003) 453 lopullinen sekä sitä koskevan perusmuistion.

Ehdotuksen käsittely on alkanut neuvostossa. Ehdotetun direktiivin täytäntöönpano edellyttää Suomessa eduskunnan toimivaltaan kuuluvia lainsäädäntötoimia, jonka vuoksi asiasta on tarkoitus toimittaa viipymättä myös perustuslain 96 §:n 2 momentin mukainen valtioneuvoston kirjelmä.

Paula Nybergh
Teollisuusneuvos
Osastopäällikön sijainen

Kalevi Vaittinen
Ylitarkastaja

LIITTEET

Kauppa- ja teollisuusministeriön perusmuistio, 28.11.2003
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi puitteiden säätämisestä energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamista varten ja neuvoston direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta, KOM(2003) 453 lopullinen, 01.08.2003

Kauppa- ja teollisuusministeriö
00378

TEO Ahvenainen Seppo

PERUSMUISTIO

28.11.2003

KTM2003-

EuP puitedirektiivi (Puitteiden säätäminen energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaatimusten antamista varten ja neuvosto direktiivin 92/42/ETY muuttaminen)-KOM 2003(453) lopullinen

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto; 15.12.2003

EUTORI/Eurodoc nro:

KTM2003-00378

U-tunnus / E-tunnus:

[Tunnus perustuslain 96§ ja 97§ mukaisille ehdotuksille]

Käsittelyvaihe ja käsittelyn tarkoitus:

Neuvoston energiatyöryhmä, neuvoston kannan valmistelu
Coreper 3.12.2003

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 15.12.2003, poliittinen suuntaviiva-keskustelu

Asiakirjat:

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi puitteiden säätämisestä energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamista varten ja neuvoston direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta, KOM(2003) 453 lopullinen, 01.08.2003

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Euroopan yhteisön perustamissopimus, artikla 95 (harmonisointidirektiivi),
Perustamissopimus, artikla 251 (yhteispäätösmenettely)

Käsittelijä(t):

Kauppa- ja teollisuusministeriö, teollisuusneuvos Seppo Ahvenainen p. 1606
2697

Ympäristöministeriö, ylitarkastaja Sirpa Salo-Asikainen p. 160 39687

Suomen kanta/ohje:

Suomi pitää ehdotuksen yleisiä tavoitteita kannatettavina.

Direktiivin laaja-alaisuuden ja uusien rakenteellisten ominaisuuksien vuoksi on tärkeää, että asiaa valmistellaan neuvoston piirissä huolellisesti. Näin varmistetaan, että ehdotuksessa mainitut tavoitteet koskien - 1) energiaa käyttävien tuotteiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa, 2) ympäristönsuojelua, 3) energian toimitusvarmuutta ja EU:n talouden kilpailukykyä sekä 4) teollisuuden ja kuluttajien etuja - saavutetaan.

Virhe. Tuntematon asiakirjan ominaisuuden nimi.

Direktiivin oikeusperustaa, perustamissopimuksen artiklaa 95, voidaan pitää asianmukaisena erityisesti sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta. On kuitenkin varmistettava, että säädösrakenne - ts. puitedirektiivi ja sen nojalla annetut varsinaiset täytäntöönpanosäädökset - on sopusoinnussa Suomen lainsäädäntökäytännön kanssa. Sääntelykomitealle annettavien lainsäädännöllisten toimivaltuuksien tulisi lähtökohtaisesti rajautua säädösten tekniseen toimeenpanoon. Ehdotuksesta ei käy yksikäsitteisesti ilmi, sisältyisikö täytäntöönpanosäädöksiin sen kaltaisia poliittisia näkökohtia, jotka edellyttäisivät vakiintunutta yhteispäättösmenettelyä. Ehdotettu avoin kuulemismenettely toimeenpanosäädösten valmistelussa on erityisen keskeinen asia, jos sääntelykomitealle halutaan antaa laajat toimivaltuudet.

Vaikka ehdotettu puitedirektiivi ei sellaisenaan aseta velvoitteita tuotteiden valmistajille, sen tulee antaa riittävän selkeät puitteet tuotteita koskeville erityisille täytäntöönpanosäädöksille. Tämän vuoksi ehdotusta tulisi selventää ainakin seuraavin osin:

a) Direktiivin soveltamisala

Puitedirektiivin soveltamisala olisi laaja ja osin tulkinnanvarainen, minkä vuoksi tarvitaan eräitä tarkennuksia joko artikloihin tai perusteluihin.

Määritelmäosa sisältää uusia käsitteitä, joiden merkitys ja johdonmukaisuus tulisi varmistaa. Esimerkiksi 'energia käyttävä tuote', siihen 'liitettäväksi tarkoitetut osat' sekä 'komponentit ja kokoonpanot' ovat käsitteitä, joiden tulkinta vaikuttaa merkittävästi soveltamisalaan. Direktiivin soveltamisalan hallittavuuden kannalta tulisi direktiivi rajata sellaisiin tuotteen osiin, jotka itsessään ovat energiaa käyttäviä. Lisäksi tulisi arvioida ja täsmentää, miltä osin direktiivin tulisi koskea energian tuottamiseen, siirtämiseen ja mittaamiseen tarkoitettuja tuotteita ja näiden osia. Direktiivin soveltaminen esimerkiksi lämmön ja sähkön tuotantoon, voimalaitoksiin, prosessilaitoksiin tai energianjakeluverkostoihin ei todennäköisesti ole tarkoituksenmukaista. Direktiivin suhdetta eräisiin muihin ympäristöalan säädöksiin ja aloitteisiin tulisi myös selventää, erityisesti ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annettuun direktiiviin 96/61/EY (ns. IPPC-direktiiviin) sekä tähän liittyvään BREF-järjestelmään.

b) Täytäntöönpanosäädösten sisältö

On tarpeen jo tässä vaiheessa selventää, mistä tuotteista tai tuoteryhmistä täytäntöönpanosäädöksiä tullaan todennäköisesti antamaan - esimerkiksi seuraavan viiden vuoden aikana - ja minkä suuntaisia ne ovat säännösisällöltään. Komission vastuulla olevilla vaikuttavuusarvioinneilla tulisi toisaalta huolehtia siitä, ettei sääntely kohdistu liian kapeisiin tai hajanaisiin tuotesektoreihin. Asianomaisia tuoteryhmiä valittaessa tulisi myös varmistaa, että eri ympäristönäkökohdat (energiankulutus, päästöt, materiaalien käyttö) voidaan ottaa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti huomioon.

c) Vaatimustenmukaisuuden arviointi

EY:n yleisen menettelytavan mukainen valmistajan vakuutusmenettelyä voidaan perustellusti pitää pääsääntönä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Markkinavalvonnalla on tärkeä asema tämän ensivalvonnan varmistajana, niin kuin eh-

dotuksesta ilmenee. Tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien vaihtoehtojen (ympäristöasioiden hallintajärjestelmät, ympäristömerkintä, harmonisoidut standardit,..) johdonmukaisuus ja tasapuolisuus tulisi varmistaa. Harmonisoitujen standardien saatavuudesta ja soveltamistavoista tarvitaan myös nykyistä konkreettisempia tietoja.

e) Yritysten edellytykset soveltaa säädöksiä

Tuotteiden valmistajien edellytykset huolehtia tämän direktiivin alaisten säännösten vaatimuksista, riippuvat vaatimustenmukaisuuden arviointimallien ohella myös siitä, missä määrin ekologisen suunnittelun menetelmiä on saatavilla. Puitteidirektiiviehdotus on suunnittelukriteerien kannalta suuntaa-antava ja edellyttää yksityiskohtaisempia teknisiä normeja ja standardeja, jotta täytäntöönpanosäädöksiä voitaisiin soveltaa tehokkaasti. Suunnittelun vaatimuksissa – olivatpa ne yleisiä tai tuotekohtaisia – on myös otettava huomioon valmistajien - erityisesti pk-yritysten – käytännön mahdollisuudet täyttää asianomaiset vaatimukset. Komponenttien ja osakokoonpanojen toimittajia koskevat tietojen toimittamisvelvoitteet tulisi mitoittaa siten, että ne rajataan vain niihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä tuotteen ekologisen profiilin määrittämiseksi. Toisaalta on pidettävä huoli siitä, että ympäristötehokkuudelle asetetuista yhteisistä kehittämisvoitteista ei tingitä liikaa.

Pääasiallinen sisältö:

Tavoitteet:

EuP-direktiiviehdotus perustuu näkemykseen, että energiaa käyttävien tuotteiden tuotantoon, jakeluun, käyttöön ja käytön jälkeiseen käsittelyyn liittyy merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näitä ovat esimerkiksi energiankulutukseen liittyvä ilmastomuutos, muiden aineiden ja luonnonvarojen kuten veden käyttö, jätteiden syntyminen ja vaarallisten aineiden joutuminen ympäristöön.

Toisaalta merkittävä osa (jopa 80 prosenttia) kaikista tuotteisiin liittyvistä ympäristövaikutuksista määräytyy tuotesuunnitteluvaiheessa. Ympäristönäkökohtien sisällyttäminen tuotekehitysprosessiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on siten tehokas tapa tehdä parannuksia tuotteisiin.

Ehdotuksen päämääränä on vähentää energiaa käyttävistä tuotteista aiheutuvia ympäristövaikutuksia luomalla kattavat ja johdonmukaiset oikeudelliset puitteet ekologisen suunnittelun vaatimuksille. Tavoitteina on lisäksi 1)varmistaa energiaa käyttävien tuotteiden vapaa liikkuvuus EU:ssa, 2) parantaa näiden tuotteiden yleistä ympäristönsuojelullista tasoa ja siten suojella ympäristöä, 3) edistää energian toimitusvarmuutta ja vahvistaa EU:n taloudellista kilpailukykyä sekä 4) huolehtia sekä teollisuuden että kuluttajien eduista.

Säädösrakenne:

Kyseessä on ehdotus puitteidirektiiviksi. Sen säätämisen jälkeen komissio antaisi sääntelykomitean avustamana ekologisen suunnittelun vaatimuksia koskevia erityisiä täytäntöönpanosäädöksiä. Niissä säädettäisiin ekologisen suunnittelun vaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä ja täytäntöönpanon aikatauluista. Kuhunkin täytäntöönpanosäädökseen liittyisi perusteluosa, vaikutusten arviointi ja siitä järjestettäisiin kuulemismenettely. Eräät olemassa olevat säädökset kuten 92/42/ETY (kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimukset), 96/57/ETY (kotitalouksissa käytettävien jäähdytyslaitteiden energiatehok-

kuus) sekä 200/55/EY (loistelamppujen virran rajoittimien energiatehokkuus) luettaisiin tämän direktiivin täytäntöönpanosäädöksi.

Soveltamisala:

Ehdotetun puitedirektiivin soveltamisala olisi erittäin laaja. Sitä voitaisiin periaatteessa soveltaa kaikkiin tuotteisiin, jotka käyttävät energiaa sen toiminnon suorittamiseksi, jota varten ne on suunniteltu, valmistettu ja saatettu markkinoille. Kaikki energianlähteet kuuluisivat puitedirektiivin soveltamisalaan, vaikka komission arvion mukaan täytäntöönpanosäädökset koskisivat todennäköisesti ainoastaan sähköä, kiinteitä, nestemäisiä ja kaasumaisia polttoaineita käyttäviä tuotteita. Puitedirektiivissä ei yksilöidä tuotteita, joille täytäntöönpanosäädöksiä annetaan, vaan määritellään perusteet näiden tuotteiden valitsemiseksi. Perusteena voi olla esimerkiksi se, että tuotteella merkittävä myyntivolyymi ja että sillä on merkittävä ympäristövaikutus EU:n markkinoilla. Soveltamisala kattaa myös energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäväksi tarkoitetut osat. Toisaalta, mikäli täytäntöönpanosäädöstä ei anneta, puitedirektiivistä ei aiheudu oikeudellisia velvoitteita. Direktiivi ei koskisi ajoneuvoja.

Tuotteiden ekosuunnittelun periaatteet:

Tuotteen ekologisella suunnittelulla tarkoitetaan ympäristönäkökohtien järjestelmällistä sisällyttämistä tuotesuunnitteluun energiaa käyttävän tuotteen ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi koko sen elinkaaren aikana. Ekologisen suunnittelun vaatimukset voivat olla joko yleisiä so. yleistä ekologista suorituskykyä parantavia (ks. ehdotuksen liite1) tai yksilöityjä eli spesifisiä ympäristöllisiä raja-arvoja sisältäviä (liite 2). Valmistajien on arvioitava tuotteen ympäristönäkökohdat ja laadittava tuotteen ekologinen profiili. Asiaankuuluvia ympäristönäkökohtia voivat olla esimerkiksi a) ennustettu materiaalien, energian ja muiden resurssien kuten makean veden kulutus, b) ennakoidut päästöt ilmaan, veteen tai maahan, c) ennakoitu fyysikaalisista vaikutuksista kuten melusta, tärinästä, säteilystä ja sähkömagneettisista kentistä johtuva saaste, d) odotettu jätteen syntyminen tai e) mahdollisuudet materiaalien ja/tai energian uudelleenkäyttöön, kierrätykseen ja hyödyntämiseen. Ekologisen profiilin tulee perustua tuotteen elinkaaren aikaisiin ja mitattavissa oleviin ympäristöominaisuuksiin. Arvioinnissa tulee painottua tekijöihin, joihin voidaan vaikuttaa nimenomaan tuotesuunnittelulla. Suunnitteluratkaisun valinnassa on pyrittävä tasapainoon eri ympäristönäkökohtien kesken sekä muiden relevanttien tekijöiden (terveys, toiminnallisuus, taloudellisuus,...) kesken.

Tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointi ja markkinoille pääsy:

Vaatimustenmukaisuuden arviointi perustuisi uuteen lähestymistapaan sekä kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan. Arviointikriteerit pohjautuisivat harmonisoi-tuihin eurooppalaisiin standardeihin. Yleissääntönä ehdotetaan itsearviointiin (valmistajan vakuutukseen) perustuvaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä. Kolmannen osapuolen (tarkastuslaitoksen) osallistumista, voidaan edellyttää erityistapauksissa. Valmistaja varustaisi ensivalvontansa jälkeen tuotteen CE-merkinnällä, minkä jälkeen tuote voi liikkua vapaasti EU:n markkinoilla. Markkinavalvonnalla, mikä on jäsenmaiden viranomaisten vastuulla, varmistettaisiin tuotteiden vaatimustenmukaisuus.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi pohjautuisi harmonisoidun standardin käyttöön, tuotesuunnittelun kattavan ympäristöasian hallintajärjestelmän (EMAS,

ISO 14001,..) käyttöön tai tuotteelle soveltuvan EU-ympäristömerkin käyttöön. Myöhemmin harkittaisiin myös mahdollisuutta käyttää hyväksi tuotteiden ympäristöilmoituksia (EPD). Ekologisen profiilin määrittämisessä ei vaadittaisi minäkään erityisen menetelmän mukaista täydellistä elinkaarianalyysiä.

Täytäntöönpano:

Direktiivi tulisi voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2005. Niiden on sovellettava kyseisiä säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2006.

Kansallinen käsittely:

Asian perusvalmistelu on tehty kauppa- ja teollisuusministeriön ja ympäristöministeriön EuP-verkostossa. Teollisuusjärjestöjä on kuultu muistion laadinnan yhteydessä. Perusmuistioluonnos on ollut marraskuun alussa kommentoitavana EU-asiain komitean Energia ja Euratom-, kilpailukyky- sekä ympäristöjaostoissa.

Eduskuntakäsittely:

U-kirjelmää valmistellaan.

Kansallinen lainsäädäntö:

EuP-direktiiviehdotuksen täytäntöönpanon mahdollistavaa kansallista lainsäädäntöä ei sellaisenaan ole. Koska kyseessä on uuden tyyppinen ja soveltamisalaltaan laaja puitedirektiivi, on tarvittaneen uutta kansallista puitelainsäädäntöä. Se toimisi direktiivin kansallisena täytäntöönpanosäädöksenä sekä puitteenä myöhemmin annettaville erityisille täytäntöönpanosäädöksille. Niiden nykyisten yhteisösäädösten, jotka muuttuisivat direktiivin 13 artiklan nojalla EuP-täytäntöönpanosäädöksiksi, kansallisten täytäntöönpanosäädösten yhteensopivuus uuden puitelain kanssa tulisi samalla tarkistaa. Kyseisiä yhteisösäädöksiä ovat direktiivit 92/42/ETY (kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimukset), 96/57/ETY (kotitalouksissa käytettävien jäähdytyslatteiden energiatehokkuus) sekä 2000/55/EY (loistelamppujen virran rajoittimien energiatehokkuus). Näiden täytäntöönpano perustuu lakiin laitteiden energiatehokkuudesta (1241/1997).

Taloudelliset ja muut vaikutukset:

EuP-puitedirektiivin kokonaisvaikutukset – taloudelliset vaikutukset mukaan lukien – riippuvat annettavien täytäntöönpanosäädösten määrästä ja tämän aloitteen synnyttämien vapaaehtoisten kehittämissitoumusten määrästä. Näin ollen vaikutusten arviointi voi tässä yhteydessä olla vain esimerkinomaista.

Ehdotuksessa tähdennetään, että energiaa käyttävien tuotteiden ympäristövaikutusten laajuus ja monimuotoisuus edellyttävät yhdenmukaista lähestymistapaa, jonka avulla voidaan periaatteessa ottaa huomioon kaikki tuotteen ympäristönäkökohdat. Tärkeimmät ympäristönäkökohdat liittyvät materiaalien käyttöön, energiankulutukseen ja joidenkin ainesosien myrkyllisyyteen. Ei ole kuitenkaan mahdollista asettaa yhtenäisiä tavoitteita, jotka kaikkien energiaa käyttävien tuotteiden olisi saavutettava. Tämä voidaan tehdä ainoastaan yksittäisen tuotteen tai tuoteperheen tasolla.

Vaikutusmahdollisuuksia kuvaavina esimerkkeinä voidaan mainita, että kodinkoneiden ja toimistolaitteiden osuus sähkön loppukäytöstä on yli 25 prosenttia. Kyseiset laitteet ovat yksi nopeimmin kasvavista energian käytön osa-alueista. Kodin valaistuksen osuus kaikesta asuntojen sähkönkulutuksesta on 17 prosenttia. Noin 75 prosenttia arviolta 1,2 miljoonan tonnin erikoislasituotannosta EU:ssa käytetään sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin. Näiden laitteiden osuus koko muovinkulutuksesta Länsi-Euroopassa on noin 7,3 prosenttia, ja käytetyt määrät ovat kasvaneet tasaisesti.

Komissio on arvioinut, että esimerkiksi vaatimuksilla, joita on suunniteltu käytön aikaisen energiankulutuksen ja siitä aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi, voi olla ajan kuluessa huomattava vaikutus. Se voi nousta 200 miljoonaan tonniin vuodessa vuoteen 2020 mennessä, kun kaikki nyt käytössä olevat laitteet on korvattu.

Tarkasteltaessa ehdotuksen välittömiä taloudellisia vaikutuksia valmistajiin, on huomattava, että tällä puitedirektiivillä ei suoraan luoda oikeudellisia velvoitteita ja vaatimuksia valmistajille. Tämä tapahtuu vasta siinä vaiheessa, kun täytäntöönpanosäädökset annetaan. Ennen kunkin täytäntöönpanosäädöksen antamista suoritetaan vaikutusten arviointi, jossa otetaan huomioon vaikutukset valmistajiin kilpailukyvyn, innovaatiotoiminnan, markkinoillepääsyn ja kustannusten kannalta.

Alkuvaiheessa ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen tuotesuunnittelussa voi joissain tapauksissa aiheuttaa kustannuksia, jotka johtuvat organisatorisesta mukauttamisesta, tarvittavan ympäristötiedon ja -asiantuntemuksen hankkimisesta ja soveltuvien suunnitteluratkaisujen toteutuksesta. Myös vaatimustenmukaisuutta osoittavien asiakirjojen tuottamisesta ja ylläpidosta aiheutuu lisäkustannuksia. Niiden taso riippuu siitä, kuinka pitkälle yritykset ovat jo sisällyttäneet ympäristönäkökohdat toimintaansa edellä mainituista syistä. Erityisesti PK-yritysten mahdollisuudet on tarkoitus ottaa em. vaikutusarvioinnissa huomioon.

Ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen myös voi toisaalta olla kiinteä osa tuotesuunnittelua, jolloin ympäristöön liittyvät parannukset täydentävät usein muita tuotteelle asetettuja vaatimuksia. Kilpailukyvyn kannalta huomionarvoista on lisäksi se, että asiakkaat vaativat entistä enemmän ympäristön kannalta vastuullisia ratkaisuja.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät: -

EUTORI/Eurodoc nro:

KTM2003-00378

U-tunnus / E-tunnus:

[Tunnus perustuslain 96§ ja 97§ mukaisille ehdotuksille]

Käsittelyvaihe ja käsittelyn tarkoitus:

Neuvoston energiatyöryhmä, neuvoston kannan valmistelu
Coreper 3.12.2003

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 15.12.2003, poliittinen suuntaviiva-
keskustelu

Asiakirjat:

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi puitteiden
säättämisestä energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaa-
timusten asettamista varten ja neuvoston direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta,
KOM(2003) 453 lopullinen, 01.08.2003

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Euroopan yhteisön perustamissopimus, artikla 95 (harmonisointidirektiivi),
Perustamissopimus, artikla 251 (yhteispäätösmenettely)

Käsittelijä(t):

Kauppa- ja teollisuusministeriö, teollisuusneuvos Seppo Ahvenainen p. 1606
2697

Ympäristöministeriö, ylitarkastaja Sirpa Salo-Asikainen p. 160 39687

Suomen kanta/ohje:

Suomi pitää ehdotuksen yleisiä tavoitteita kannatettavina.

Direktiivin laaja-alaisuuden ja uusien rakenteellisten ominaisuuksien vuoksi on
tärkeää, että asiaa valmistellaan neuvoston piirissä huolellisesti. Näin varmistee-
taan, että ehdotuksessa mainitut tavoitteet koskien - 1) energiaa käyttävien tuot-
teiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa, 2) ympäristönsuojelua, 3) energian toimitus-
varmuutta ja EU:n talouden kilpailukykyä sekä 4) teollisuuden ja kuluttajien etu-
ja - saavutetaan.

Direktiivin oikeusperustaa, perustamissopimuksen artiklaa 95, voidaan pitää
asianmukaisena erityisesti sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta. On kuiten-
kin varmistettava, että säädösrakenne - ts. puitedirektiivi ja sen nojalla annetut
varsinaiset täytäntöönpanosäädökset - on sopusoinnussa Suomen lainsäädäntö-
käytännön kanssa. Sääntelykomitealle annettavien lainsäädännöllisten toimival-
tuuksien tulisi lähtökohtaisesti rajautua säädösten tekniseen toimeenpanoon. Eh-
dotuksesta ei käy yksikäsitteisesti ilmi, sisältyisikö täytäntöönpanosäädöksiin
sen kaltaisia poliittisia näkökohtia, jotka edellyttäisivät vakiintunutta yhteispää-
tösmenttelyä. Ehdotettu avoin kuulemismenettely toimeenpanosäädösten val-

Virhe. Tuntematon asiakirjan ominaisuuden nimi.

mistelussa on erityisen keskeinen asia, jos sääntelykomitealle halutaan antaa laajat toimivaltuudet.

Vaikka ehdotettu puitedirektiivi ei sellaisenaan aseta velvoitteita tuotteiden valmistajille, sen tulee antaa riittävän selkeät puitteet tuotteita koskeville erityisille täytäntöönpanosäädöksille. Tämän vuoksi ehdotusta tulisi selventää ainakin seuraavin osin:

c) Direktiivin soveltamisala

Puitedirektiivin soveltamisala olisi laaja ja osin tulkinnanvarainen, minkä vuoksi tarvitaan eräitä tarkennuksia joko artikloihin tai perusteluihin.

Määritelmäosa sisältää uusia käsitteitä, joiden merkitys ja johdonmukaisuus tulisi varmistaa. Esimerkiksi 'energia käyttävä tuote', siihen 'liitettäväksi tarkoitetut osat' sekä 'komponentit ja kokoonpanot' ovat käsitteitä, joiden tulkinta vaikuttaa merkittävästi soveltamisalaan. Direktiivin soveltamisalan hallittavuuden kannalta tulisi direktiivi rajata sellaisiin tuotteiden osiin, jotka itsessään ovat energiaa käyttäviä. Lisäksi tulisi arvioida ja täsmentää, miltä osin direktiivin tulisi koskea energian tuottamiseen, siirtämiseen ja mittaamiseen tarkoitettuja tuotteita ja näiden osia. Direktiivin soveltaminen esimerkiksi lämmön ja sähkön tuotantoon, voimalaitoksiin, prosessilaitoksiin tai energianjakeluverkostoihin ei todennäköisesti ole tarkoituksenmukaista. Direktiivin suhdetta eräisiin muihin ympäristöalan säädöksiin ja aloitteisiin tulisi myös selventää, erityisesti ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annettuun direktiiviin 96/61/EY (ns. IPPC-direktiiviin) sekä tähän liittyvään BREF-järjestelmään.

d) Täytäntöönpanosäädösten sisältö

On tarpeen jo tässä vaiheessa selventää, mistä tuotteista tai tuoteryhmistä täytäntöönpanosäädöksiä tullaan todennäköisesti antamaan - esimerkiksi seuraavan viiden vuoden aikana - ja minkä suuntaisia ne ovat säännösisällöltään. Komission vastuulla olevilla vaikuttavuusarvioinneilla tulisi toisaalta huolehtia siitä, ettei sääntely kohdistu liian kapeisiin tai hajanaisiin tuotesektoreihin. Asianomaisia tuoteryhmiä valittaessa tulisi myös varmistaa, että eri ympäristönäkökohdat (energiankulutus, päästöt, materiaalien käyttö) voidaan ottaa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti huomioon.

c) Vaatimustenmukaisuuden arviointi

EY:n yleisen menettelytavan mukainen valmistajan vakuutusmenettelyä voidaan perustellusti pitää pääsääntönä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Markkinavalvonnalla on tärkeä asema tämän ensivalvonnan varmistajana, niin kuin ehdotuksesta ilmenee. Tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien vaihtoehtojen (ympäristöasioiden hallintajärjestelmät, ympäristömerkintä, harmonisoidut standardit,..) johdonmukaisuus ja tasapuolisuus tulisi varmistaa. Harmonisoitujen standardien saatavuudesta ja soveltamistavoista tarvitaan myös nykyistä konkreettisempia tietoja.

e) Yritysten edellytykset soveltaa säädöksiä

Tuotteiden valmistajien edellytykset huolehtia tämän direktiivin alaisten säännösten vaatimuksista, riippuvat vaatimustenmukaisuuden arviointimallien ohella

myös siitä, missä määrin ekologisen suunnittelun menetelmiä on saatavilla. Puitteidirektiiviehdotus on suunnittelukriteerien kannalta suuntaa-antava ja edellyttää yksityiskohtaisempia teknisiä normeja ja standardeja, jotta täytäntöönpanosäädöksiä voitaisiin soveltaa tehokkaasti. Suunnittelun vaatimuksissa – olivatpa ne yleisiä tai tuotekohtaisia – on myös otettava huomioon valmistajien - erityisesti pk-yritysten – käytännön mahdollisuudet täyttää asianomaiset vaatimukset. Komponenttien ja osakokoonpanojen toimittajia koskevat tietojen toimittamisvelvoitteet tulisi mitoittaa siten, että ne rajataan vain niihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä tuotteen ekologisen profiilin määrittämiseksi. Toisaalta on pidettävä huoli siitä, että ympäristötehokkuudelle asetetuista yhteisistä kehittämisvoitteista ei tingitä liikaa.

Pääasiallinen sisältö:

Tavoitteet:

EuP-direktiiviehdotus perustuu näkemykseen, että energiaa käyttävien tuotteiden tuotantoon, jakeluun, käyttöön ja käytön jälkeiseen käsittelyyn liittyy merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näitä ovat esimerkiksi energiankulutukseen liittyvä ilmastomuutos, muiden aineiden ja luonnonvarojen kuten veden käyttö, jätteiden syntyminen ja vaarallisten aineiden joutuminen ympäristöön.

Toisaalta merkittävä osa (jopa 80 prosenttia) kaikista tuotteisiin liittyvistä ympäristövaikutuksista määräytyy tuotesuunnitteluvaiheessa. Ympäristönäkökohtien sisällyttäminen tuotekehitysprosessiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on siten tehokas tapa tehdä parannuksia tuotteisiin.

Ehdotuksen päämääränä on vähentää energiaa käyttävistä tuotteista aiheutuvia ympäristövaikutuksia luomalla kattavat ja johdonmukaiset oikeudelliset puitteet ekologisen suunnittelun vaatimuksille. Tavoitteina on lisäksi 1) varmistaa energiaa käyttävien tuotteiden vapaa liikkuvuus EU:ssa, 2) parantaa näiden tuotteiden yleistä ympäristönsuojelullista tasoa ja siten suojella ympäristöä, 3) edistää energian toimitusvarmuutta ja vahvistaa EU:n taloudellista kilpailukykyä sekä 4) huolehtia sekä teollisuuden että kuluttajien eduista.

Säädösrakenne:

Kyseessä on ehdotus puitedirektiiviksi. Sen säätämisen jälkeen komissio antaisi sääntelykomitean avustamana ekologisen suunnittelun vaatimuksia koskevia erityisiä täytäntöönpanosäädöksiä. Niissä säädettäisiin ekologisen suunnittelun vaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä ja täytäntöönpanon aikatauluista. Kuhunkin täytäntöönpanosäädökseen liittyisi perusteluosa, vaikutusten arviointi ja siitä järjestettäisiin kuulemismenettely. Eräät olemassa olevat säädökset kuten 92/42/ETY (kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimukset), 96/57/ETY (kotitalouksissa käytettävien jäähdytyslaitteiden energiatehokkuus) sekä 200/55/EY (loistelamppujen virran rajoittimien energiatehokkuus) luettaisiin tämän direktiivin täytäntöönpanosäädöksiksi.

Soveltamisala:

Ehdotetun puitedirektiivin soveltamisala olisi erittäin laaja. Sitä voitaisiin periaatteessa soveltaa kaikkiin tuotteisiin, jotka käyttävät energiaa sen toiminnon suorittamiseksi, jota varten ne on suunniteltu, valmistettu ja saatettu markkinoille. Kaikki energianlähteet kuuluisivat puitedirektiivin soveltamisalaan, vaikka komission arvion mukaan täytäntöönpanosäädökset koskisivat todennäköisesti ainoastaan sähköä, kiinteitä, nestemäisiä ja kaasumaisia polttoaineita käytäviä

tuotteita. Puitedirektiivissä ei yksilöidä tuotteita, joille täytäntöönpanosäädöksiä annetaan, vaan määritellään perusteet näiden tuotteiden valitsemiseksi. Perusteena voi olla esimerkiksi se, että tuotteella merkittävä myyntivolyymi ja että sillä on merkittävä ympäristövaikutus EU:n markkinoilla. Soveltamisala kattaa myös energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäväksi tarkoitetut osat. Toisaalta, mikäli täytäntöönpanosäädöstä ei anneta, puitedirektiivistä ei aiheudu oikeudellisia velvoitteita. Direktiivi ei koskisi ajoneuvoja.

Tuotteiden ekosuunnittelun periaatteet:

Tuotteen ekologisella suunnittelulla tarkoitetaan ympäristönäkökohtien järjestelmällistä sisällyttämistä tuotesuunnitteluun energiaa käyttävän tuotteen ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi koko sen elinkaaren aikana. Ekologisen suunnittelun vaatimukset voivat olla joko yleisiä so. yleistä ekologista suorituskykyä parantavia (ks. ehdotuksen liite1) tai yksilöityjä eli spesifisiä ympäristöllisiä raja-arvoja sisältäviä (liite 2). Valmistajien on arvioitava tuotteen ympäristönäkökohdat ja laadittava tuotteen ekologinen profiili. Asiaankuuluvia ympäristönäkökohtia voivat olla esimerkiksi a) ennustettu materiaalien, energian ja muiden resurssien kuten makean veden kulutus, b) ennakoidut päästöt ilmaan, veteen tai maahan, c) ennakoitu fysikaalisista vaikutuksista kuten melusta, tärinästä, säteilystä ja sähkömagneettisista kentistä johtuva saaste, d) odotettu jätteen syntyminen tai e) mahdollisuudet materiaalien ja/tai energian uudelleenkäyttöön, kierrätykseen ja hyödyntämiseen. Ekologisen profiilin tulee perustua tuotteen elinkaaren aikaisiin ja mitattavissa oleviin ympäristöominaisuuksiin. Arvioinnissa tulee painottua tekijöihin, joihin voidaan vaikuttaa nimenomaan tuotesuunnittelulla. Suunnitteluratkaisun valinnassa on pyrittävä tasapainoon eri ympäristönäkökohtien kesken sekä muiden relevanttien tekijöiden (terveys, toiminnallisuus, taloudellisuus,...) kesken.

Tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointi ja markkinoille pääsy:

Vaatimustenmukaisuuden arviointi perustuisi uuteen lähestymistapaan sekä kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan. Arviointikriteerit pohjautuisivat harmonisoi-tuihin eurooppalaisiin standardeihin. Yleissääntönä ehdotetaan itsearviointiin (valmistajan vakuutukseen) perustuvaa vaatimustenmukaisuuden arviointime-nettelyä. Kolmannen osapuolen (tarkastuslaitoksen) osallistumista, voidaan edel-lyttää erityistapauksissa. Valmistaja varustaisi ensivalvontansa jälkeen tuotteen CE-merkinnällä, minkä jälkeen tuote voi liikkua vapaasti EU:n markkinoilla. Markkinavalvonnalla, mikä on jäsenmaiden viranomaisten vastuulla, varmistet-taisiin tuotteiden vaatimustenmukaisuus.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi pohjautuisi harmonisoidun standardin käyt-töön, tuotesuunnittelun kattavan ympäristöasian hallintajärjestelmän (EMAS, ISO 14001,...) käyttöön tai tuotteelle soveltuvan EU-ympäristömerkin käyttöön. Myöhemmin harkittaisiin myös mahdollisuutta käyttää hyväksi tuotteiden ympä-ristöilmoituksia (EPD). Ekologisen profiilin määrittämisessä ei vaadittaisi mi-n-kään erityisen menetelmän mukaista täydellistä elinkaarianalyysiä.

Täytäntöönpano:

Direktiivi tulisi voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Eu-roopan unionin virallisessa lehdessä.

Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2005. Niiden on sovellettava kyseisiä säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2006.

Kansallinen käsittely:

Asian perusvalmistelu on tehty kauppa- ja teollisuusministeriön ja ympäristöministeriön EuP-verkostossa. Teollisuusjärjestöjä on kuultu muistion laadinnan yhteydessä. Perusmuistioluonnos on ollut marraskuun alussa kommentoitavana EU-asiain komitean Energia ja Euratom-, kilpailukyky- sekä ympäristöjaostoissa.

Eduskuntakäsittely:

U-kirjelmää valmistellaan.

Kansallinen lainsäädäntö:

EuP-direktiiviehdotuksen täytäntöönpanon mahdollistavaa kansallista lainsäädäntöä ei sellaisenaan ole. Koska kyseessä on uuden tyyppinen ja soveltamisalaltaan laaja puitedirektiivi, on tarvittaneen uutta kansallista puitelainsäädäntöä. Se toimisi direktiivin kansallisena täytäntöönpanosäädöksenä sekä puitteena myöhemmin annettaville erityisille täytäntöönpanosäädöksille. Niiden nykyisten yhteisösäädösten, jotka muuttuisivat direktiivin 13 artiklan nojalla EuP-täytäntöönpanosäädöksiksi, kansallisten täytäntöönpanosäädösten yhteensopivuus uuden puitelain kanssa tulisi samalla tarkistaa. Kyseisiä yhteisösäädöksiä ovat direktiivit 92/42/ETY (kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimukset), 96/57/ETY (kotitalouksissa käytettävien jäähdytyslaitteiden energiatehokkuus) sekä 2000/55/EY (loistelamppujen virran rajoittimien energiatehokkuus). Näiden täytäntöönpano perustuu lakiin laitteiden energiatehokkuudesta (1241/1997).

Taloudelliset ja muut vaikutukset:

EuP-puitedirektiivin kokonaisvaikutukset – taloudelliset vaikutukset mukaan lukien - riippuvat annettavien täytäntöönpanosäädösten määrästä ja tämän aloitteen synnyttämien vapaaehtoisten kehittämissitoumusten määrästä. Näin ollen vaikutusten arviointi voi tässä yhteydessä olla vain esimerkinomaista.

Ehdotuksessa tähdennetään, että energiaa käyttävien tuotteiden ympäristövaikutusten laajuus ja monimuotoisuus edellyttävät yhdenmukaista lähestymistapaa, jonka avulla voidaan periaatteessa ottaa huomioon kaikki tuotteen ympäristönäkökohdat. Tärkeimmät ympäristönäkökohdat liittyvät materiaalien käyttöön, energiankulutukseen ja joidenkin ainesosien myrkyllisyyteen. Ei ole kuitenkaan mahdollista asettaa yhtenäisiä tavoitteita, jotka kaikkien energiaa käyttävien tuotteiden olisi saavutettava. Tämä voidaan tehdä ainoastaan yksittäisen tuotteen tai tuoteperheen tasolla.

Vaikutusmahdollisuuksia kuvaavina esimerkkeinä voidaan mainita, että kodinkoneiden ja toimistolaitteiden osuus sähkön loppukäytöstä on yli 25 prosenttia. Kyseiset laitteet ovat yksi nopeimmin kasvavista energian käytön osa-alueista.

Kodin valaistuksen osuus kaikesta asuntojen sähkönkulutuksesta on 17 prosenttia. Noin 75 prosenttia arviolta 1,2 miljoonan tonnin erikoislasituotannosta EU:ssa käytetään sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin. Näiden laitteiden osuus koko muovinkulutuksesta Länsi-Euroopassa on noin 7,3 prosenttia, ja käytetyt määrät ovat kasvaneet tasaisesti.

Komissio on arvioinut, että esimerkiksi vaatimuksilla, joita on suunniteltu käytön aikaisen energiankulutuksen ja siitä aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi, voi olla ajan kuluessa huomattava vaikutus. Se voi nousta 200 miljoonaan tonniin vuodessa vuoteen 2020 mennessä, kun kaikki nyt käytössä olevat laitteet on korvattu.

Tarkasteltaessa ehdotuksen välittömiä taloudellisia vaikutuksia valmistajiin, on huomattava, että tällä puitedirektiivillä ei suoraan luoda oikeudellisia velvoitteita ja vaatimuksia valmistajille. Tämä tapahtuu vasta siinä vaiheessa, kun täytäntöönpanosäädökset annetaan. Ennen kunkin täytäntöönpanosäädöksen antamista suoritetaan vaikutusten arviointi, jossa otetaan huomioon vaikutukset valmistajiin kilpailukyvyyn, innovaatiotoiminnan, markkinoillepääsyn ja kustannusten kannalta.

Alkuvaiheessa ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen tuotesuunnittelussa voi joissain tapauksissa aiheuttaa kustannuksia, jotka johtuvat organisatorisesta mukauttamisesta, tarvittavan ympäristötiedon ja -asiantuntemuksen hankkimisesta ja soveltuvien suunnitteluratkaisujen toteutuksesta. Myös vaatimustenmukaisuutta osoittavien asiakirjojen tuottamisesta ja ylläpidosta aiheutuu lisäkustannuksia. Niiden taso riippuu siitä, kuinka pitkälle yritykset ovat jo sisällyttäneet ympäristönäkökohdat toimintaansa edellä mainituista syistä. Erityisesti PK-yritysten mahdollisuudet on tarkoitus ottaa em. vaikutusarvioinnissa huomioon.

Ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen myös voi toisaalta olla kiinteä osa tuotesuunnittelua, jolloin ympäristöön liittyvät parannukset täydentävät usein muita tuotteelle asetettuja vaatimuksia. Kilpailukyvyyn kannalta huomionarvoista on lisäksi se, että asiakkaat vaativat entistä enemmän ympäristön kannalta vastuullisia ratkaisuja.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

EUTORI/Eurodoc nro:

KTM2003-00378

U-tunnus / E-tunnus:

[Tunnus perustuslain 96§ ja 97§ mukaisille ehdotuksille]

Käsittelyvaihe ja käsittelyn tarkoitus:

Neuvoston energiatyöryhmä, neuvoston kannan valmistelu

Coreper 3.12.2003

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 15.12.2003, poliittinen suuntaviivakeskustelu

Asiakirjat:

Virhe. Tuntematon asiakirjan ominaisuuden nimi.

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi puitteiden säätämisestä energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamista varten ja neuvoston direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta, KOM(2003) 453 lopullinen, 01.08.2003

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Euroopan yhteisön perustamissopimus, artikla 95 (harmonisointidirektiivi),
Perustamissopimus, artikla 251 (yhteispäätösmenettely)

Käsittelijä(t):

Kauppa- ja teollisuusministeriö, teollisuusneuvos Seppo Ahvenainen p. 1606 2697
Ympäristöministeriö, ylitarkastaja Sirpa Salo-Asikainen p. 160 39687

Suomen kanta/ohje:

Suomi pitää ehdotuksen yleisiä tavoitteita kannatettavina.

Direktiivin laaja-alaisuuden ja uusien rakenteellisten ominaisuuksien vuoksi on tärkeää, että asiaa valmistellaan neuvoston piirissä huolellisesti. Näin varmistetaan, että ehdotuksessa mainitut tavoitteet koskien - 1) energiaa käyttävien tuotteiden vapaata liikkuvuutta EU:ssa, 2) ympäristönsuojelua, 3) energian toimitusvarmuutta ja EU:n talouden kilpailukykyä sekä 4) teollisuuden ja kuluttajien etuja - saavutetaan.

Direktiivin oikeusperustaa, perustamissopimuksen artiklaa 95, voidaan pitää asianmukaisena erityisesti sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta. On kuitenkin varmistettava, että säädösrakenne - ts. puitedirektiivi ja sen nojalla annetut varsinaiset täytäntöönpanosäädökset - on sopusoinnussa Suomen lainsäädäntökäytännön kanssa. Sääntelykomitealle annettavien lainsäädännöllisten toimivaltuuksien tulisi lähtökohtaisesti rajautua säädösten tekniseen toimeenpanoon. Ehdotuksesta ei käy yksikäsitteisesti ilmi, sisältyisikö täytäntöönpanosäädöksiin sen kaltaisia poliittisia näkökohtia, jotka edellyttäisivät vakiintunutta yhteispäätösmenettelyä. Ehdotettu avoin kuulemismenettely toimeenpanosäädösten valmistelussa on erityisen keskeinen asia, jos sääntelykomitealle halutaan antaa laajat toimivaltuudet.

Vaikka ehdotettu puitedirektiivi ei sellaisenaan aseta velvoitteita tuotteiden valmistajille, sen tulee antaa riittävän selkeät puitteet tuotteita koskeville erityisille täytäntöönpanosäädöksille. Tämän vuoksi ehdotusta tulisi selventää ainakin seuraavin osin:

e) Direktiivin soveltamisala

Puitedirektiivin soveltamisala olisi laaja ja osin tulkinnanvarainen, minkä vuoksi tarvitaan eräitä tarkennuksia joko artikloihin tai perusteluihin.

Määritelmäosa sisältää uusia käsitteitä, joiden merkitys ja johdonmukaisuus tulisi varmistaa. Esimerkiksi 'energia käyttävä tuote', siihen 'liitettäväksi tarkoitetut osat' sekä 'komponentit ja kokoonpanot' ovat käsitteitä, joiden tulkinta vaikut-

taa merkittävästi soveltamisalaan. Direktiivin soveltamisalan hallittavuuden kannalta tulisi direktiivi rajata sellaisiin tuotteen osiin, jotka itsessään ovat energiaa käyttäviä. Lisäksi tulisi arvioida ja täsmentää, miltä osin direktiivin tulisi koskea energian tuottamiseen, siirtämiseen ja mittaamiseen tarkoitettuja tuotteita ja näiden osia. Direktiivin soveltaminen esimerkiksi lämmön ja sähkön tuotantoon, voimalaitoksiin, prosessilaitoksiin tai energianjakeluverkostoihin ei todennäköisesti ole tarkoituksenmukaista. Direktiivin suhdetta eräisiin muihin ympäristöalan säädöksiin ja aloitteisiin tulisi myös selventää, erityisesti ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämisestä annettuun direktiiviin 96/61/EY (ns. IPPC-direktiiviin) sekä tähän liittyvään BREF-järjestelmään.

f) Täytäntöönpanosäädösten sisältö

On tarpeen jo tässä vaiheessa selventää, mistä tuotteista tai tuoteryhmistä täytäntöönpanosäädöksiä tullaan todennäköisesti antamaan - esimerkiksi seuraavan viiden vuoden aikana - ja minkä suuntaisia ne ovat säännösisällöltään. Komission vastuulla olevilla vaikuttavuusarvioinneilla tulisi toisaalta huolehtia siitä, ettei sääntely kohdistu liian kapeisiin tai hajanaisiin tuotesektoreihin. Asianomaisia tuoteryhmiä valittaessa tulisi myös varmistaa, että eri ympäristönäkökohdat (energiankulutus, päästöt, materiaalien käyttö) voidaan ottaa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti huomioon.

c) Vaatimustenmukaisuuden arviointi

EY:n yleisen menettelytavan mukainen valmistajan vakuutusmenettelyä voidaan perustellusti pitää pääsääntönä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Markkinavalvonnalla on tärkeä asema tämän ensivalvonnan varmistajana, niin kuin ehdotuksesta ilmenee. Tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien vaihtoehtojen (ympäristöasioiden hallintajärjestelmät, ympäristömerkintä, harmonisoidut standardit,..) johdonmukaisuus ja tasapuolisuus tulisi varmistaa. Harmonisoitujen standardien saatavuudesta ja soveltamistavoista tarvitaan myös nykyistä konkreettisempia tietoja.

e) Yritysten edellytykset soveltaa säädöksiä

Tuotteiden valmistajien edellytykset huolehtia tämän direktiivin alaisten säännösten vaatimuksista, riippuvat vaatimustenmukaisuuden arviointimallien ohella myös siitä, missä määrin ekologisen suunnittelun menetelmiä on saatavilla. Puitedirektiiviehdotus on suunnittelukriteerien kannalta suuntaa-antava ja edellyttää yksityiskohtaisempia teknisiä normeja ja standardeja, jotta täytäntöönpanosäädöksiä voitaisiin soveltaa tehokkaasti. Suunnittelun vaatimuksissa – olivatpa ne yleisiä tai tuotekohtaisia – on myös otettava huomioon valmistajien - erityisesti pk-yritysten – käytännön mahdollisuudet täyttää asianomaiset vaatimukset. Komponenttien ja osakokoonpanojen toimittajia koskevat tietojen toimittamisvelvoitteet tulisi mitoittaa siten, että ne rajataan vain niihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä tuotteen ekologisen profiilin määrittämiseksi. Toisaalta on pidettävä huoli siitä, että ympäristötehokkuudelle asetetuista yhteisistä kehittämisvoitteista ei tingitä liikaa.

Pääasiallinen sisältö:

Tavoitteet:

Virhe. Tuntematon asiakirjan ominaisuuden nimi.

EuP-direktiiviehdotus perustuu näkemykseen, että energiaa käyttävien tuotteiden tuotantoon, jakeluun, käyttöön ja käytön jälkeiseen käsittelyyn liittyy merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näitä ovat esimerkiksi energiankulutukseen liittyvä ilmastomuutos, muiden aineiden ja luonnonvarojen kuten veden käyttö, jätteiden syntyminen ja vaarallisten aineiden joutuminen ympäristöön.

Toisaalta merkittävä osa (jopa 80 prosenttia) kaikista tuotteisiin liittyvistä ympäristövaikutuksista määräytyy tuotesuunnitteluvaiheessa. Ympäristönäkökohtien sisällyttäminen tuotekehitysprosessiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on siten tehokas tapa tehdä parannuksia tuotteisiin.

Ehdotuksen päämääränä on vähentää energiaa käyttävistä tuotteista aiheutuvia ympäristövaikutuksia luomalla kattavat ja johdonmukaiset oikeudelliset puitteet ekologisen suunnittelun vaatimuksille. Tavoitteina on lisäksi 1) varmistaa energiaa käyttävien tuotteiden vapaa liikkuvuus EU:ssa, 2) parantaa näiden tuotteiden yleistä ympäristönsuojelullista tasoa ja siten suojella ympäristöä, 3) edistää energian toimitusvarmuutta ja vahvistaa EU:n taloudellista kilpailukykyä sekä 4) huolehtia sekä teollisuuden että kuluttajien eduista.

Säädösrakenne:

Kyseessä on ehdotus puitedirektiiviksi. Sen säätämisen jälkeen komissio antaisi sääntelykomitean avustamana ekologisen suunnittelun vaatimuksia koskevia erityisiä täytäntöönpanosäädöksiä. Niissä säädettäisiin ekologisen suunnittelun vaatimuksista, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä ja täytäntöönpanon aikatauluista. Kuhunkin täytäntöönpanosäädökseen liittyisi perusteluosa, vaikutusten arviointi ja siitä järjestettäisiin kuulemismenettely. Eräät olemassa olevat säädökset kuten 92/42/ETY (kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimukset), 96/57/ETY (kotitalouksissa käytettävien jäähdytyslaitteiden energiatehokkuus) sekä 200/55/EY (loistelamppujen virran rajoittimien energiatehokkuus) luettaisiin tämän direktiivin täytäntöönpanosäädöksiksi.

Soveltamisala:

Ehdotetun puitedirektiivin soveltamisala olisi erittäin laaja. Sitä voitaisiin periaatteessa soveltaa kaikkiin tuotteisiin, jotka käyttävät energiaa sen toiminnon suorittamiseksi, jota varten ne on suunniteltu, valmistettu ja saatettu markkinoille. Kaikki energianlähteet kuuluisivat puitedirektiivin soveltamisalaan, vaikka komission arvion mukaan täytäntöönpanosäädökset koskisivat todennäköisesti ainoastaan sähköä, kiinteitä, nestemäisiä ja kaasumaisia polttoaineita käyttäviä tuotteita. Puitedirektiivissä ei yksilöidä tuotteita, joille täytäntöönpanosäädöksiä annetaan, vaan määritellään perusteet näiden tuotteiden valitsemiseksi. Perusteena voi olla esimerkiksi se, että tuotteella merkittävä myyntivolyymi ja että sillä on merkittävä ympäristövaikutus EU:n markkinoilla. Soveltamisala kattaa myös energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäväksi tarkoitetut osat. Toisaalta, mikäli täytäntöönpanosäädöstä ei anneta, puitedirektiivistä ei aiheudu oikeudellisia velvoitteita. Direktiivi ei koskisi ajoneuvoja.

Tuotteiden ekosuunnittelun periaatteet:

Tuotteen ekologisella suunnittelulla tarkoitetaan ympäristönäkökohtien järjestelmällistä sisällyttämistä tuotesuunnitteluun energiaa käyttävän tuotteen ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi koko sen elinkaaren aikana. Ekologisen suunnittelun vaatimukset voivat olla joko yleisiä so. yleistä ekologista suorituskykyä parantavia (ks. ehdotuksen liite1) tai yksilöityjä eli spesifisiä ympäristöl-

lisiä raja-arvoja sisältäviä (liite 2). Valmistajien on arvioitava tuotteen ympäristönäkökohdat ja laadittava tuotteen ekologinen profiili. Asiaankuuluvia ympäristönäkökohtia voivat olla esimerkiksi a) ennustettu materiaalien, energian ja muiden resurssien kuten makean veden kulutus, b) ennakoitua päästöjä ilmaan, veteen tai maahan, c) ennakoitu fyysikaalisista vaikutuksista kuten melusta, tärinästä, säteilystä ja sähkömagneettisista kentistä johtuva saaste, d) odotettu jätteen syntyminen tai e) mahdollisuudet materiaalien ja/tai energian uudelleenkäyttöön, kierrätykseen ja hyödyntämiseen. Ekologisen profiilin tulee perustua tuotteen elinkaaren aikaisiin ja mitattavissa oleviin ympäristöominaisuuksiin. Arvioinnissa tulee painottua tekijöihin, joihin voidaan vaikuttaa nimenomaan tuotesuunnittelulla. Suunnitteluratkaisun valinnassa on pyrittävä tasapainoon eri ympäristönäkökohtien kesken sekä muiden relevanttien tekijöiden (terveys, toiminnallisuus, taloudellisuus,...) kesken.

Tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointi ja markkinoille pääsy:

Vaatimustenmukaisuuden arviointi perustuisi uuteen lähestymistapaan sekä kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan. Arviointikriteerit pohjautuisivat harmonisoi-tuihin eurooppalaisiin standardeihin. Yleissääntönä ehdotetaan itsearviointiin (valmistajan vakuutukseen) perustuvaa vaatimustenmukaisuuden arviointime-nettelyä. Kolmannen osapuolen (tarkastuslaitoksen) osallistumista, voidaan edel-lyttää erityistapauksissa. Valmistaja varustaisi ensivalvontansa jälkeen tuotteen CE-merkinnällä, minkä jälkeen tuote voi liikkua vapaasti EU:n markkinoilla. Markkinavalvonnalla, mikä on jäsenmaiden viranomaisten vastuulla, varmistet-taisiin tuotteiden vaatimustenmukaisuus.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi pohjautuisi harmonisoidun standardin käyt-töön, tuotesuunnittelun kattavan ympäristöasian hallintajärjestelmän (EMAS, ISO 14001,..) käyttöön tai tuotteelle soveltuvan EU-ympäristömerkin käyttöön. Myöhemmin harkittaisiin myös mahdollisuutta käyttää hyväksi tuotteiden ympä-ristöilmoituksia (EPD). Ekologisen profiilin määrittämisessä ei vaadittaisi min-kään erityisen menetelmän mukaista täydellistä elinkaarianalyysiä.

Täytäntöönpano:

Direktiivi tulisi voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Eu-roopan unionin virallisessa lehdessä.

Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2005. Niiden on sovellettava kyseisiä säännöksiä 1 päivästä heinä-kuuta 2006.

Kansallinen käsittely:

Asian perusvalmistelu on tehty kauppa- ja teollisuusministeriön ja ympäristömi-nisteriön EuP-verkostossa. Teollisuusjärjestöjä on kuultu muistion laadinnan yh-teydessä. Perusmuistioluonnos on ollut marraskuun alussa kommentoitavana EU-asiain komitean Energia ja Euratom-, kilpailukyky- sekä ympäristöjaostois-sa.

Eduskuntakäsittely:

Virhe. Tuntematon asiakirjan ominaisuuden nimi.

U-kirjelmää valmistellaan.

Kansallinen lainsäädäntö:

EuP-direktiiviehdotuksen täytäntöönpanon mahdollistavaa kansallista lainsäädäntöä ei sellaisenaan ole. Koska kyseessä on uuden tyyppinen ja soveltamisalaltaan laaja puitedirektiivi, on tarvittaneen uutta kansallista puitelainsäädäntöä. Se toimisi direktiivin kansallisena täytäntöönpanosäädöksenä sekä puitteenä myöhemmin annettaville erityisille täytäntöönpanosäädöksille. Niiden nykyisten yhteisösäädösten, jotka muuttuisivat direktiivin 13 artiklan nojalla EuP-täytäntöönpanosäädöksiksi, kansallisten täytäntöönpanosäädösten yhteensopivuus uuden puitelain kanssa tulisi samalla tarkistaa. Kyseisiä yhteisösäädöksiä ovat direktiivit 92/42/ETY (kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatiukset), 96/57/ETY (kotitalouksissa käytettävien jäähdytyslaitteiden energiatehokkuus) sekä 2000/55/EY (loistelamppujen virran rajoittimien energiatehokkuus). Näiden täytäntöönpano perustuu lakiin laitteiden energiatehokkuudesta (1241/1997).

Taloudelliset ja muut vaikutukset:

EuP-puitedirektiivin kokonaisvaikutukset – taloudelliset vaikutukset mukaan lukien - riippuvat annettavien täytäntöönpanosäädösten määrästä ja tämän aloitteen synnyttämien vapaaehtoisten kehittämissitoumusten määrästä. Näin ollen vaikutusten arviointi voi tässä yhteydessä olla vain esimerkinomaista.

Ehdotuksessa tähdennetään, että energiaa käyttävien tuotteiden ympäristövaikutusten laajuus ja monimuotoisuus edellyttävät yhdenmukaista lähestymistapaa, jonka avulla voidaan periaatteessa ottaa huomioon kaikki tuotteen ympäristönäkökohdat. Tärkeimmät ympäristönäkökohdat liittyvät materiaalien käyttöön, energiankulutukseen ja joidenkin ainesosien myrkyllisyyteen. Ei ole kuitenkaan mahdollista asettaa yhtenäisiä tavoitteita, jotka kaikkien energiaa käyttävien tuotteiden olisi saavutettava. Tämä voidaan tehdä ainoastaan yksittäisen tuotteen tai tuoteperheen tasolla.

Vaikutusmahdollisuuksia kuvaavina esimerkkeinä voidaan mainita, että kodinkoneiden ja toimistolaitteiden osuus sähkön loppukäytöstä on yli 25 prosenttia. Kyseiset laitteet ovat yksi nopeimmin kasvavista energian käytön osa-alueista. Kodin valaistuksen osuus kaikesta asuntojen sähkönkulutuksesta on 17 prosenttia. Noin 75 prosenttia arviolta 1,2 miljoonan tonnin erikoislasituotannosta EU:ssa käytetään sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin. Näiden laitteiden osuus koko muovinkulutuksesta Länsi-Euroopassa on noin 7,3 prosenttia, ja käytetyt määrät ovat kasvaneet tasaisesti.

Komissio on arvioinut, että esimerkiksi vaatimuksilla, joita on suunniteltu käytön aikaisen energiankulutuksen ja siitä aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi, voi olla ajan kuluessa huomattava vaikutus. Se voi nousta 200 miljoonaan tonniin vuodessa vuoteen 2020 mennessä, kun kaikki nyt käytössä olevat laitteet on korvattu.

Tarkasteltaessa ehdotuksen välittömiä taloudellisia vaikutuksia valmistajiin, on huomattava, että tällä puitedirektiivillä ei suoraan luoda oikeudellisia velvoittei-

ta ja vaatimuksia valmistajille. Tämä tapahtuu vasta siinä vaiheessa, kun täytäntöönpanosäädökset annetaan. Ennen kunkin täytäntöönpanosäädöksen antamista suoritetaan vaikutusten arviointi, jossa otetaan huomioon vaikutukset valmistajiin kilpailukyvyyn, innovaatiotoiminnan, markkinoillepääsyn ja kustannusten kannalta.

Alkuvaiheessa ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen tuotesuunnittelussa voi joissain tapauksissa aiheuttaa kustannuksia, jotka johtuvat organisatorisesta mukauttamisesta, tarvittavan ympäristötiedon ja -asiantuntemuksen hankkimisesta ja soveltuvien suunnitteluratkaisujen toteutuksesta. Myös vaatimustenmukaisuutta osoittavien asiakirjojen tuottamisesta ja ylläpidosta aiheutuu lisäkustannuksia. Niiden taso riippuu siitä, kuinka pitkälle yritykset ovat jo sisällyttäneet ympäristönäkökohdat toimintaansa edellä mainituista syistä. Erityisesti PK-yritysten mahdollisuudet on tarkoitus ottaa em. vaikutusarvioinnissa huomioon.

Ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen myös voi toisaalta olla kiinteä osa tuotesuunnittelua, jolloin ympäristöön liittyvät parannukset täydentävät usein muita tuotteelle asetettuja vaatimuksia. Kilpailukyvyyn kannalta huomionarvoista on lisäksi se, että asiakkaat vaativat entistä enemmän ympäristön kannalta vastuullisia ratkaisuja.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 01.08.2003
KOM(2003) 453 lopullinen

2003/0172 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

puitteiden säätämisestä energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamista varten ja neuvoston direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta

(komission esittämä)

PERUSTELUT

Johdanto

Tämä on ehdotus puitedirektiiviksi, jonka säätämisen jälkeen komissio antaa sääntelykomitean avustamana ekologisen suunnittelun vaatimuksia koskevia täytäntöönpanosäädöksiä. Kuhunkin täytäntöönpanosäädökseen liittyy perusteluosa ja vaikutusten arviointi, ja siitä järjestetään kuulemismenettely. Näissä perusteluissa selvitetään puitedirektiivin taustana olevat näkökohdat ja käsitteet sekä tarve sen vahvistamiseksi.

Tavoite ja soveltamisala

Energiaa käyttäviä tuotteita koskevat ekologisen suunnittelun vaatimukset: tausta

On yleisesti tunnustettua, että energiaa käyttävien tuotteiden tuotantoon, jakeluun, käyttöön ja käytön jälkeiseen käsittelyyn liittyy huomattava määrä merkittäviä ympäristövaikutuksia, kuten energiankulutukseen liittyvä ilmastonmuutos, muiden aineiden ja luonnonvarojen kuten veden käyttö, jätteiden syntyminen ja vaarallisten aineiden joutuminen ympäristöön.

Arvioiden mukaan yli 80 prosenttia kaikista tuotteisiin liittyvistä ympäristövaikutuksista määräytyy tuotesuunnitteluvaiheessa¹. Ympäristönäkökohtien sisällyttäminen tuotekehitysprosessiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa onkin siten tehokkain tapa tehdä muutoksia ja parannuksia tuotteisiin.

Koska energiaa käyttävät tuotteet ovat laajalle levinneitä ja niillä on huomattavia ympäristövaikutuksia, kasvava tietoisuus yleisön keskuudessa saa todennäköisesti aikaan sen, että näiden tuotteiden ympäristönäkökohtiin ja -vaikutuksiin kiinnitetään entistä enemmän huomiota. On tärkeää välttää markkinoiden pirstaloitumista tuotteiden ympäristönäkökohtia koskevien erilaisten kansallisten vaatimusten tuloksena. Näin ollen on tarpeen luoda johdonmukaiset ja yhdenmukaistetut yhteisön puitteet ekologisen suunnittelun vaatimuksille.

Tavoite

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on luoda kattavat ja johdonmukaiset oikeudelliset puitteet ekologisen suunnittelun vaatimuksille, kun tavoitteena on:

- varmistaa energiaa käyttävien tuotteiden vapaa liikkuvuus EU:ssa
- parantaa näiden tuotteiden yleistä ympäristönsuojelullista tasoa ja siten suojella ympäristöä
- edistää energian toimitusvarmuutta ja lujittaa EU:n talouden kilpailukykyä
- huolehtia sekä teollisuuden että kuluttajien eduista.

Ehdotus on siis täysin johdonmukainen kestävän kehityksen edistämisen kanssa, ja samalla se muodostaa konkreettisen esimerkin ympäristönäkökohtien integroimisesta muihin yhteisön politiikkoihin.

¹ "How to do EcoDesign?", ekologisesti ja taloudellisesti järkevää suunnittelua koskeva opas, toimittanut Saksan liittovaltion ympäristövirasto, Verlag form, 2000.

Nämä erilaiset näkökohdat ympäristöön ja energiaan liittyvistä tavoitteista yhdessä sisämarkkinoihin ja kilpailukykyyn liittyvien tavoitteiden kanssa luovat taustan tuotteiden ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten kehittämiseksi siten kuin seuraavissa luvuissa kuvataan.

Soveltamisala

Ehdotettua puitedirektiiviä voidaan periaatteessa soveltaa kaikkiin tuotteisiin, jotka käyttävät energiaa sen toiminnon suorittamiseksi, jota varten ne on suunniteltu, valmistettu ja saatettu markkinoille. Kaikki energianlähteet kuuluvat puitedirektiivin soveltamisalaan, vaikka onkin todennäköistä, että täytäntöönpanosäädökset koskevat ainoastaan sähköä, kiinteitä, nestemäisiä ja kaasumaisia polttoaineita käyttäviä tuotteita.

Ehdotettu soveltamisala on erittäin laaja. Käytännössä kuitenkin puitedirektiivissä määritellään perusteet niiden tuotteiden valitsemiseksi, joita varten voidaan antaa täytäntöönpanosäädöksiä.

Osa sidosryhmistä toivoi, että ehdotuksessa lueteltaisiin tuotteet, joista olisi ensisijaisesti annettava täytäntöönpanosäädökset, sekä määrääjat eri toimenpiteiden toteuttamiselle. Tällaisten ensisijaisten toimintakohteiden nimeäminen on kuitenkin vaikeaa erityisesti siksi, että ympäristöön ja muihin asioihin liittyvien ensisijaisten toimintakohteiden suhteellinen merkitys vaihtelee ajan kuluessa. Sillä voisi myös olla kielteisiä vaikutuksia, jos kannustimet vähenisivät niiltä toimialoilta, joilta aktiivista toimintaa ei edellytetä. Puitedirektiivin asianmukaista soveltamista on suojattava sellaisilta kehityskuluilta, jotka olisivat haitallisia direktiivin tärkeimpien etujen kannalta, joita ovat joustavuus, päätöksenteon nopeus ja kannustin itsesääntelyyn (katso myös tämän perusteluosan 5.1 ja 5.2 luku). Osa sidosryhmistä asetti myös kyseenalaiseksi sen, onko komission yksiköillä käytettävissä riittävät voimavarat lukuisten täytäntöönpanosäädösten valmistelua ja seurantaa varten. Tässä vaiheessa on tehtävä selväksi, että komissio ei voi eikä sen pitäisi tuottaa suurta määrää täytäntöönpanosäädöksiä vaan pikemminkin rajallinen määrä hyvin perustelluissa tapauksissa, jotka on valittu puitedirektiivissä asetettujen perusteiden mukaisesti.

Sen sijaan, että pyritäisiin määrittelemään rajoitettu soveltamisala, ehdotuksena on, että puitedirektiivissä säädetään kelpoisuusvaatimuksista täytäntöönpanosäädösten antamista varten (katso 12 artikla). Tuote esimerkiksi valitaan ainoastaan, jos sen myyntivolyymi on merkittävä EU:n markkinoilla ja sillä on merkittävä ympäristövaikutus Euroopan tasolla. Tämä noudattaa täysin yhteisön ympäristömerkintää koskevan järjestelmän² ehtoja ja menetelmiä. Toinen peruste on mahdollisuus parannuksiin, joka ei saisi aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia ja jossa olisi otettava huomioon sekä nykyinen lainsäädäntö että toimialan aktiiviseen toimintaan liittyvät aloitteet. Lisänäkökohtia (tuotteen suorituskyky, terveys ja turvallisuus, vaikutus kuluttajiin, valmistajien kilpailukyky) sisällytetään perusteiden tarkasteluun.

Soveltamisala kattaa myös energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäväksi tarkoitettut **osat**, jotka saatetaan markkinoille erillisinä osina loppukäyttäjää varten ja joiden ympäristönsuojelullinen taso voidaan arvioida itsenäisesti. Molempien ehtojen on täytettävä. Vaikka esimerkiksi osa voidaan myydä suoraan asiakkaalle, kuten erillinen vastus tai kondensaattori, merkittävät ympäristönäkökohdat voivat riippua siitä, millä tavoin kyseistä osaa käytetään lopputuotteessa. Tässä tapauksessa itsenäinen analyysi

² Komission päätös, tehty 21 päivänä joulukuuta 2001, yhteisön ympäristömerkinnän työsuunnitelmasta (EYVL L 7, 11.1.2002, s. 28).

osan ympäristönsuojelullisesta tasosta ei ole mahdollista eikä mielekästä; joka tapauksessa sovelletaan 12 artiklan perusteita. Osa voi kuitenkin kuulua 10 artiklan soveltamisalaan, jolloin riittävät perustiedot (esim. materiaalien koostumuksesta, energiankulutuksesta jne.) on toimitettava laitteen valmistajalle, jos niitä tarvitaan ekologisen profiilin laatimiseksi. Selvää on, että **jos täytäntöönpanosäädöstä ei anneta, puitedirektiivistä ei aiheudu oikeudellisia velvoitteita valmistajille.**

Ajoneuvot ehdotetaan jätettäväksi soveltamisalan ulkopuolelle, koska soveltamisala on jo erittäin laaja ja koska ajoneuvot ovat jo nyt lukuisten säädösten ja vapaaehtoisien toimenpiteiden kohteena (esim. suunnittelua koskeva yksityiskohtainen lainsäädäntö ja hiilidioksidipäästöjä koskeva vapaaehtoinen sopimus).

Tämän direktiivin täytäntöönpano edistää osaltaan elinkaariajattelun sisällyttämistä tuotesuunnitteluun. Elinkaariajattelu on yksi yhdenmukaisen tuotepolitiikan (Integrated Product Policy, IPP)³ peruserätyistä. Kokemukset sen täytäntöönpanosta antavat osaltaan mahdollisuuden arvioida, olisiko soveliaasta säätää vastaavia rinnakkaisia puitedirektiivejä muita tuotteita varten tai asettaa tuottajille yleisiä vaatimuksia ekologisen suunnittelun toteuttamiseksi. Näitä toimia jatketaan yhdenmukaisen tuotepolitiikkaa koskevan tiedonannon seurannan yhteydessä.

Perustelut yhteisön tason toiminnalle

Toiminnan tausta

Kestävä kehitys on yksi tärkeimmistä tavoitteista Euroopan unionin toiminnassa. EY:n perustamissopimuksen 2 artiklassa asetetaan päämääräksi taloudellisen toiminnan kestävä kehitys koko yhteisössä. EY:n perustamissopimuksen 6 artiklassa edellytetään ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämistä muuhun yhteisön politiikkaan ja toimintaan erityisesti kestävä kehityksen edistämiseksi. Cardiffissa vuonna 1998 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti uudelleen tarpeen sisällyttää ympäristönäkökohdat muihin politiikan osa-alueisiin. Joulukuussa 1999 Helsingissä kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti kolmea kestävä kehityksen ulottuvuutta, jotka ovat taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristönsuojelun ulottuvuus.

³

KOM(2001) 68 lopullinen.

Vaatimusten asettamisella yhteisössä kaupattaville energiaa käyttäville tuotteille on tärkeä merkitys sisämarkkinoiden kannalta. On useita esimerkkejä toimenpiteistä, jotka on toteutettu tai joita suunnitellaan kansallisella tasolla ja jotka koskevat ympäristölle vaarallisten tai muuten ongelmallisten aineiden käyttöä. Vastauksena tähän yhteisö on hyväksynyt yhdenmukaistetut säännöt tiettyjen vaarallisten aineiden käytölle sähkö- ja elektroniikkalaitteissa; tällaiset laitteet kuuluvat tämän ehdotuksen soveltamisalaan. Joidenkin tuotteiden energiatehokkuusvaatimuksiin liittyviä vastaavia ongelmia on myös ilmennyt. Kun otetaan huomioon energiaa käyttävien tuotteiden ympäristönäkökohtien moninaisuus ja ympäristönäkökohtien entistä laajempi sisällyttäminen muihin politiikan osa-alueisiin, on syytä luoda johdonmukaiset ja kattavat puitteet ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten yhdenmukaistamiselle yhteisön tasolla, jolloin voidaan ehkäistä mahdolliset kaupan esteet. Tällaiset puitteet vahvistavat avoimuutta, kun tuotteisiin liittyviä ympäristönäkökohtia sisällytetään veroja ja julkisia hankintoja koskeviin politiikkoihin.

Energian toimitusvarmuus on toinen tärkeä kestävä kehitystä edistävä tekijä. Komissio korosti vihreässä kirjassaan "Energiahuoltostrategia Euroopalle"⁴, että Euroopan unioni tarvitsee entistä enemmän kohtuuhintaisia energiatoimituksia, joten siitä tulee entistä riippuvaisempi ulkopuolisista energianlähteistä; laajentuminen vahvistaa tätä suuntausta. Koska EU:lla on hyvin vähän mahdollisuuksia vaikuttaa energian toimitusehtoihin, on ehdottoman tärkeää, että EU voi vaikuttaa kysyntään, ei kuitenkaan puuttumalla taloudelliseen toimintaan vaan edistämällä energian tehokasta käyttöä kaikissa mahdollisissa yhteyksissä.

Vähentämällä tuotteiden energiankulutusta edistetään samalla:

- toimitusvarmuutta: energiatehokkuus vähentää riippuvuutta energiavaroista
- kilpailukykyä: energiatehokkuus voi parantaa EU:n teollisuuden ja kaupan kilpailuasemaa, koska tiettyyn tuotokseen käytetään vähemmän energiaa. Säästyneen energian arvo voi maksaa tehokkuuden kustannukset takaisin muutamassa vuodessa
- ympäristönsuojelua: Eurooppalaisessa ilmastonmuutosohjelmassa (European Climate Change Programme, ECCP) on tuotu esiin huomattavat mahdollisuudet kustannus-tehokkuuteen tuotteiden energiatehokkuutta parantamalla. Niiden osuus primaarienergian kokonaiskäytöstä on noin 30 prosenttia ja ilmakehään joutuvista hiilidioksidipäästöistä noin 40 prosenttia. Energiaa käyttävien tuotteiden energiankulutuksen alentaminen voi osaltaan vaikuttaa merkittävästi siihen, että yhteisö saavuttaa Kiotossa asetetun tavoitteen kasvihuonekaasujen vähentämisestä vuoteen 2012 mennessä. Sillä pitäisi olla sitäkin suurempi merkitys vuoden 2012 jälkeen, koska yhteisön kuudenteen ympäristöpolitiikan toimintaohjelmaan kuuluu 20–40 prosentin vähennys vuoteen 2020 mennessä.

Energiatehokkuutta koskevia vaatimuksia asetettaessa, kuten mitä tahansa ekologista suunnittelua koskevia vaatimuksia asetettaessa, noudatetaan kuitenkin IPP-periaatetta, jonka mukaan ympäristövaikutukset eivät pelkästään siirry elinkaaren yhdestä vaiheesta toiseen. Näin ollen energiatehokkuuden vaatimukset sisällytetään näihin yleisiin puitteisiin.

Tuotteiden ympäristölle aiheuttamien haitallisten vaikutusten vähentäminen on yksi ensisijaisista toimintakohteista kestävä kehityksen varmistamiseksi tulevia sukupolvia

⁴

KOM(2000) 769, 29.11.2000.

varten. Koska kuitenkin tuotteisiin liittyy monia ympäristönäkökohtia, vaarana on, että alakohtaiset politiikat keskittyvät tiettyihin näkökohtiin tai vaiheisiin tuotteen elinkaareissa muiden jäädessä vähemmälle huomiolle. Tämä voi johtaa ristiriitaiseen ja tuloksiltaan epätoivottuun lainsäädäntöön. Tällainen tilanne voidaan välttää käyttämällä IPP-lähestymistapaa. Se on kehitetty edellä mainitun yhdenmukaisesti tuotepolitiikkaa koskevan vihreän kirjan yhteydessä, ja sitä laajennetaan edelleen asiaa koskevassa tiedonannossa⁵. IPP:n tavoitteena on vähentää kaikkien tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutuksia niiden koko elinkaaren aikana. Se perustuu elinkaariajatteluun, sidosryhmien osallistumiseen, jatkuvaan tuotteiden parantamiseen ja monien erilaisten politiikan välineiden käyttöön, mukaan luettuna ekologista suunnittelua koskevat toimenpiteet.

Kestävään kehitykseen perustuvan maailman rakentaminen tulevia sukupolvia varten ei kuitenkaan saisi johtaa siihen, että nykyisten sukupolvien tarpeista ei huolehdita. Näin ollen tuotteiden ekologisen suunnittelun vaatimuksia asetettaessa olisi myös otettava huomioon sosioekonomiset olosuhteet.

Tämän ehdotuksen tavoitteena on siis luoda puitteet energiaa käyttävien tuotteiden ympäristönsuojelullisen tason parantamiselle siten, että samalla säilytetään tämän merkittävän toimialan vakaa taloudellinen ympäristö ja vahvistetaan sitä sekä otetaan huomioon tavaroiden vapaa liikkuvuus EU:ssa ja teollisuuden kilpailukyky. Ehdotus on siis täysin johdonmukainen kestävän kehityksen edistämistä koskevien vaatimusten kanssa, ja samalla se muodostaa konkreettisen esimerkin ympäristönäkökohtien sisällyttämisestä muihin yhteisön politiikan osa-alueisiin ja IPP:n periaatteiden täytäntöönpanosta laajalla tuotealueella.

Toissijaisuus

Vaikka monet valmistajat ovat panostaneet huomattavasti tuotteidensa ympäristövaikutusten vähentämiseen, EU:n markkinoille saatetaan edelleen tuhansia uusia tuotteita, joiden ympäristönsuojelullinen taso on heikko, vaikka sitä olisi mahdollista parantaa vähin kustannuksin tai jopa ilman kustannuksia.

Tämän ehdotuksen tavoitteena on vähentää energiaa käyttävistä tuotteista aiheutuvia ympäristövaikutuksia ja samalla säilyttää näiden tuotteiden sisämarkkinat ja toimintusvarmuus. Ympäristönsuojelu ja tavaroiden vapaa liikkuvuus kuuluvat jäsenvaltioiden ja yhteisön yhteiseen vastuualueeseen, ja lainsäädäntöaloite yhteisön tasolla on sen vuoksi perusteltu. Lisäksi molemmat kysymykset ovat rajatylittäviä sikäli, että tavoitteita ei voida riittävästi saavuttaa jäsenvaltioiden toimilla, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin yhteisön tasolla. Näin ollen ehdotus täyttää toissijaisuusperiaatteen vaatimukset siten kuin ne esitetään perustamissopimuksen 5 artiklassa.

Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että sääntely toimii ekologisen suunnittelun moottorina⁶, erityisesti pk-yrityksissä⁷. Lainsäädäntöä tarvitaan, jotta valmistajat saataisiin ottamaan ympäristönäkökohdat riittävästi huomioon suunnitteluprosessissaan. Myös suurissa yrityksissä ekologisen suunnittelun levittäminen ja täytäntöönpano eri

⁵ KOM(2003) 302 lopullinen, 18.6.2003.

⁶ Tutkimus – ESTO/IPTS: "Eco-design: European state of the art", s. 39.

⁷ Observatory of European SME's 2002/No4: "European SMEs and social and environmental responsibility" s.40, saatavana osoitteessa: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/analysis/doc/smes_observatory_2002_report4_en.pdf

osastoilla on usein ongelmallista⁸. Lisäksi on pidettävä mielessä, että vaikka ekologiseen suunnitteluun liittyvät toimenpiteet voivat hyvinkin olla kannattavia keskipitkällä aikavälillä, ne eivät aina tuo suoraa ja näkyvää taloudellista hyötyä; tämä seikka on hyvin tärkeä erityisesti pienille ja hyvin pienille yrityksille sekä pienituloisille kuluttajille. Voimakas kilpailu sellaisten valmistajien välillä, jotka eivät juurikaan välitä EU:n markkinoille tuomiensa tuotteiden ympäristövaikutuksista, on parannusten esteenä.

Oikeasuhteisuus ja parempi sääntely

Oikeudellisen välineen valinta

Siitä huolimatta, että energiaa käyttävien tuotteiden ympäristövaikutuksiin on syytä puuttua kiireellisesti ja että sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan tiedetään vaarantuvan jos tätä ei tehdä yhdenmukaistetulla tavalla yhteisön tasolla, on välttämätöntä varmistaa, että mahdolliset säädökset perustuvat riittävään tieteelliseen tietoon ja käytännön kokemukseen. Näin ollen ehdotetaan säädettäväksi puitedirektiivi, josta ei seuraa välittömiä velvoitteita; sen sijaan se tarjoaa mahdollisuuden laatia riipeästi ekologisen suunnittelun vaatimukset teknisen ja taloudellisen analyysin perusteella.

Tämä on tärkeää pitää mielessä ehdotusta tarkasteltaessa: valmistajiin, kuluttajiin ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ovat seurausta täytäntöönpanosäädöksistä, jotka komissio antaa komiteamenettelyssä sen jälkeen, kun neuvosto ja Euroopan parlamentti ovat hyväksyneet tämän puitedirektiivin.

Komissio on täysin tietoinen tämän asian monitahoisuudesta toimielinten kannalta. Toisaalta on otettava käyttöön tehokkaat menettelyt, joiden avulla voidaan saada nopeasti aikaan merkittävä panos tärkeiden, esimerkiksi Kiotossa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä koskee erityisesti hyvin teknisiä kysymyksiä, kuten energiaa käyttävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten asettamista ja ajantasaista tarkistusta. Toisaalta jokaisen ehdotetun ratkaisun oikeudellinen perusta (myös kansainvälisten velvoitteiden kannalta) on varmistettava ja yhteistyön henki EU:n toimielinten välillä on säilytettävä.

On selvää, että näiden kahden perusvaatimuksen välillä on saavutettava asianmukainen tasapaino. Tämän vuoksi on syytä mainita, että menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä tehdyssä neuvoston päätöksessä 1999/468/EY säädetään laajasta tiedottamisesta Euroopan parlamentille ja parlamentin mahdollisuudesta ilmaista eriävä mielipiteensä neuvostolle ja komissiolle. Tätä tasapainoa vahvistaa entisestään komission äskettäin antama ehdotus neuvoston päätöksen 1999/468/EY muuttamisesta⁹, jonka tarkoituksena on saattaa kumpikin lainsäädäntöelin samalle viivalle komissiolle siirrettyjen täytäntöönpanotehtävien valvojana yhteispäätösmenettelyyn kuuluvissa asioissa.

Näin ollen, ja **ehdotetun toimielinrakenteen mukaisesti**¹⁰, tämä ehdotus sisältää puitedirektiivin, jossa asetetaan yleiset periaatteet ja kriteerit ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten laatimiselle mutta jätetään komission ja sitä avustavan säänte-

⁸ "Towards the actual implementation of eco-design in industry" – the "haves" and "needs" viewed by the European Ecodesign Community", McAloone, Bey et al., CARE INNOVATION 2002.

⁹ KOM(2002) 719 lopullinen, 11.12.2002.

¹⁰ KOM(2002) 728, 5.12.2002.

lykomitean tehtäväksi laatia ja hyväksyä yksittäisiä tuotteita koskevat täytäntöönpanosäädökset. Puitedirektiivissä asetetaan hyvin selvästi rajat, joiden sisällä täytäntöönpanosäädöksiä voidaan antaa, ja siinä esitetään kriteerit, joiden perusteella tuotteet valitaan (12 artikla), ympäristönäkökohdat, joihin täytäntöönpanosäädöksillä voidaan puuttua (liite I), sekä menetelmät erityisten vaatimusten asettamiselle (liite II).

Tässä prosessissa maksimoidaan ympäristöön liittyvät parannukset antamalla nopeasti täytäntöönpanosäädökset ja ottamalla huomioon ajankohtaiset ympäristönsuojelun ensisijaiset toimintakohteet useiden energiaa käyttävien tuotteiden osalta. Lisäksi siinä varmistetaan, että kaikissa ehdotuksissa noudatetaan täysimääräisesti suhteellisuusperiaatetta, koska yksityiskohtaiset täytäntöönpanosäädökset perustuvat riittävään tietoon ja analyysiin, vaikutusten arviointi mukaan luettuna (jonka tiedonkeruu ja laadinta on huomattavasti helpompaa, kun säädös koskee tiettyä tuotetta tai ympäristönäkökohtaa), ja otetaan huomioon mahdolliset itsenäiset sitoumukset tai muut aktiiviset toimenpiteet, joihin toimiala voi ryhtyä tämän puitedirektiivin antamisen seurauksena.

Täytäntöönpanosäädökset vahvistetaan sen jälkeen, kun asianomaisia osapuolia on kuultu. Näitä ovat esimerkiksi valmistajat ja muut sidosryhmät, myös ympäristönsuojelun alalla toimivat valtiosta riippumattomat järjestöt, kuluttaja- ja käyttäjäyhdistykset. Kuulemisen yhteydessä voi ilmetä esimerkiksi tarve ottaa jotkin vaatimukset käyttöön asteittain ja/tai säätää siirtymäsäännöksiä (esimerkiksi täytäntöönpanoajan, ekologisen suunnittelun vaatimusten luonteen tai tason suhteen jne.). Nämä näkökohdat otetaan asianmukaisesti huomioon, kun komissio ehdottaa täytäntöönpanosäädöksiä.

Vaikutusten maksimointi itsesääntelyä kannustamalla

Tähän mennessä tuotteiden ympäristönsuojelullista tasoa koskevat vaatimukset on useimmissa tapauksissa asetettu pakollisina säädöksinä. Osa toimialan sektoreista on ilmoittanut pitävänsä vapaaehtoisten sopimusten tekemistä parempana. Tämä on ollut erityisen onnistunut ratkaisu energiatehokkuuden alalla: äskettäin on pantu onnistuneesti täytäntöön kaksi sopimusta, jotka toimiala on tehnyt yksipuolisena sitoumuksena. Toinen koskee televisioiden ja videonauhureiden valmiustilaan liittyvää hävikkiä ja toinen kotitalouksien jääkaappeja ja pesukoneita. Muut samankaltaiset sopimukset kattavat muun muassa astianpesukoneet, sähkömoottorit, sähkökäyttöiset lämminvesivaraajat (seisontahäviöt) ja audiolaitteet (kulutus valmiustilassa).

Vapaaehtoisista sopimuksista voi olla etua verrattuna säännöksiin, joilla vahvistetaan pakolliset standardit. Niiden avulla voidaan saavuttaa nopeaa edistymistä pikaisen ja kustannustehokkaan täytäntöönpanon kautta. Niissä ei välttämättä tarvitse odottaa tunnustettujen testausmenetelmien kehittämistä niin kuin sääntelytoimenpide edellyttäisi. Ne mahdollistavat joustavan mukautuksen teknisiin vaihtoehtoihin ja markkinoiden suuntauksiin.

Itsesääntely ei kuitenkaan aina ole toteutettavissa oleva vaihtoehto varsinkaan sektoreilla, joilla markkinat ovat hyvin pirstaleiset. Tämä koskee energiaa käyttäviä tuotteita niihin liittyvien sektoreiden koon ja yhtenäisyyden puutteen vuoksi. Ei voida odottaa, että talouden toimijat ryhtyvät spontaanisti uskottaviin ja johdonmukaisiin vapaaehtoisiin toimiin energiaa käyttävien tuotteiden ympäristönäkökohtien käsittelemiseksi koko niiden elinkaaren aikana.

Lisäksi itsesääntelyyn liittyy myös joitain haittoja: se ei sido kaikkia toimialalla toimivia (osa voi olla "vapaamatkustajia") eivätkä tuomioistuimet voi antaa sen perusteella täytäntöönpanokelpoisia päätöksiä, toisin kuin lainsäädännön tapauksessa; näin ollen myöskään sitoumuksen noudattamista ei voida taata.

Ekologisen suunnittelun vaatimuksia koskevan puitedirektiivin antaminen lisäisi toimialan itsesääntelyn vaikutusmahdollisuuksia. Kun toimiala olisi tietoinen siitä, että yhteisöllä on käytössään tehokas väline vaatimusten asettamiseksi nopeasti täytäntöönpanosäädöksillä, se voisi joko tehdä riittävät itsenäiset sitoumukset tai tukea pakollisia vaatimuksia, jos on selvää, että liian monet "vapaamatkustajat" eivät pyrkisi samoihin ympäristönsuojelutavoitteisiin. Se olisi myös nopea vaihtoehto silloin, kun itsenäinen sitoumus osoittautuisi käytännössä toimimattomaksi.

"Säännöstön" vähentäminen ja yksinkertaistaminen

Joidenkin tuotetyyppien osalta on jo säädetty direktiivejä, jotka koskevat energiatehokkuuden vähimmäisvaatimuksia¹¹. Niitä voidaan pitää tämän puitedirektiivin täytäntöönpanosäädöksinä käytön aikaisen energiankulutuksen suhteen, ja niillä on koonnettu ja yksinkertaistettu yhteisön lainsäädäntöä.

Näitä täytäntöönpanosäädöksiä voidaan tarvittaessa muuttaa tässä puitedirektiivissä kuvatun menettelyn mukaisesti siten, että vaatimuksia mukautetaan ja/tai lisäseikkoja otetaan mukaan.

Tilalämmittämiseen ja kuuman veden tuottamiseen käytettävien lämmönkehittimien suorituskyvystä uusissa ja olemassa olevissa muissa kuin teollisuusrakennuksissa sekä lämpöeristyksestä ja kuumen talousveden jakeluputkien eristämisestä uusissa muissa kuin teollisuusrakennuksissa 13 päivänä helmikuuta 1978 annetussa neuvoston direktiivissä 78/170/ETY¹² säädettiin vaatimuksista, jotka on nyt korvattu säännöksillä, jotka sisältyvät direktiiviin 92/42/ETY, kaasumaisia polttoaineita käyttäviä laitteita koskevaan direktiiviin 90/396/ETY ja rakennusten energiatehokkuudesta annettuun direktiiviin 2002/91/EY¹³. Koska direktiivistä 78/170/ETY (sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 82/885/EY) on nyt tulossa vanhentunut, se ehdotetaan kumottavaksi.

Direktiivin 92/42/ETY 6 artiklassa säädetään vapaaehtoisesta merkintäjärjestelmästä, jolla kattiloiden energiateho voidaan todeta. Tätä merkintäjärjestelmää koskevat säännökset eivät tuottaneet odotettua tulosta, ja ne voidaan sen vuoksi kumota.

Direktiivissä 86/594¹⁴ säädetään standardimenetelmästä kodinkoneiden tuottaman melutason näytteenottomittausta ja testausta varten. Jäsenvaltioiden, jotka päättävät tehdä melupäästöjen julkaisemisesta pakollista, on vaadittava valmistajia käyttämään tätä standardimenetelmää. Direktiivissä ei kuitenkaan tehdä melupäästöjä koskevien tietojen julkaisemisesta pakollista, eikä yksikään jäsenvaltio nykyisin vaadi näiden tietojen julkaisemista. Kodinkoneiden energian ja muiden voimavarojen kulutuksen osoittamista merkinnöin koskevaan direktiiviin 92/75/ETY sisältyy vapaaehtoinen melua koskeva osa, joka liittyy direktiiviin 86/594. Siinä jätetään yksittäisten jäsen-

¹¹ Direktiivi 92/42/ETY uusien kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimuksista (EYVL L 167, 22.6.1992, s. 17; direktiivi 96/57/EY kotitalouksien sähkökäyttöisten jääkaappien, pakastimien ja näiden yhdistelmien energiatehokkuusvaatimuksista, EYVL L 236, 18.9.1996, s. 36; direktiivi 2000/55/EY loistelampujen virranrajoittimien energiatehokkuusvaatimuksista, EYVL L 279, 1.11.2000, s. 33.

¹² EYVL L 52, 23.2.1978, s. 32.

¹³ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1.

¹⁴ EYVL L 344, 6.12.1986, s. 24.

valtioiden päätettäväksi, vaaditaanko melua koskevat tiedot ilmoitettavaksi merkinnoissa vai ei. Monet valmistajat eivät myöskään ole tyytyväisiä menetelmään, josta säädetään direktiivissä 86/594/ETY. Näin ollen näitä tietoja ei käytännössä anneta kuluttajille. Tällainen tilanne ei takaa riittävää yhdenmukaisuutta, eikä toiminta ole tehokasta. Koska pyrkimyksenä on johdonmukaisuus sisämarkkinalähestymistavan kanssa ja koska direktiivi ei tuota odotettuja tuloksia, on tarkoituksenmukaisempaa sisällyttää melupäästöt kokonaisvaltaisempaan ympäristönsuojelullisen tason arviointiin. Tässä direktiivissä säädetään tällaisista johdonmukaisista puitteista, sillä siinä melupäästöjä arvioidaan yhdessä tuotteen muiden ympäristönäkökohtien kanssa. Direktiivi 86/594/ETY ja siihen yhteisön lainsäädännössä tehtyt viittaukset voidaan näin ollen kumota.

Johdonmukaisuus yhteisön muun lainsäädännön kanssa

Tämä ehdotus on johdonmukainen muun EU-lainsäädännön ja tuotteiden ympäristönäkökohtia koskevien aloitteiden kanssa; se lisää niiden integraatiota ja tehokkuutta.

Ehdotetun puitedirektiivin soveltamisala on laajempi kuin millään asiaan liittyvällä nykyisellä yhteisön säädöksellä niin siihen kuuluvien tuotteiden kuin ympäristönäkökohtien kannalta, ja tässä mielessä sitä voidaan käyttää merkittävinä pidettyjen puitteiden kattamiseen. Toisaalta on jo esimerkkejä joidenkin tuotteiden tietyistä ympäristönäkökohdista, joita säännellään yhteisön tasolla. Näissä tapauksissa tämä ehdotus tarjoaa johdonmukaiset puitteet, joiden avulla näkökohtia voidaan mukauttaa ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi nopeasti ja tehokkaasti.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetussa direktiivissä¹⁵ (WEEE) säännellään jätehuoltoa joidenkin tämän ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta (sähkö- ja elektroniikkalaitteet) ja esitetään keräystä, kierrätystä ja hyödyntämistä koskevat tavoitteet. Lisäksi siinä vahvistetaan periaate, jonka mukaan tuottajilla on taloudellinen vastuu jätteenkäsittelystä. Tässä ehdotuksessa edistetään lisäksi tuotteiden suunnittelua siten, että uudelleenkäyttö ja kierrätys helpottuvat, kun nämä näkökohdat otetaan systemaattisesti huomioon suunnitteluprosessin varhaisissa vaiheissa ja tähän liittyvän edistymisen seuranta varten otetaan käyttöön konkreettisia indikaattoreita.

Aineiden osalta direktiivissä 2002/95/EY¹⁶ (RoHS) säännellään tiettyjen vaarallisten aineiden käyttöä sähkö- ja elektroniikkalaitteissa. On selvää, että näiden aineiden lisäksi energiaa käyttävissä tuotteissa käytetään useita muita aineita, joiden joutumista ympäristöön olisi valvottava tai se olisi jopa estettävä. Tässä ehdotuksessa kannustetaan tuottajia tarkastelemaan mahdollisuuksia näiden aineiden käytön ja niiden ympäristöön joutumisen minimoimiseen tuotteen elinkaaren eri vaiheissa. Kun lisäksi otetaan huomioon laaja tiedottaminen koko ketjussa tuotteiden valmistajille ja valmistajilta loppukäyttäjille ja käsittelylaitoksille, ehdotus lisää vaarallisia aineita koskevien rajoitusten asianmukaista ja ripeää täytäntöönpanoa ja seuranta.

On myös mahdollista käsitellä energiankulutusta tuotteen koko elinkaaren eikä vain sen käyttövaiheen aikana, niin kuin nykyisin. Lisäksi voidaan nopeasti vahvistaa määrälliset energiatehokkuuden vaatimukset erityisinä ekologisen suunnittelun vaa-

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/96/EY sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta, EYVL L 37, 13.2.2003, s. 24.

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/95/EY tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa, EYVL L37, 13.2.2003, s.19.

timuksina, jotta ilmastonmuutokseen ja energian toimitusvarmuuteen liittyvissä kysymyksissä voidaan edistyä nopeasti. Tähän liittyen on jo annettu useita direktiivejä, joissa säädetään laitteiden käyttöön liittyvistä energiatehokkuuden vähimmäisvaatimuksista.

Laitteiden energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimia on suunniteltu kaikilla kolmella tärkeimmällä kulutussektorilla: asumis-, palvelu- ja teollisuusalalla. Tähän mennessä komissio on noudattanut kaksijakoista lähestymistapaa ja pyrkinyt lisäämään kuluttajien tietoisuutta entistä energiatehokkaampien laitemallien saatavuudesta (energiamerkinnot) ja kannustamaan valmistajia tuottamaan tehokkaampia laitteita (tehokkuusvaatimukset).

Ensimmäisessä vaiheessa kiinnitettiin erityisesti huomiota kodinkoneisiin, koska katsottiin, että erityisesti kotitaloussektorilla energiatehokkaiden tuotteiden leviämisen esteet olivat vaikeita poistaa. Kotitaloussektorilla pääasiallinen este on laitteiden energiankulutukseen ja mahdolliseen energiansäästöön liittyvän kuluttajien tietoisuuden, tiedon ja teknisen tietämyksen puute.

Energiatehokkuutta koskevat vaatimukset lisäävät suoraan energiatehokkuuden parannuksia tuotesuunnitteluvaiheessa. Ne ovat erittäin voimakas väline markkinoiden muuttamiseksi ja huomattavan energiansäästön saavuttamiseksi alhaisin kustannuksin, erityisesti silloin, kun tiedot ja merkinnät eivät ole tarkoituksenmukaisia loppukäyttäjien vaikuttamista ajatellen. Jos tehokkuusvaatimukset asetetaan jo tuotesuunnitteluvaiheessa, voimme olla varmoja siitä, että haluttu säästö saavutetaan. Useat merkittävät EU:n taloudelliset kumppanit¹⁷ ovat säätäneet tai harkitsevat tehokkuusvaatimusten säätämistä tärkeimpänä toimintakeinona laitteiden energiatehokkuuden parantamiseksi.

Tehokkuusvaatimukset takaavat energiatehokkuuden parannukset siten, että tietyn toiminnon suhteen huonoimmin suoriutuvat laitteet eivät pääse markkinoille. Vaatimukset täydentävät muita aloitteita, jotka liittyvät esimerkiksi tuotteiden merkintöihin (esim. kodinkoneiden merkintöjä koskeva direktiivi 92/75/ETY).

Pakolliset ekologisen suunnittelun vähimmäisvaatimukset ja tuotteen yleisen ympäristönsuojelullisen tason parantamista koskevat vaatimukset täydentävät myös ympäristömerkkiä koskevaa aloitetta. Ympäristömerkki¹⁸ antaa mahdollisuuden merkitä vapaaehtoisesti tuotteet, jotka vastaavat erittäin korkeita laatu- ja ympäristövaatimuksia, ja palkita parhaat tuotteet, eikä sillä siis ole samaa tavoitetta kuin nyt käsillä olevalla ehdotuksella. Ympäristömerkkijärjestelmän yhteydessä kerätyt tiedot ovat kuitenkin erittäin hyödyllisiä, kun pyritään tunnistamaan tuotteiden tärkeimmät ympäristönäkökohdat. Vastaavasti ehdotetun puitedirektiivin täytäntöönpanon tuloksena laadittavia ja julkaistavia ympäristötietoja voidaan käyttää ympäristömerkkijärjestelmää edelleen sovellettaessa. Lisäksi joidenkin ympäristömerkkiin liittyvien ympäristö- ja toimintaparametrien arvioimiseksi käytettäviä mittausstandardeja voidaan myös käyttää tätä puitedirektiiviä sovellettaessa (ks. energiankulutus: nykyisin samoja standardeja käytetään ympäristömerkin, direktiivin 92/75 mukaisten energiamerkintöjen ja energiatehokkuuden vaatimuksia koskevien direktiivien osalta).

Koska ehdotetussa puitedirektiivissä otetaan huomioon koko elinkaari, se helpottaa myös muiden EU:n säädösten noudattamista, jotka eivät suoraan liity tuotteisiin. Näi-

¹⁷ Näihin maihin kuuluvat USA, Kanada, Japani, Kiina, Thaimaa, Sveitsi, Etelä-Korea, Filippiinit, Meksiko, Uusi-Seelanti, Australia, Taiwan.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1980/2000, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2000, tarkistetusta yhteisön ympäristömerkin myöntämisyhteisjärjestelmästä (EYVL L 237, 21.9.2000, s. 1).

tä ovat muun muassa ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämistä koskeva direktiivi¹⁹ tai säädökset useiden ympäristöelementtien (ilma, vesi) laadusta ja niihin joutuvista päästöistä. Sen odotetaan myös lisäävän EMAS-järjestelmän²⁰ leviämistä ja näkyvyyttä siinä määrin, että yritykset, joiden EMAS-järjestelmä kattaa tuotesuunnittelun, voivat käyttää sitä osoittamaan tuotteidensa vastaavuuden tämän direktiivin seurauksena annettavien täytäntöönpanosäädösten kanssa.

Lisäksi on vielä monia tuotteiden ominaisuuksia, joilla on merkittäviä tai mahdollisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, mutta joita EU-lainsäädäntö ei vielä kata (esim. materiaalien tyyppi ja valikoima, veden ja muiden kulutushyödykkeiden käyttö, ilmaan ja veteen joutuvat päästöt). Energiaa käyttävien tuotteiden ympäristövaikutusten parannuksia saadaan aikaan nopeammin ja tehokkaammin luomalla johdonmukaiset puitteet tuotteiden yleisen ympäristönsuojelullisen tason arvioimiseksi sen sijaan, että puututtaisiin niiden yksittäisiin ympäristövaikutuksiin. Tällaisella hajanaisella lähestymistavalla, jolla pyritäisiin yksittäisten ominaisuuksien parantamiseen, voisi todellakin olla kielteisiä vaikutuksia muihin ympäristönäkökohtiin.

Päätelmänä voidaan todeta, että ehdotettu energiaa käyttävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskeva puitedirektiivi täydentää ja helpottaa nykyisten EU:n säädösten täytäntöönpanoa ja seurantaa. Lisäksi se tarjoaa tarvittavat puitteet esille nousevien ympäristökysymysten käsittelemiseksi ripeästi.

Oikeusperusta

Tällä direktiivillä säännellään edellytyksiä, joilla energiaa käyttäviä tuotteita voidaan saattaa EU:n markkinoille. Direktiivillä yhdenmukaistetaan tuotteisiin liittyvät ympäristönsuojelun vaatimukset. Tavoitteena on käsitellä ympäristönsuojeluun liittyviä kysymyksiä ja samalla poistaa tai välttää kaupan esteitä ja kilpailun vääristymiä, jotka voivat johtua erilaisista sääntelyjärjestelmistä. Huomion keskipisteenä on kestävä kehitys, ja yleistä etua suojataan samalla kun sisämarkkinoiden toiminnan edellytyksiä parannetaan ja energian toimitusvarmuutta lisätään.

Kyseessä ei ole ensimmäinen EU-säädös, joka perustuu perustamissopimuksen 95 artiklaan mutta johon liittyy myös muita poliittisia tavoitteita, kuten ympäristönsuojelu: myös jätehuollon alaan kuuluvat pakkauksia ja paristoja koskevat direktiivit sekä tuleva RoHS-direktiivi perustuvat 95 artiklaan. Myös äskettäin annettu ulkona käytettävien laitteiden melupäästöjä koskeva direktiivi perustuu 95 artiklaan. Sama koskee lainsäädäntöä liikkuvien laitteiden (muiden kuin tieliikenteen ajoneuvojen) moottorien päästöistä, nykyisiä direktiivejä energiatehokkuuden vähimmäisvaatimuksista ja puitedirektiiviä kodinkoneiden energiankulutusta koskevista merkinnöistä.

Samanaikaisesti EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 3 kohdassa määrätään nimenomaisesti, että "komissio perustaa [...] terveyttä, turvallisuutta, ympäristönsuojelua tai kuluttajansuojaa koskevat ehdotuksensa suojelun korkeaan tasoon". Lisäksi 95 artiklan 4 ja 5 kohdassa määrätään jäsenvaltioiden mahdollisuudesta pitää voimassa

¹⁹ Neuvoston direktiivi 96/61/EY, annettu 24 päivänä syyskuuta 1996, ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi (EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 761/2001, annettu 19 päivänä maaliskuuta 2001, organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä).

tai ottaa käyttöön ympäristönsuojelua koskevaan uuteen tieteelliseen näyttöön perustuvia kansallisia säännöksiä erityisten ongelmien vuoksi.

Päätelmänä voidaan todeta, että 95 artikla soveltuu tuotteiden suunnitteluvaatimusten yhdenmukaistamiseen niiden ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi ja energian toimitusvarmuuden parantamiseksi.

Ulkopuolisten tahojen kuuleminen

Tämä ehdotus on tulosta kahden aloitteen yhdistämisestä, joita komission yksiköt laativat aiemmin erillisinä: toinen koski sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vaikutuksia ympäristöön (EEE-direktiiviluonnos) ja toinen loppukäyttöön tulevien laitteiden energiatehokkuusvaatimuksia. Ensin mainitun direktiiviehdotuksen osalta kuulemisprosessi alkoi syyskuussa 2000 kahdenvälisillä kokouksilla eurooppalaisten toimialajärjestöjen kanssa. Suuret yritykset (Siemens, Phillips, Motorola, IBM, Intel, Ericsson, Nokia jne.) ja pk-yritysten järjestöt otettiin mukaan. Kokoukset olivat melko suppeita (25–30 osanottajaa), ja ne perustuivat hyvin epäviralliseen direktiiviluonnoksen versioon, jotta huomio voitiin keskittää peruskäsitteisiin ja -periaatteisiin ja avainkysymysten tunnistamiseen sen sijaan, että tekstin osista olisi käyty yksityiskohtaisia keskusteluja. Samanaikaisesti käytiin kahdenvälisiä neuvotteluja ympäristöasioita käsittelevien valtiosta riippumattomien järjestöjen kanssa. Näissä keskusteluissa korostettiin uutta lähestymistapaa ja sen toimintaperiaatteita. Samoin keskusteluja käytiin CENELECin standardeja laativien asiantuntijoiden kanssa, ja aiheena oli direktiivistä aiheutuvien standardointivaatimusten toteuttaminen. Marraskuussa 2000 järjestettiin huomattavasti laajempi monenvälinen kokous kaikkien sidosryhmien, eli valmistajien, toimittajien, jätehuoltolaitosten, valtiosta riippumattomien järjestöjen ja jäsenvaltioiden virkamiesten kanssa (noin 70 henkilöä osallistui kokoukseen). Koska aloitteella on vaikutuksia sekä teollisuuteen että ympäristöön, molempien alojen ministeriöistä kutsuttiin virkamiehiä. Kokouksessa keskityttiin ehdotuksen taustalla oleviin periaatteisiin, ja tarkoituksena oli herättää kiinnostusta ja antaa perustiedot asiasta kaikille sidosryhmille.

Tämän ensimmäisen kierroksen jälkeen komission yksiköt esittivät uuden luonnoksen kokouksessa, johon osallistui maaliskuun alkupuolella 2001 yli sata jäsenvaltioiden, teollisuuden, standardien laatijoiden ja valtiosta riippumattomien järjestöjen edustajaa. Vaikka osa sidosryhmistä piti lainsäädäntöpuutteita tarpeellisina ympäristönäkökohtien sisällyttämiseksi tuotesuunnitteluun, myös kriittisiä kommentteja esitettiin EEE-valmisteluasiakirjan selkeydestä ja vaatimusten täytäntöönpanon mahdollisuuksista sekä aloitteen johdonmukaisuudesta muiden näiden tuotteiden ympäristönäkökohtiin liittyvien nykyisten tai tulevien EU:n toimenpiteiden kanssa. Tekstiä koskevia kahdenvälisiä keskusteluja jatkettiin vuonna 2001, ja useita käytännön täytäntöönpanoon liittyviä seikkoja tuli esiin; näitä olivat mahdolliset pk-yrityksille aiheutuvat ongelmat ja niiden ratkaiseminen, standardoinnin merkitys, elinkaariajattelu ympäristönsuojelunäkökohtien sisällyttämisessä EEE-suunnitteluun ja tietojen keräämisen ja ilmoituksen koskevan prosessin tarpeet. Helmikuussa 2002 järjestettiin tekninen workshop, jossa yli 130 osallistujaa keskusteli näistä kysymyksistä neljässä samanaikaisessa istunnossa. Workshopin tulokset sekä valmisteluasiakirjaa koskevat sidosryhmien kommentit vietiin Internetiin.

Samanaikaisesti valmisteltiin luonnosta puitedirektiiviksi energiatehokkuuden vähimmäisvaatimuksista. Sidosryhmiä kuultiin valmisteluasiakirjan perusteella, jossa oli alustava perusteluosa ja kysymyksiä valittavista vaihtoehtoista niiden tärkeimpi-

en seikkojen osalta, joita artikloissa on tarkoitus käsitellä. Sidosryhmillä oli mahdollisuus ilmaista kantansa 30. huhtikuuta 2002 pidetyssä workshopissa, johon jäsenvaltioiden, komission yksiköiden, teollisuuden, kuluttajien ja valtiosta riippumattomien järjestöjen edustajat kutsuttiin. Workshopin pöytäkirjat jaettiin yhdessä sidosryhmien kommenttien kanssa. Ehdotettu lähestymistapa hyväksyttiin laajalti. Teollisuuden edustajat pyysivät kuitenkin komission yksiköitä välttämään mahdollista päällekkäisyyttä ja/tai ristiriitaisuutta EEE-aloitteen kanssa.

Näiden kuulemismenettelyjen seurauksena komission yksiköt päättelivät, että molempien aloitteiden tavoitteet saavutettaisiin paremmin yhdellä johdonmukaisella puitesäädöksellä, joka antaisi yhteisölle mahdollisuuden antaa tarvittaessa täytäntöönpanosäädöksiä tietyille tuotteille useiden kriteerien perusteella. Samalla luotaisiin mahdollisuus konkreettisten ja mitattavissa olevien vaatimusten asettamiselle tiettyjen parametrien osalta, kuten esimerkiksi energiankulutus käytön aikana. Nämä käsitteet ja niitä vastaavat mekanismit on sisällytetty nyt käsillä olevaan puitedirektiiviin energiaa käyttävien tuotteiden ekologisesta suunnittelusta.

Tämän puitedirektiivin ensimmäinen luonnos esiteltiin sidosryhmille kommentteja varten, ja siitä keskusteltiin sidosryhmien kanssa 18. marraskuuta 2002. Luettelo kokouksessa edustettuna olleista organisaatioista on tämän perusteluosan liitteenä. Joidenkin jäsenvaltioiden edustajat olivat yhdenmisen lähestymistavan kannalla, mutta halusivat vakuutuksen siitä, että energiatehokkuusvaatimusten käyttöönotto ei viivästyisi sen vuoksi, että ne sisällytetään ehdotettuun direktiiviin. Ympäristönsuojelun alalla toimivat valtiosta riippumattomat järjestöt arvostelivat tekstiä samasta syystä, ja osa jopa pyysi, että ajatus näiden kahden ehdotuksen yhdistämisestä hylättäisiin. Teollisuuden edustajat halusivat erityisesti maksimoida itsesääntelyyn liittyvien toimien merkityksen; teollisuuden edustajat pitivät yhdessä kuluttajansuojajärjestöjen kanssa näiden kahden ehdotuksen yhdistämistä kannatettavana. Sekä kuluttajat että ympäristönsuojelujärjestöt ilmaisivat huolensa siitä, onko komissiolla käytettävissään tarvittavat voimavarat riittävää täytäntöönpanosäädösten määrää varten, sekä siitä, voisivatko ne itse seurata tarkkaan näiden säädösten valmistelua. Pöytäkirjat jaettiin saatujen kommenttien kanssa. Viimeiset kannanotot otettiin vastaan 15. joulukuuta 2002. Monet sidosryhmistä vastasivat kirjallisesti. Yleisesti ottaen päälinjat hyväksyttiin (puitedirektiivi, komiteamenettely, oikeusperusta), mutta epäilyjä esitettiin tiettyistä seikoista (sidosryhmien osallistuminen täytäntöönpanosäädösten valmisteluun, soveltamisala, yleisten vaatimusten täytäntöönpanokelpoisuus, sitoutuminen ympäristönsuojelun tavoitteisiin). Komission yksiköt tutkivat kommentit huolellisesti, ja tekstiä muutettiin niiden huomioon ottamiseksi mahdollisimman pitkälle; näihin kommentteihin voi tutustua Internetissä²¹. Tarkistettuun tekstiin sisältyy useita tarkkeitä selvennyksiä, jotka koskevat määritelmiä ja yleisten ekologisen suunnittelun vaatimusten täytäntöönpanoa; myös useita liitteisiin sisältyviä teknisiä seikkoja on parannettu sidosryhmien kommenttien johdosta.

Ympäristövaikutukset

Energiaa käyttävät tuotteet ovat koko elinkaarensa ajan vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa monin tavoin. Raaka-aineiden louhintaan (esim. metallit) tai tuotantoon (esim. polymeerit), näiden aineiden muuttamiseen toimiviksi komponenteiksi ja niiden kokoamiseen kokonaisiksi laitteiksi liittyy ympäristövaikutuksia. Samoin niitä

21

http://europa.eu.int/comm/enterprise/electr_equipment/eee/index.htm

liittyy kuljetukseen ja asennukseen ja tietenkin laitteiden käyttöön ja niiden käytön jälkeiseen käsittelyyn.

Esimerkkejä tällaisesta vuorovaikutuksesta ympäristön kanssa ovat raaka-ainevarojen käyttö, mukaan luettuna puhdas vesi, tuotteiden valmistus mutta myös niiden asianmukainen toiminta (esim. pakkaukset tai kulutushyödykkeet, kuten muutokset, väriaineet tai pesuaineet); energiankulutus elinkaaren eri vaiheissa, erityisesti käytön aikana; raaka-aineiden louhintaan liittyvät päästöt (esim. kaivostoiminnassa), valmistus (esim. puhdistus, pintakäsittely), kuljetus, käyttö (esim. moottorien hiukaspäästöt, typpioksidi) ja käytön jälkeinen käsittely (esim. mahdolliset otsonikatoa aiheuttavien aineiden päästöt jääkaappien tai ilmastointilaitteiden käytön jälkeisen käsittelyn yhteydessä, myrkyllisten aineiden kuten raskasmetallien vapautuminen elektroniikkalaitteista kaatopaikoilla jne.); jättemateriaalin syntyminen elinkaaren eri vaiheissa, erityisesti tuotteen käyttöänsä lopussa.

Markkinoiden kehitys ja teknologinen kehitys voivat tehdä joidenkin energiaa käyttävien tuotteiden ympäristövaikutuksista entistä vakavampia. Vaikka tämä paheneminen on lisääntyneen kulutuksen ilmeinen sivuvaikutus, siihen voi myös liittyä tuotteiden parantunut toiminnallisuus ja monimuotoisuus, koska näiden ominaisuuksien parantaminen voi edellyttää laajemman materiaalivalikoiman tai uusien materiaalien käyttämistä jne. Nopea innovointi yhdistettynä moderneihin kulutusmalleihin johtaa usein erityisesti kulutustuotteiden osalta tuotteiden nopeaan korvaamiseen jo ennen kuin ne saavuttavat laskennallisen elinikänsä.

Esimerkkinä voidaan mainita, että kodinkoneiden ja toimistolaitteiden osuus sähkön loppukäytöstä on yli 25 prosenttia, ja ne ovat yksi energian käytön nopeimmin kasvavia sektoreita²²; kodin valaistuksen osuus kaikesta asuntojen sähkönkulutuksesta on 17 prosenttia²³. Noin 75 prosenttia arviolta 1,2 miljoonan tonnin erikoislasituotannosta EU:ssa käytetään sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin²⁴. Näiden laitteiden osuus koko muovinkulutuksesta Länsi-Euroopassa on noin 7,3 prosenttia, ja käytetyt määrät ovat kasvaneet tasaisesti vuodesta 1990 (25 prosentilla vuodesta 1995).²⁵

Monissa tapauksissa ja erityisesti pitkäikäisten kulutustuotteiden kuten kodinkoneiden kohdalla käyttövaiheella ja varsinkin energiankulutuksella käytön aikana on ylivoimainen merkitys tuotteen yleisen ympäristönsuojelullisen tason kannalta. On kuitenkin esimerkkejä tapauksista, joissa materiaalien tuotannolla on suurin merkitys (esim. matkapuhelimet) tai joissa käytön jälkeisellä käsittelyllä on tärkeä merkitys (esim. lääkinnälliset laitteet). Lisäksi ei useinkaan ole mahdollista nimetä suoravii- vaisesti yhtä tuotteen ympäristönäkökohtaa, joka ylittäisi muut, vaan tuotteen koko elinkaaren erilaiset ympäristönäkökohdat on punnittava suunnitteluvaiheessa. Esimerkiksi loistelamput ovat energiatehokkaampia kuin hehkulamput, mutta niissä on käytettävä elohopeaa, joka on vaarallinen aine; pesukoneessa pesuaineiden käytön vähentäminen johtaa yleensä veden lämpötilan nostamiseen (ja siten suurempaan energiankulutukseen); tuotteen optimointi painon ja/tai tilavuuden pienentämiseksi voi vaikuttaa kielteisesti sen kierrätyskelpoisuuteen.

²² IEA-raportti energiamerkinnoista ja standardeista.

²³ "Revising the ecolabel criteria for lamps", 1999. AEA-raportti, joka laadittiin ympäristöasioiden pääosastoa varten, s. 11.

²⁴ Erikoislasin valmistajien liiton vuonna 2003 toimittamat tiedot.

²⁵ Vaikka suurissa laitteissa käytetään vain harvoja muovityyppejä suurina osina, it- ja televiestintälaitteissa (joiden osuus on 26 % kaikesta muovinkulutuksesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa) käytetään useita erilaisia polymeerityyppejä, Brochure of the Association of Plastics Manufacturers in Europe (APME), 2001.

Sen lisäksi, että tuotteen suunnittelija punnitsee näitä ympäristönäkökohtia toisiaan vastaan, hänen on otettava huomioon myös muita teknisiä (esim. turvallisuus, toiminnallisuus) ja taloudellisia näkökohtia.

Päätelmänä voidaan näin ollen esittää, että energiaa käyttävien tuotteiden ympäristövaikutusten laajuus ja monimuotoisuus edellyttävät yhdenmukaista lähestymistapaa, jonka avulla voidaan periaatteessa ottaa huomioon kaikki tuotteen ympäristönäkökohdat. Hajanaiset yritykset yksittäisten ympäristönäkökohtien optimoimiseksi voivat siirtää ongelman toisaalle sen ratkaisemisen sijasta. Tällöin suunnittelijakaan ei voi toimia joustavasti tasapainottaakseen tuotteeseen liittyviä ympäristö- ja muita vaatimuksia. On selvää, että tuotteiden on noudatettava mahdollisia lainsäätäjän asettamia määrällisiä vaatimuksia.

Vaikka onkin yleisesti hyväksyttyä, että tärkeimmät ympäristönäkökohdat liittyvät materiaalien käyttöön, energiankulutukseen ja joidenkin ainesosien myrkyllisyyteen, ei ole mahdollista vahvistaa ennalta ensisijaisia tavoitteita, jotka kaikkien energiaa käyttävien tuotteiden olisi saavutettava. Tämä voidaan tehdä ainoastaan yksittäisen tuotteen tasolla tai tiettyjen ympäristöparametrien osalta tuoteperheen tasolla, joka on soveltuva taso merkityksellisen tiedon keräämiselle ja määrällisten tavoitteiden asettamiselle.

Lisäksi uusi tieteellinen tieto tai markkinoiden kehitys voivat tuoda ilmi tai luoda uusia tarpeita, joita on tarkasteltava johdonmukaisesti, jolloin niihin voidaan puuttua nopeasti kohdennetuin toimin. Tämä toteutuu ehdotetun puitedirektiivin ansiosta, koska siinä asetetaan selkeät kriteerit niiden tuotteiden valinnalle, joille on asetettava ekologisen suunnittelun vaatimuksia, esitetään indikaattorit ympäristönsuojelullisen tason parannusten seurannalle ja luodaan mahdollisuus ottaa käyttöön määrällisiä vaatimuksia tiettyjen näkökohtien osalta, kun se on perusteltua.

On syytä erottaa selvästi toisistaan todelliset **ympäristövaikutukset** (esim. ilmastonmuutos, happamista sateista johtuvat metsätuhot, rehevöityminen, otsonikato jne.), jotka johtuvat osittain tuotteista, ja tuotteen **ympäristönäkökohdat**, jotka voidaan yhdistää noihin vaikutuksiin (energiankulutus ja kasvihuonekaasupäästöt, happamien aineiden päästöt, happitasapainoa häiritsevien aineiden päästöt, stratosfäärin otsoniin vaikuttavien aineiden päästöt).

Koska tavaroiden vapaan liikkuvuuden takaamiseen tähtäävän direktiivin ja sen täytäntöönpanosäädösten täytäntöönpano voi olla mahdollista ja avointa ainoastaan, jos direktiivi perustuu tuotteiden konkreettisiin, mitattaviin oleviin ja vertailukelpoisiin ominaisuuksiin, ja koska tuotteen todelliset ympäristövaikutukset riippuvat sen suunnittelun lisäksi myös valmistus- ja käyttötavasta ja käytön jälkeisestä käsittelystä sekä elinkaaren eri vaiheiden sijainnista ja olosuhteista, ehdotetussa puitedirektiivissä keskitytään tuotteen mitattaviin oleviin **ympäristönäkökohtiin** eikä niinkään todellisiin ympäristövaikutuksiin, joiden määrällinen mittaaminen ja kattava arviointi on vaikeaa.

On myös muistettava, että monissa tapauksissa tuotteen todelliset ympäristövaikutukset eivät ole suunnittelijan ja valmistajan kontrolloitavissa. Valmistaja voi esimerkiksi suunnitella tuotteen helposti kierrätettäväksi, muttei voi tosiasiallisesti varmistaa globaaleilla markkinoilla, että tuote kierrätetään suunnitelmien mukaisesti tai että se edes kerätään erikseen, kun siitä tulee jätettä. Toinen esimerkki on energiankulutus käytön aikana. Se voi vaihdella huomattavasti saman mallin kohdalla kuluttajan tottumusten ja ohjeiden noudattamisen mukaan. Myös energiankulutuksesta ai-

heutuvat todelliset ympäristövaikutukset vaihtelevat huomattavasti sen mukaan, miten energia on tuotettu: ympäristövaikutukset voivat olla aivan erilaiset, kun sama määrä kilowattitunteja on tuotettu fossiilisista tai uusiutuvista energianlähteistä. Tämän vuoksi puitedirektiivin tarkoituksena on asettaa etusijalle tuotteen ympäristönäkökohdat, joihin voidaan merkittävästi vaikuttaa *tuotesuunnittelulla*.

Puitedirektiivin kokonaisvaikutukset riippuvat luonnollisesti annettavien täytäntöönpanosäädösten määrästä ja toimialan tämän aloitteen johdosta tekemien itsenäisten sitoumusten määrästä. On arvioitu, että esimerkiksi vaatimuksilla, joita on suunniteltu käytön aikaisen energiankulutuksen ja siitä aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen²⁶ vähennyksien osalta, voi olla ajan kuluessa huomattava vaikutus, joka voi nousta 200 miljoonaan tonniin vuodessa vuoteen 2020 mennessä, kun kaikki nyt käytössä olevat laitteet on korvattu. Yksityiskohtaisempi arvio ehdotetun toimenpiteen vaikutuksista hiilidioksidipäästöjen vähenemiseen esitetään jäljempänä tässä perusteluosassa.

Taloudelliset vaikutukset valmistajiin

Tässä yhteydessä on syytä selventää vielä kerran, että tällä puitedirektiivillä ei suoraan luoda oikeudellisia velvoitteita ja vaatimuksia valmistajille; tämä tapahtuu vasta siinä vaiheessa, kun täytäntöönpanosäädökset annetaan. Ennen kunkin täytäntöönpanosäädöksen antamista suoritetaan vaikutusten arviointi, jossa otetaan huomioon vaikutukset valmistajiin kilpailukyvyyn, innovaatiotoiminnan, markkinoillepääsyn ja kustannusten kannalta.

Olisi pidettävä mielessä, että ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen voi olla kiinteä osa tuotesuunnittelua ja että ympäristöön liittyvät parannukset täydentävät usein muita tuotteelle asetettuja vaatimuksia²⁷. Lisäksi markkinoilla kuluttajat ja yrittäsasiakkaat (alihankintasopimusten kautta) mutta myös osakkeenomistajat vaativat entistä enemmän ympäristön kannalta vastuullisia ratkaisuja yleensä ja ympäristöasioiden hallintajärjestelmiä erityisesti²⁸. Teollisuustuotannon kestävä rakenteen edistäminen erityisesti siten, että elinkaariajattelu yhdistetään tuotteisiin, vauhdittaa kasvua ja tuottavuutta, mikä ilmenee Johannesburgissa pidetyn kestävä kehitystä käsitelleen huippukokouksen päätelmistä²⁹.

Joissain tapauksissa ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen tuotesuunnittelun alkuvaiheissa voi aiheuttaa kustannuksia, jotka johtuvat yhtiön sisäisen rakenteen mukauttamisesta, tarvittavan ympäristötiedon ja -asiantuntemuksen hankkimisesta ja soveltuvien suunnitteluratkaisujen toteutuksesta. Myös tuotannosta ja vaatimusten mukaisuutta osoittavien asiakirjojen ylläpidosta aiheutuu lisäkustannuksia; niiden taso riippuu siitä, kuinka pitkälle yhtiöt ovat jo sisällyttäneet ympäristönäkökohdat toimintaansa edellä mainituista syistä. Sille kasvavalle joukolle yhtiöitä, jotka ovat jo tehneet tämän ennen täytäntöönpanosäädöksen antamista, kustannukset ovat minimaaliset.

Kuitenkin myös niissä tapauksissa, joissa kustannuksia aiheutuu, niiden odotetaan vähenevän asteittain, kun otetaan huomioon, että direktiivin täytäntöönpano ja stan-

²⁶ Perustuu kyseistä ajanjaksoa koskevaan ennusteeseen yhteisön sähköntuotannon rakenteesta.

²⁷ Ks. APPLE, maaliskuu 2000 – "A case-study of the Power Mac G4 desktop Computer", s. 4.

²⁸ "European SMEs and social and environmental responsibility", s. 40.

²⁹ "Teollisuuspolitiikka laajentuneessa unionissa", komission tiedonanto KOM(2002) 714 lopullinen, 11.12.2002.

dardointi edistävät vertailukelpoisten tietojen ja suunnittelun välineiden parempaa julkista saatavuutta ja tekevät niiden käytöstä ympäristöarvioinneissa

helpompaa ja kustannustehokkaampaa.³⁰ Lisäksi kokemukset ovat vahvistaneet hypoteesin, jonka mukaan ympäristönsuojelullisen tason parannuksista on myös myönteisiä taloudellisia seurauksia valmistajille suorina säästöinä (esim. alentuneet materiaali- ja energiakustannukset, alentuneet valmistuskustannukset esimerkiksi kokoonpanoon kuluva aikaa vähentämällä, tuotteiden optimointi³¹; alentuneet kustannukset ympäristölainsäädännön noudattamisesta, kuten alhaisemmat jätehuollon ja päästöjen vähentämisen kustannukset; tuotteiden parantunut toimintavarmuus). Eri-tyisesti uudelleenkäyttöä ja kierrätystä helpottava suunnittelu vähentää valmistajille tuotteiden käsittelystä käytön jälkeen aiheutuvia kustannuksia. Näiden etujen lisäksi on muitakin taloudellisia etuja, kuten asiakkaiden (yksityisten, teollisuuden tai julkisten hankintojen alalla toimivien asiakkaiden) ja rahoitusmarkkinoiden lisääntynyt hyväksyntä.

Nämä tekijät tukevat oletusta, jonka mukaan ekologisen suunnittelun vaatimusten toteuttamisesta valmistajille aiheutuvat rajakustannukset eivät ole merkittäviä. Joka tapauksessa ne arvioidaan huolellisesti vaikutusten arvioinnin yhteydessä, joka liittää täytäntöönpanosäädöksiin. Lisäksi ne koskevat kaikkia samoilla markkinoilla kilpailevia valmistajia.

On hyvin todennäköistä, että ympäristönäkökohtien sisällyttäminen tuotesuunnitteluun parantaa yleisesti valmistajien ymmärtämystä tuotteidensa suunnittelu- ja valmistusprosessista sekä tarjontaketjusta, jakelusta ja huollosta. Tämä voisi johtaa tuotavuuden kasvuun ja kustannusten laskuun, joka ylittäisi alkuvaiheen kustannukset. Useat tapaustutkimukset ovat jo tuoneet vahvistusta tälle hypoteesille³². Tällaista prosessia voidaan pitää vastaavana kuin laatu- ja ympäristönaikakohdan huomioon ottamista 1980-luvulla: systemaattinen ja yleinen pyrkimys laatuun ei osoittautunut kalliiksi eikä vaikeasti yhteensovitettavaksi tuotteen muiden vaatimusten kanssa, vaan se on ollut monien innovaatioiden lähteenä ja siitä on tullut kiinteä osa yritysten päivittäistä toimintaa³³.

Nämä syyt ovat epäilemättä olleet tärkeitä, kun suuri määrä yrityksiä (erityisesti suuria yrityksiä) on päättänyt toteuttaa ekologiseen suunnitteluun liittyviä toimia useiden viime vuosien aikana. Kyseisten yritysten osalta voidaan perustellusti olettaa, että direktiivistä aiheutuvat rajakustannukset ovat minimaaliset.

³⁰ Business-to-business -yhteyksissä markkinakysyntä tuotteiden ympäristötietojen toimittamiseksi on merkittävää. Näihin kuuluvat tietopyynnöt julkisia hankintoja hoitavilta tahoilta, vapaaehtoisista ympäristöasioiden hallintajärjestelmistä ja ekologisen suunnittelun aloitteista jne. Tämän seurauksena useat suuret monikansalliset lopputuotteiden valmistajat kehittivät oman toimitusketjua koskevan kyselylomakkeensa, jossa tyypillisesti keskityttiin toimitettavien komponenttien sisältämiin vaarallisiin kemiallisiin aineisiin ja raskasmetalleihin. Tietojen pyytäminen ja toimittaminen eri muodoissa aiheutti kuitenkin vaikeuksia sekä hankkijoille että toimittajille. Sen vuoksi hankkijoiden oli vaikea verrata toimitettuja tietoja, ja toimittajan kannalta erilaisten kyselylomakkeiden täyttäminen oli erittäin aikaavievää ja tehotonta. Tämän vuoksi oli selvästi tarvetta kehittää standardoituja vastausmalleja. Komission ympäristöasioiden pääosaston teettämä tutkimus tuotteiden ympäristötiedotteisiin liittyvistä järjestelmistä (Environmental Product Declaration schemes), 2002.

³¹ Purkamiseen kuluvan ajan lyheneminen lisää useimpien energiaa käyttävien tuotteiden kierrätyskelpoisuutta, ja pyrittäessä tämän ajan lyhentämiseen suunnitteluvaiheessa päästään samanaikaisesti lyhentämään tuotteen kokoamiseen kuluva aikaa. Elektronisten laitteiden sisävirtapiiriin energiankulutuksen aleneminen vähentää lisäksi syntyvää hukkalämpöä ja siten myös tuuletuksen tarvetta, mikä yksinkertaistaa tuotantoa ja alentaa kustannuksia.

³² Ks. raportti – GreenPack project: "Green is the colour of money — Commercial success stories from eco-design", elokuu 2001.

³³ Ks. myös "Environmental concern in electronics Product development", G. Johansson, IVF, maaliskuu 2002.

Tilanne voi olla jonkin verran erilainen silloin, kun valmistajilla ei ole erityistä motivaatiota sellaisten teknisten ratkaisujen käyttöönottoon, jotka parantaisivat ympäristönsuojelullista tasoa. Valmistajat eivät esimerkiksi yleensä saa välitöntä hyötyä tuotteidensa käytönaikaisen energiatehokkuuden paranemisesta, paitsi jos myynninedistäminen ja markkinointi kuluttajille toteutetaan asianmukaisesti (esim. tuotteiden merkinnöillä). Tämä tarkoittaa, että ekologisen suunnittelun vaatimukset asettavat valmistajille joissain tapauksissa pakotteita, jotka on otettava huomioon.

Sen vuoksi on tarkasteltava tiettyjä varotoimia:

- riittävä mukautusaika ja aikataulu vaatimuksen käyttöönotolle, erityisesti pk-yritysten kannalta
- riittävä tasapaino suunnittelun vaatimuksen tason ja sen teknisen/taloudellisen toteutettavuuden välillä, mukaan luettuna markkinoiden erityispiirteet
- sopiva valikoima teknisiä vaihtoehtoja vaaditun tason saavuttamiseksi; yrityskohdattaiset ratkaisut eivät periaatteessa tule kysymykseen
- asianmukaisen ja oikea-aikaisen kuulemisen varmistaminen
- johdonmukaisuuden säilyttäminen muun yhteisölainsäädännön tai poliittisten aloitteiden kanssa (kuten energiamerkintöjen luokitukset, ympäristömerkin kriteerit, vaarallisten aineiden käyttörajoitukset, sähkö- ja elektroniikkajätteen käsittely).

Yhteisön tasolla asetetuilla erityisillä ekologisen suunnittelun vaatimuksilla on myönteisiä vaikutuksia valmistajien kannalta. Niitä ovat selkeät tekniset säännöt, helpompi täytäntöönpano markkinoita valvovien viranomaisten kannalta ja oikeudellisten ongelmien ja markkinoiden epävakaisuuden väheneminen.

Lisäksi ympäristönäkökohtien systemaattinen sisällyttäminen tuotesuunnitteluun helpottaa huomattavasti erityisten ekologisen suunnittelun vaatimusten kustannustehokasta noudattamista. Itse asiassa valmistajat, joilla on hyvät tiedot ympäristönäkökohdista ja mahdollisuuksia parantaa tuotteitaan, noudattavat jo nyt laajalti mahdollisesti myöhemmin vahvistettavia erityisiä ekologisen suunnittelun vaatimuksia.

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Yhteisön tasolla on hyväksytty menetelmiä tuotteiden vaatimustenmukaisuuden arvioimiseksi olennaisten vaatimusten tai niin sanottuun kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan perustuvien yhdenmukaistettujen standardien suhteen^{34, 35}, ja ne on sisällytetty tähän ehdotukseen. Yleissääntönä ehdotetaan vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä, joka perustuu pelkästään itsearviointiin.

Itsearviointimallissa valmistajia vaaditaan laatimaan teknisiä asiakirjoja ja niihin liittyviä testausselesteita heiltä vaadittavan vaatimustenmukaisuusvakuutuksen tueksi. Kaikki nämä asiakirjat on pidettävä markkinoiden valvonnasta vastaavien viran-

³⁴ Neuvoston päätöslauselma, joka koskee kokonaisvaltaista lähestymistapaa vaatimustenmukaisuuden arviointiin, EYVL C 10, 16.1.1990, s. 1.

³⁵ Neuvoston päätös 90/683/ETY, joka koskee tekniseen yhdenmukaistamiseen liittyvien direktiivien yhteydessä käytettävien tarkoitettujen vaatimustenarviointimenettelyjen eri vaiheiden moduuleja, EYVL L 380, 31.12.1990, s. 13.

omaisten saatavilla tarkastusta varten, joka voidaan suorittaa milloin tahansa ja erityisesti, jos herää epäilyksiä jonkin laitemallin vaatimustenmukaisuudesta. Nämä ovat muodollisia menettelyjä, joita on noudatettava, ennen kuin valmistaja on oikeutettu kiinnittämään tuotteeseensa CE-merkinnän, joka sallii tuotteen saattamisen yhteisön markkinoille ja vapaan liikkuvuuden markkinoilla. Eräät tahot ovat epäilleet itsearviointimenettelyn tehokkuutta, kun siihen ei liity ennalta määrättyä kolmannen osapuolen väliintuloa, mutta edellä kuvailluissa olosuhteissa sen arvioidaan olevan riittävä, varsinkin kun otetaan huomioon uhka joutua syytteeseen kyseisen maan tuoteselosteita koskevan lainsäädännön perusteella ja se hyvin negatiivinen julkisuus, joka saattaisi seurata valheellista väitettä. On myös katsottu, että periaatteessa itsearviointimenettely on soveliaampi pk-yrityksille.

Markkinoille saattamista edeltävät menettelyt (muun muassa ulkopuolisen tahon suorittama tyyppi- ja/tai tuotevalvonta) voisi olla soveliaampi joidenkin tiettyjen tuotteiden kohdalla. Sen vuoksi ehdotetaan, että näistä menettelyistä säätäminen olisi edelleen mahdollista erityisessä täytäntöönpanosäädöksessä, mutta ainoastaan asianmukaisesti perustelluissa ja dokumentoiduissa tapauksissa.

Tähän ehdotukseen sisältyvä innovatiivisuus liittyy siihen, että ehdotuksessa annetaan mahdollisuus käyttää ympäristöasioiden hallintajärjestelmiä, joissa tuotesuunnittelu ja ympäristönsuojelullinen taso otetaan asianmukaisesti huomioon vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menetelmänä. Tämä ei tarkoita sitä, että minkä tahansa tuotteen, joka on valmistettu valmistuspaikalla tai yhtiössä, jolla on tämän ehdotuksen liitteessä V tarkoitettu ympäristöasioiden hallintajärjestelmä, katsottaisiin olevan tämän direktiivin vaatimusten mukainen. Sovellettavassa täytäntöönpanosäädöksessä täsmennettyjä ekologisen suunnittelun vaatimuksia on noudatettava. Jos tuotesuunnittelun kattava EMAS-sertifiointi on olemassa, sen oletetaan noudattavan liitteessä V olevia vaatimuksia. Direktiivin 7 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa annetaan mahdollisuus käyttää ISO 14001 -järjestelmää, siinä määrin kuin se kattaa tuotesuunnittelun, liitteen V mukaisen ympäristöasioiden hallintajärjestelmän rakentamisen perustana.

Vaatimustenmukaisuusolettama

Ympäristömerkki on EU:n laatumerkintäohjelma, jonka tarkoituksena on merkitä erittäin korkean ympäristönsuojelullisen tason saavuttavat tuotteet. Ympäristömerkin myöntämiseksi vaadittavista kriteereistä päätetään EU:n tasolla yhteisesti sovituin virallisin menettelyin. Tämä takaa selkeät vaatimukset, riittävän analyysin ja sidosryhmien edustuksen. Ympäristömerkin saaneiden tuotteiden oletetaan sen vuoksi olevan tässä puitedirektiivissä asetettujen ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten mukaisia, jos kyseinen vaatimus kuuluu merkin myöntämisen kriteereihin. Ei ole katsottu aiheelliseksi myöntää samaa asemaa muille kansallisille tai kansainvälisille ympäristömerkinnöille, jotka eivät ole yhteisön oikeudellisen menettelyn mukaisessa valvonnassa.

Standardoinnista voisi olla apua, kun päätetään menetelmistä täytäntöönpanosäädöksissä mainittujen ympäristöparametrien mittaamiseksi. Joissain tapauksissa standardoinnista voi olla apua, kun parametri (esim. kierrätyskelpoisuus) kuvataan paremmin yksinkertaisemmilla fysikaalisilla yksiköillä/indikaattoreilla. Lisäksi standardointi voi olla hyödyllistä tiedonsaannin, tietokantojen, tarkistusluetteloiden yms. kannalta.

Standardien laatijoita ei missään tapauksessa pyydetä vahvistamaan raja-arvoa tietyllä ympäristönäkökohdalla.

Tämän direktiivin täytäntöönpanosta saatavien kokemusten ja asiaan liittyvillä muilla alueilla tapahtuvan kehityksen perusteella tulevaisuudessa voidaan ottaa käyttöön muita vaatimustenmukaisuusosoittavia; voi esimerkiksi olla aiheellista arvioida uudelleen mahdollisuudet käyttää tuotteiden ympäristöilmoituksia (Environmental Product Declarations, EPD), jos yhteisön tasolla luodaan asianmukaiset puitteet niiden käyttöä varten.

Ympäristönsuojelullisen tason ja ekologisen profiilin arviointi

Ekologinen profiili on kuvaus tuotteen merkittävistä ympäristönäkökohdista sen elinkaaren aikana ilmaistuna mitattavissa olevina panoksina ja tuotoksina. Kuten edellä selvitettiin, huomio kohdistuu ympäristön kannalta merkityksellisten näkökohtien parempaan hallintaan (esim. energiankulutus ja kasvihuonekaasupäästöt, happamien aineiden päästöt, happitasapainoa häiritsevien aineiden päästöt, stratosfäärin otsoniin vaikuttavien aineiden päästöt). Tämä johtaa tuotteesta ympäristölle aiheutuvan kuorman pienentämiseen ja siten sen vaikutusten vähentämiseen (esim. ilmastonmuutos, happamista sateista johtuvat metsätuhot, rehevöityminen, otsonikato jne.), mikä liittyy tuotteen ympäristönäkökohtiin. On selvää, että ekologisen suunnittelun vaatimuksia sovelletaan energiaa käyttävien tuotteiden ympäristönäkökohtiin, joihin liittyy todettavissa oleva ympäristövaikutus.

Ekologisen profiilin laatimiseksi ei välttämättä tarvitse tehdä elinkaarianalyysia asianomaisten kansainvälisten standardien mukaisesti; tällainen velvoite voisi aiheuttaa yrityksille ja erityisesti pk-yrityksille kohtuuttomia rasitteita taloudellisten ja henkilöstöresurssien osalta. Lisäksi on pidettävä mielessä, että elinkaarianalyysia ei väliinäkään vielä ole loppuun asti kehitetty, eikä tällaisen analyysin tuloksia ole aina helppo tulkita³⁶. Samanaikaisesti on todettava, että elinkaarianalyysista on kehittymässä hyödyllinen ja kustannuksiltaan kohtuullinen myös pienille yrityksille. Aina kun elinkaarianalyysin tiedot ovat käytettävissä ja niitä voidaan käyttää ekologisen profiilin laatimisessa, niitä voidaan käyttää. Olisi myös muistettava, että puitesäädöksen tarkoituksena on keskittyä tekijöihin, joihin voidaan merkittävästi vaikuttaa tuotesuunnittelulla. Liitteessä I on luettelo ympäristönsuojelullisen tason indikaattoreista, joita yleisesti pidetään merkityksellisinä kohteena olevien tuotteiden kannalta. Täytäntöönpanosäädöksiin sisällytetään niiden soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskevat parametrit.

Energiaa käyttävien tuotteiden ympäristönsuojelullisesta tasosta on tuotettu paljon tietoa. Siitä ovat esimerkkejä yritysten jo suorittamat tutkimukset, ympäristömerkkiin liittyvät tutkimukset, muut julkiset tietokannat ja verkossa olevat ekologisen suunnittelun välineet jne. Tämä tieto voi olla erittäin hyödyllistä ekologisen profiilin laadinnassa. Voidaan kohtuudella odottaa, että teollisuuden erityisalat kehittävät omiin tuotteisiinsa soveltuvia järjestelmiä analyysin suorittamiseksi; myös tämän direktiivin ja sen täytäntöönpanosäädösten (esimerkiksi liitteessä I olevien tietovaatimusten)

³⁶

Erityisesti todellisten ympäristövaikutusten arviointiin, joka on kiinteä osa ISO 14040 -standardisarjaa, liittyy useita rajoituksia (ympäristöprosessien ja ekosysteemien tilallinen ja ajallinen erilaistaminen, kuormituksen ja ympäristön välisen suoraviivaisen vasteen puuttuminen, osapuolten toimintaa ohjaavat erilaiset arvot ja periaatteet, jotka johtavat erilaiseen ympäristökysymysten muotoiluun ja tulosten tulkintaan), ks. "Evolution and development of the conceptual framework and methodology of life-cycle impact assessment", SETAC, tammikuu 1998.

seurauksena tuotettava ja julkistettava tieto on avuksi, kun pyritään luomaan yleisesti hyväksyttävä käsitys siitä, mitkä ovat soveltuvat erityiset ympäristöparametrit; tuotteiden ympäristönsuojelullisen tason mittaamisesta ja vertailuarvojen asettamisesta tulee siten jatkuvasti helpompaa ja suoraviivaisempaa.

Suoritettavan analyysin on oltava luonteeltaan ja tarkkuudeltaan tämän direktiiviluonnoksen yleisen ympäristötavoitteen mukainen. Tavoitteena on lisätä energiaa käyttävien tuotteiden yleistä ympäristönsuojelullista tasoa. Siinä olisi otettava huomioon kehityksen nykytaso, joka ei kuitenkaan viittaa viimeisimpään tieteelliseen kehitykseen vaan hyvään tekniseen suoritustasoon, jossa otetaan huomioon teollinen toteutettavuus sekä nykyiset standardit ja käytänteet. Kohtuullinen tasapaino on löydettävä, eli valmistajan on otettava huomioon useita erilaisia vaatimuksia, jolloin joustavuus on tarpeen. Standardoinnista voi olla apua, mutta sitä ei käytetä ympäristökysymysten rajanvetoon.

Osa sidosryhmistä on arvostellut oikeudellisesti sitovien tavoitteiden ja selvien ympäristöprioriteettien puuttumista liitteestä I. Tässä suhteessa on huomautettava, että kyseessä on puitedirektiivi, jonka tarkoituksena on antaa yhteisölle mahdollisuus toimia ripeästi ja tarkoituksenmukaisesti tunnistettuihin ja uusiin tarpeisiin vastaamiseksi, eikä tässä vaiheessa voida asettaa sitovia rajoja. Mahdollisuus niiden asettamiseen on kuitenkin selvästi kuvattu.

Päätelmänä voidaan todeta, että liitteessä I pyritään kuvaamaan prosessi, jossa ympäristönäköhtia koskevasta elinkaariajattelusta tehdään kiinteä osa suunnitteluprosessia, sen tuloksia seurataan ja asianomaisille osapuolille tarjotaan riittävät tiedot, jotta suunnitteluun liittyvät parannukset voivat tosiasiallisesti tuottaa hyötyä ympäristölle. Siinä ei aseteta velvoitetta energiaa käyttävien tuotteiden täydellisestä elinkaarianalyysistä ennen niiden markkinoille saattamista. Tuotteen koko elinkaaren aikaisten ympäristönäkökohtien arviointi olisi suoritettava ympäristön kannalta merkityksellisten panosten ja tuotosten perusteella; täytäntöönpanosäädökset, jotka sisältävät yleisiä ekologisen suunnittelun vaatimuksia, ohjaavat tätä arviointia tämentämällä niiden soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskevat ekologisen suunnittelun parametrit vaikutusten arvioinnin jälkeen; tämä arviointi on suoritettava siten, että yhtiöt voivat toteuttaa sen ilman kohtuuttomia kustannuksia.

Menetelmä ekologista suunnittelua koskevien erityisvaatimusten tason määrittämiseksi

Direktiivi tarjoaa mahdollisuuden antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa otetaan käyttöön erityisiä ekologisen suunnittelun vaatimuksia.

Erityiset ekologisen suunnittelun vaatimukset ovat määrällisiä ja mitattavissa olevia vaatimuksia, jotka koskevat tuotteen tiettyä ympäristönäkökohtaa, kuten energiankulutusta käytön aikana. Niitä voidaan ottaa käyttöön silloin, kun merkittävä ympäristönäkökohta on selvästi tunnistettu ja toiminta on sen vuoksi perusteltua (esim. energiankulutus ja siihen liittyvät kasvihuonekaasut Kioton prosessin yhteydessä). Tällaiset merkittävät ympäristönäkökohdat voidaan tunnistaa tuotteen koko elinkaaren kattavien tietojen ja analyysin perusteella. Vaikka tällaisia kattavia tietoja ei (vielä) olikaan saatavilla mutta toiminta katsotaan tarpeelliseksi, erityisiä ekologisen suunnittelun vaatimuksia voidaan asettaa sen jälkeen, kun on varmistettu, että aiotun toimenpiteen seurauksena tuotteen ympäristövaikutus vähenee sen elinkaaren aikana.

Tärkeä askel erityisten ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamisessa on se, että määritetään tarkat mittausmenetelmät, joissa otetaan huomioon tuotteen vakioitu käyttö (esim. täysi tai osittainen kuormitus, ilmasto-olosuhteet jne.), suorituskyky ja ominaisuudet, jotka lisäävät käyttömukavuutta tai tuotteen hyödyllisyyttä käyttäjille. Jos mittauksia koskevia yhdenmukaistettuja standardeja ei vielä ole, ne laaditaan yleensä eurooppalaisille standardointielimille annettujen toimeksiantojen perusteella. Kun mittausmenetelmä on vahvistettu, suoritetaan markkinoilla olevan laitteen ympäristönsuojelullisen tason arviointi; tällöin voidaan arvioida keskimääräisen laitteen kokonaisvaikutus ja ympäristönsuojelullinen taso. EU:n kansainvälisten velvoitteiden, erityisesti kaupan teknisiä esteitä koskevan WTO:n sopimuksen, mukaisesti kansainväliset standardit olisi aina otettava huomioon täytäntöönpanosäädösten yhteydessä, paitsi jos ne eivät ole tehokkaita tai soveltuvia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Markkina-analyysin jälkeen suoritetaan tekninen/taloudellinen analyysi, jonka tarkoituksena on tunnistaa taloudellisesti kannattavat ja teknisesti toteutettavissa olevat parannukset, jotka eivät johda kohtuuttomaan suorituskyvyn alenemiseen tai hyödyn menetykseen kuluttajien kannalta.

Teknisesti toteutettavissa olevat ja taloudellisesti kannattavat suunnitteluvaihtoehdot yksilöidään, ja niitä verrataan olemassa oleviin malleihin. Kuluttajille koituva taloudellinen hyöty mitataan erona tuotteen elinkaarikustannuksessa, joka on ostohinnan ja käyttökustannusten summa (pääasiassa energia, mutta myös muut resurssit, kuten vesi, pesuaineet jne.) diskontattuna tuotteen käyttöäälle.

Taloudellisessa mielessä kuluttajan kannalta paras vaihtoehto tarkoittaa mahdollisimman pieniä elinkaarikustannuksia. Tämä taso on siten periaatteessa vertailuarvo erityisten ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamiselle.

On kuitenkin myös muita tekijöitä, jotka on otettava huomioon, erityisesti:

- laitteen suorituskyky: vaikuttaisiko erityinen ekologisen suunnittelun vaatimus kielteisesti laitteen toimintaan;
- muutokset laitteen käytössä: aiheutuisiko merkittäväle ryhmälle kuluttajia/käyttäjii huomattavaa haittaa esimerkiksi sen vuoksi, että he käyttäisivät laitetta harvemmin tai eri tavalla kuin keskimääräinen kuluttaja;
- muutokset arvioissa tiettyjen osatekijöiden arvosta (inflaatiovauhti, kulutushyödykkeiden ja energian hinnat jne.);
- laitteen edullisuus: estäisikö aiheutuva hinnannousu käyttäjiä ostamasta laitetta tai saisiko se kuluttajat pitämään kiinni jo omistamastaan laitteesta tai ehkä korjautamaan käyttöikänsä loppua lähenevän tehottoman laitteen;
- mahdolliset ympäristövaikutukset – myönteiset ja kielteiset – jotka kohdistuvat muihin resursseihin;
- vaikutus teollisuuteen: olisiko erityisen ekologisen suunnittelun vaatimuksen tasolla sellainen vaikutus valmistuskustannuksiin, että sitä ei voitaisi yksinkertaisesti veloittaa lisähintana.
- kilpailu: edellyttäisikö vaadittu taso yritys kohtaista tekniikkaa.

Tätä menetelmää on käytetty onnistuneesti laitteiden energiatehokkuusvaatimusten asettamiseen. Ulkoiset ympäristökustannukset voidaan sisällyttää herkkyysanalyysiin. Samanlaista lähestymistapaa voitaisiin soveltaa myös muihin resursseihin, kuten veteen. Meneillään oleva tutkimus- ja kehitystyö elinkaarikustannusten laskentamenetelmien kehittämiseksi tuotteiden yleisen ympäristönsuojelullisen tason parantamista varten on varmasti erittäin hyödyllistä, koska se lisää mahdollisuuksia laajentaa edellä mainitun menetelmän soveltamista myös muihin ympäristönäkökohtiin.

Käytännössä analyysi nykyisten energiatehokkuusvaatimusten (ja vapaaehtoisten sopimusten) valmistelua varten on ollut varovaista. Erityisesti siinä ei ole otettu huomioon valmistajien mahdollisuuksia minimoida vaadittujen parannusten saavuttamiseksi tarvittavat kustannukset huolellisella suunnittelulla ja sellaisen uuden tekniikan (tai sellaisen tekniikan, joka ei ole nykyisin käytössä) kehittämisellä, jota ei ole otettu huomioon analyysissä. Useissa maissa saadut kokemukset osoittavat, että todelliset vaikutukset valmistajiin ovat vähäisemmät kuin analyysin perusteella on ennakoitu.

Kun otetaan huomioon, että tietyn vaatimuksen vaikutukset riippuvat useista tekijöistä, jotka liittyvät tapauskohtaisesti kuhunkin suunniteltuun täytäntöönpanosäädökseen (tietty tuote, tehokkuusvaatimuksen tarkka taso, täytäntöönpanon ajoitus, teknisten mukautusten toteuttamisnopeus jne.), yksityiskohtainen vaikutusten arviointi olisi mielekästä ainoastaan yksittäisen täytäntöönpanosäädöksen yhteydessä, jolloin otettaisiin huomioon asianomaisen laitteen markkinoihin liittyvät ominaispiirteet ja todennäköiset vaikutukset, myös pk-yrityksiin.

Joka tapauksessa on suunniteltu sopeutumisaikaa erityisten ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten hyväksymisen ja niiden täytäntöönpanon välille, ja tarkoituksena on varmistaa, että mahdolliset vaikutukset teollisuuteen jäävät vähäisiksi. Tänä aikana useimmat toimittajat olisivat joka tapauksessa korvanneet osan mallivalikoimastaan, joten uusien mallien suunnittelussa voidaan hyvin ottaa huomioon vaatimusten noudattaminen.

Vaihtoehtona tai täydennyksenä edellä kuvatulle yleiselle lähestymistavalle voidaan myös käyttää hyväksi tuloksia muiden yhteisön välineiden yhteydessä tehdystä työstä (energiamerkintöjä koskeva direktiivi, ympäristömerkki, Energy Star jne.) ja niihin liittyvistä tutkimuksista, erityisesti kun kyseessä on tehokkuusvaatimusten asettaminen laitteen tiettyjen toimintojen tai kulutusmuotojen osalta (esim. kulutus valmiustilassa). Myös muualla maailmassa toteutettuja vastaavia ohjelmia voitaisiin hyödyntää erityisesti niiden tuotteiden osalta, joiden kauppa on maailmanlaajuista (esim. toimistolaitteet tai kulutuselektroniikka) ja joissa standardien johdonmukaisuus kansainvälisellä tasolla on ensiarvoisen tärkeää EU:n teollisuuden kilpailukyvyllä koko maailmassa.

Ulkoiset näkökohdat

Tämän direktiiviluonnoksen perusteella annettavat täytäntöönpanosäädökset koskevat yhtä lailla EU:sta kuin sen ulkopuolisista maista peräisin olevia tuotteita, joten kaupan esteitä tai vääristymiä ei luoda. Kokemukset muusta EU-lainsäädännöstä (erityisesti uuden lähestymistavan mukaisista direktiiveistä, jotka koskevat CE-merkintää edellyttävää turvallisuutta ja sähkömagneettista yhteensopivuutta) auttavat varmistamaan, että kaikissa EU:n markkinoille saatettavissa tuotteissa noudatetaan velvoitteita siitä riippumatta, missä maassa ne on valmistettu. Tarvittaessa täytäntöönpanosäädöksissä voidaan säätää yksityiskohtaisemmista järjestelyistä kunkin yksittäisen laitteen jäljitettävyyden suhteen. Täytäntöönpanosäädösten mahdollisia vaikutuksia kansainväliseen

kauppaan tarkastellaan huolellisesti vaikutusten arvioinnin yhteydessä, joka suoritetaan ennen täytäntöönpanosäädösten hyväksymistä. EU:n kauppakumppaneita pyydetään osallistumaan kuulemismenettelyyn täytäntöönpanosäädösten valmisteluvaiheessa, kuten tehtiin tätäkin direktiiviä valmisteltaessa. Kansainväliset standardit (esim. ISO tai IEC) otetaan huomioon, ja niitä käytetään EU:n kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Niitä ovat erityisesti kaupan teknisiä esteitä koskevaan WTO:n sopimuksen velvoitteet. Lisäksi komission täytäntöönpanosäädöksistä annetaan ennakoilmoitus WTO:lle, jotta varmistetaan, että mitään kaupan esteitä ei luoda.

Unioniin liittyvien maiden osalta on korostettava jälleen kerran, että ehdotetussa direktiivissä asetetaan oikeudelliset puitteet, joiden vaikutus toteutuu vasta täytäntöönpanosäädösten antamisen johdosta. Unioniin liittyvät maat osallistuvat tuolloin täysimääräisesti päätöksentekoprosessiin jäsenvaltioina. Lisäksi täytäntöönpanosäädösten luonnosten laatimista edeltävässä vaikutusten arvioinnissa ja kuulemismenettelyssä otetaan huomioon laajentuneen unionin kaikki sidosryhmät.

Ehdotetun toimenpiteen mahdolliset vaikutukset hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen

Esimerkkinä ekologisen suunnittelun vaatimuksiin liittyvistä mahdollisuuksista voidaan viitata erittäin yksityiskohtaisiin selvityksiin, jotka tehtiin energiatehokkuuteen liittyvien mahdollisten parannusten arvioimiseksi useiden energiaa käyttävien tuotteiden osalta. Näitä tutkimuksia käytettiin hyväksi eurooppalaisen ilmastomuutosohjelman (European Climate Change Programme, ECCP) prosessissa hiilidioksidipäästöjen kustannustehokkaiden vähentämismahdollisuuksien tunnistamiseksi. ECCP kokosi tärkeimpiä energiaa käyttäviä laitteita valmistavan teollisuuden edustajat (CECED, EACEM, EICTA, CEMEP, CELMA, EUROPUMP, PNEUROP, ELC), riippumattomat asiantuntijat ja muut sidosryhmät yhteen. Osallistujat pääsivät yhteisymmärrykseen mahdollisista kustannustehokkaista vähennyksistä ja tehokkaimmista toimintatavoista näiden mahdollisuuksien toteuttamiseksi.

ECCP:n yhteydessä arvioitiin teoreettinen esimerkki: tärkeimpien energiaa käyttävien tuotteiden kulutus asumis-, palvelu- ja teollisuusalalla vuonna 2010 nykyisen kulutusta ja varastoja koskevan mallin perusteella, jos uusia toimintatapoja ei otettaisi käyttöön eikä teknistä kehitystä tapahtuisi (Business as Usual (BaU) -malli). Osallistujat arvioivat lisäksi kulutusta olettaen, että nykyiset laitteet korvataan asteittain tehokkaammilla laitteilla, joiden elinkaarikustannukset ovat vähäiset käyttäjälle.

Kolmen sektorin yhteenlasketuksi hiilidioksidipäästöjen (CO₂) vähennykseksi vuosi-
na 1990–2010 saatiin seuraavat tulokset (lisäksi ilmoitetaan yhteenlaskettu CO₂-päästöjen lisäys, jos mitään toimenpiteitä ei toteuteta).

	CO ₂ -päästöt 1990	CO ₂ -päästöt 1995	CO ₂ -päästöt 2010 BaU	CO ₂ -päästöt 2010 Toiminta- suunnitel- maan perus- tuva malli	CO ₂ -päästöjen säästöt 1990 / 2010 Toiminta- suunnitelmaan perustuva malli	CO ₂ -päästöjen säästöt 2010 BaU/ 2010 Toi- minta- suunnitel- maan perus- tuva malli
Asumisen laitteet: - Sähkö - Muut polttoaineet läm- mistä ja lämmintä vettä varten ³⁷	307,30 438	309,10	325,10 434	255,06 327	52,24 111	70,04 107
Teollisuuden laitteet: - Sähkö moottorijärjestel- missä	278,30	284,1	305,78	239,50	38,80	66,28
Palvelualan laitteet: - Sähkö - Muut polttoaineet läm- mistä ja lämmintä vettä varten ³⁸	213,88	243,0	297,86	257,36	-43,48	40,50

Energiansäästömahdollisuuksien analysointi osoittaa, että mahdollisuuksia energian- säästöön on pääasiassa seuraavilla laitesektoreilla, vaikka käytännössä tämän direk- tiivin täytäntöönpanosäädöksistä aiheutuvien säästöjen laajuus on pienempi edellä esitetyistä syistä (suluissa olevat luvut kertovat, kuinka suureksi mahdolliset CO₂-päästöjen vähennykset arvioidaan):

- lämmityslaitteet ja vedenlämmityslaitteet³⁹ (12 Mt CO₂)
- sähkömoottorijärjestelmät (39 Mt CO₂)
- valaistus sekä kotitalouksissa että palvelusektorilla (24 Mt CO₂)
- kodinkoneet (12 Mt CO₂)
- toimistolaitteet sekä kotitalouksissa että palvelusektorilla (34 Mt CO₂)
- kulutuselektroniikka (14 Mt CO₂)
- teollisuuden lämmitys-, jäähdytys- ja ilmastointijärjestelmät (HVAC) (8 Mt CO₂).

ECCP:n yhteydessä on osoitettu, kuinka erityisillä energiatehokkuusvaatimuksilla saavutetaan laajat mahdollisuudet CO₂-päästöjen vähentämiseen. Komissio ehdottaa- kin tiettyjen tuotteiden energiatehokkuutta koskevia täytäntöönpanosäädöksiä heti kun tämä puitedirektiivi on hyväksytty.

³⁷ ECCP:n työryhmä 3 (WG 3) on analysoinut yksityiskohtaisesti rakennuksiin ja erityisesti rakennusten lämmitykseen liittyvää kulutusta ja toimintaa. Kuumavesikattilat ovat tärkeimpiä lämmitys- ja veden- lämmityslaitteita. Tehokkuusvaatimusten (direktiivi 92/42) tarkistuksella voitaisiin saada aikaan noin 35 miljoonan tonnin säästöt CO₂-päästöissä.

³⁸ Näihin lukuihin ja mahdollisiin säästöihin liittyy suurta epävarmuutta; WG 3 toimittaa joitain lukuja.

³⁹ On huomattava, että luku koskee ainoastaan sähkökäyttöisiä laitteita, ja muita energianlähteitä käyttävi- en lämmityslaitteiden potentiaali on paljon suurempi.

PÄÄTELMÄT

- Tämä ehdotus sisältää kattavat ja johdonmukaiset lainsäädäntöpuitteet energiaa käyttävien tuotteiden ekologisen suunnittelun vaatimuksia varten. Tavoitteena on edistää kestävä kehitystä takaamalla kyseisten tuotteiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla, lisätä energian toimitusvarmuutta ja nostaa ympäristönsuojelullista tasoa.
- Ottaen huomioon yhteisön vastuualueet ja näiden kysymysten rajatylittävän luonteen nämä tavoitteet saavutetaan parhaiten yhteisön tason toimella.
- Edistyminen olisi hidasta, jos edelleen aiemman käytännön mukaan annettaisiin yhteispäätösmenettelyssä ehdotuksia yksittäisiä tuotteita koskeviksi hyvin teknisi- siksi direktiiveiksi; äskettäin ehdotetun toimielinrakennetta ja parempaa sääntelyä koskevan paketin mukaisesti ehdotetaan, että ekologisen suunnittelun vaatimukset vahvistetaan täytäntöönpanosäädöksissä komiteamenettelyä noudattaen sen jäl- keen, kun asianmukainen kuuleminen ja vaikutusten arviointi on suoritettu. Tällä tavoin varmistetaan joustava mukautus teknisiin vaihtoehtoihin ja markkinoiden suuntauksiin, ja teollisuuden itsesääntelyn mahdollista vaikutusta vahvistetaan.
- Tämä direktiiviehdotus täydentää ja helpottaa nykyisten EU:n välineiden täytän- töönpanoa. Lisäksi se tarjoaa oikeat puitteet esiin nousevien ympäristökysymysten ripeää käsittelyä varten.
- On odotettavissa, että ympäristönäkökohtien systemaattinen sisällyttäminen tuote- suunnitteluun lisää resurssien tuottavuutta ja alentaa kustannuksia tuotteen koko elinkaaren aikana, mikä ylittää alkuvaiheen kustannukset, jos niitä yleensä on. Energiamerkintöjä koskevasta direktiivistä saatu kokemus osoittaa, että tuotteiden ympäristönsuojelullista tasoa koskevasta yhteisön lainsäädännöstä voi olla etua kaikille sektoreille (energia, ympäristö, kuluttajat ja teollisuus), kun sovelletaan asianmukaisia sopeutumisaikoja ja kuulemismenettelyä .

EHDOTUKSEN SISÄLTÖ

1 artiklassa määritetään puitedirektiivin tavoitteet ja soveltamisala. Sen tavoitteena on taata tuotteiden vapaa liikkuvuus, ja se edistää kestävä kehitystä lisäämällä ener- gian toimitusvarmuutta ja tarjoamalla korkeatasoisen kuluttajansuojan.

2 artikla sisältää ehdotuksessa käytettyjen tärkeimpien termien ja käsitteiden määri- telmät; yleiset ekologisen suunnittelun vaatimukset koskevat tuotteen yleistä ympä- ristönsuojelullista tasoa ottaen huomioon tärkeimmät ympäristönäkökohdat; erityiset ekologisen suunnittelun vaatimukset koskevat tiettyä ympäristönäkökohtaa, ja niissä määritellään soveltuvat raja-arvot.

3 artiklassa selvitetään, että ainoastaan mahdollisen sovellettavan täytäntöön- panosäädöksen mukaiset energiaa käyttävät tuotteet voidaan saattaa markkinoille, ja **4 artiklassa** on säännökset merkinnöistä ja vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta.

5 artiklan mukaan energiaa käyttävien tuotteiden vapaata liikkuvuutta ei voida estää ekologisen suunnittelun vaatimuksiin liittyvillä perusteilla, jos tuote on sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen mukainen.

Ottaen huomioon voimassa olevissa uuden lähestymistavan direktiiveissä käytettävät menettelyt, **6 artiklassa** säädetään rajoituksista sellaisten tuotteiden markkinoille saattamiselle, joissa on CE-merkki mutta jotka eivät ole sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimusten mukaisia.

7 artiklassa säädetään vaatimustenmukaisuuden arvioinnista. Periaatteessa itsearviointimenettelyä ja teknisten asiakirjojen saatavuutta ilman kolmannen osapuolen väliintuloa pidetään riittävänä. Lisäksi on mahdollisuus käyttää tuotesuunnitteluosuu- den sisältäviä ympäristöasioiden hallintajärjestelmiä. Valmistajat voivat valita näiden kahden menettelyn välillä.

8 artiklassa selvitetään, että täytäntöönpanosäädöksen noudattamista koskeva olet- tama toteutuu, kun tuotteelle on myönnetty EU:n ympäristömerkki, ja että yhdenmu- kaistetut standardit voivat osaltaan luoda vaatimustenmukaisuusolettaman.

9 artiklassa selvitetään joitain näkökohtia, jotka liittyvät yhdenmukaistettujen stan- dardien hyväksymis- ja julkaisumenettelyyn.

10 artikla koskee komponentteja ja osakokoonpanoja, jotka eivät sellaisenaan voi ol- la tämän puitedirektiivin mukaisen täytäntöönpanosäädöksen kohteena. Toisaalta näitä komponentteja koskevia ympäristötietoja voidaan edellyttää, kun valmistaja laatii ekologisen profiilin.

11 artiklassa kehoitetaan jäsenvaltioita tehokkaaseen yhteistyöhön tämän direktiivin asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi.

12 artiklassa säädetään kriteereistä täytäntöönpanosäädösten kohteeksi tulevien tuot- teiden valitsemista varten, sekä olennaisista tekijöistä näiden täytäntöönpanosäädös- ten sisällön määrittelyä varten. Lisäksi siinä selvitetään, että täytäntöönpanosäädök- siin voi sisältyä yleisiä tai erityisiä ekologisen suunnittelun vaatimuksia tai kumpia- kin.

13 artiklassa säädetään siitä, että tämän puitedirektiivin täytäntöönpanosäädöksiin sisällytetään energiatehokkuutta käytön aikana koskevat nykyiset kolme direktiiviä, joissa säädetään energiatehokkuusvaatimuksista kuumavesikattiloiden, jääkaappien ja loistelamppujen virranrajoittimien osalta.

14 artiklassa täsmennetään menettely (sääntelykomitea) täytäntöönpanosäädösten antamiseksi.

15 artikla koskee sääntöjä seuraamuksista, joita jäsenvaltiot säätävät.

16 ja 17 artikla liittyvät yhteisön säännösten vähentämiseen ja yksinkertaistamiseen.

18, 19 ja 20 artikla koskevat ehdotukseen liittyviä hallinnollisia näkökohtia.

Liitteessä I kuvataan prosessi ja asiaankuuluvat parametrit, joiden perusteella val- mistaja laatii ekologisen profiilin tuotteille, jotka kuuluvat yleiset ekologisen suun- nittelun vaatimukset sisältävän täytäntöönpanosäädöksen soveltamisalaan.

Liitteessä II esitetään pääpiirteissään menetelmä erityisten ekologisen suunnittelun vaatimusten tason asettamiseksi.

Liitteessä III on CE-merkintää koskevat säännökset.

Liitteissä IV ja V kuvataan menettely, jota valmistaja voi käyttää taatakseen ja vakuuttaakseen, että energiaa käyttävä tuote täyttää sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen säännökset.

Liitteessä VI säädetään vaatimustenmukaisuusvakuutuksen yksityiskohdista.

Liitteessä VII määritellään pääasialliset osat, jotka täytäntöönpanosäädöksen on sisällettävä.

LIITE

Organisaatiot, jotka olivat läsnä sidosryhmien kokouksessa 18.11.2002

Belgium:	Permanent Representation
Belgium:	Département de l'environnement
Belgium:	Ministère des affaires économiques
Belgium:	Ministère de la Région wallone – département de l'office des déchets (DGRNE)
Belgium:	IBGE Brussels Environment Administration
Belgium:	OVAM Public Waste agency of the Flemish region
Denmark:	ENS Danish energy authority
Denmark:	MST Danish environmental protection agency
Finland:	Ministry of Trade and Industry
France:	Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie
France:	Ministère de l'écologie et du développement durable
France:	DIGITIP: département du ministère de l'économie, des finances et de l'industrie
Germany:	Ministry of environment
Germany:	German Energy Agency
Ireland:	Department of Enterprise, Trade and Employment
Italy:	ENEA Ente Nazionale per le Energie Alternative
Netherlands:	Environment ministry of the Netherlands
Netherlands:	Ministry of Economic Affairs of the Netherlands
Norway	Mission of Norway to the EU
Spain:	Permanent Representation: Environment attaché
Sweden:	Ministry of Industry
Sweden:	Ministry of Environment
United Kingdom:	Department of Trade and Industry
United Kingdom:	DEFRA (Department for the Environment, Food and Rural Affairs)
AeA Europe:	American Electronics Association
AENOR:	Spanish national standardisation organisation
ANEC:	Consumers' NGO
ANIE:	Italian industry association of electrical and electronic industries
Apple:	Manufacturer
ASERCOM:	Association of European Refrigeration Compressors and Controls Manufacturers
AVAYA Inc. :	Manufacturer
BEUC:	Consumers' NGO
CAPIEL:	European federation of Electrical Switchgear and Controlgear manufacturers
CECAPI:	European committee of installation equipment manufacturers
CECED:	European federation of domestic appliances manufacturers

CECIMO:	European Committee for Co-operation of the Machine Tool Industries
CELMA:	Federation of lamps and luminaires' industries of Europe
CENELEC:	European Standardisation body
COCIR:	European federation of medical equipment manufacturers
DAIKIN Europe:	Manufacturer
DI:	Confederation of Danish industry
DIN:	German national standardisation organisation
E.H.I:	Association of the European Heating Industry
ECOS:	European Environmental Citizen organisation for standardisation
EEB:	European Environment Bureau, Environmental NGO
EFCEM:	European federation of catering equipment manufacturers
EFTA Secretariat:	European Free Trade Association
EHA:	Swedish association for appliance manufacturers,
EICTA:	EU association of ICT and consumer electronics' industries
Electronics Coalition:	Industry association
EPEE:	Industry association for refrigerants
EPTA:	European Power Tool Association
ESIA:	European Semiconductors Industry Association
EU Committee:	American Chamber of Commerce
EURELECTRIC:	Union of the Electricity industry
Eurocommerce:	Retail, wholesale and international trade representation in the EU
EUROMOT:	European Association of internal Combustion Engine Manufacturer
EVA:	European Vending Association
FEE:	Belgian industry association of electrical and electronic industries
FIEEC:	French industry association of electrical, electronic and communication industries
Fujitsu Limited:	Manufacturer
General Electric:	Manufacturer
IEA:	International Energy Agency
Intel:	Manufacturer
JBCE:	Japanese Business Council in Europe
JISC:	Japanese Industrial Standards Committee
Lucent Technologies:	Manufacturer
Marcogaz:	Technical association of the European gas industry
ORGALIME:	Federation of mechanical, electrical, electronic and metalworking industries of Europe
Remanufactured:	Association of inkjet/toner cartridges reuse and recycling industry
Schneider Industry:	Manufacturer
TIE:	Federation of Toys' Industries of Europe

UEAPME:	European federation of small and medium enterprises
UNICE:	Confederation of European Industries
WKÖ:	Austrian Chamber of Commerce
WWF:	Environmental NGO

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI**puitteiden säätämisestä energiaa käyttäviä tuotteita koskevien ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamista varten ja neuvoston direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,
ottavat huomioon komission ehdotuksen⁴⁰,
ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴¹,
ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁴²,
noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁴³,
sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Energiaa käyttävien tuotteiden ekologista tuotesuunnittelua koskevien lakien ja hallinnollisten määräysten eroavaisuudet jäsenvaltioissa voivat luoda kaupan esteitä ja vääristää kilpailua yhteisössä, ja siten niillä voi olla suora vaikutus sisämarkkinoiden luomiseen ja toimintaan. Kansallisten lakien yhdenmukaistaminen on ainoa keino estää tällaiset kaupan esteet ja epäterve kilpailu.
- (2) Energiaa käyttävillä tuotteilla on suuri osuus luonnonvarojen ja energian kulutuksessa yhteisössä. Niillä on myös useita muita merkittäviä ympäristövaikutuksia. Kun tarkastellaan yhteisön markkinoilla saatavilla olevia tuoteluokkia, niiden ympäristövaikutukset vaihtelevat tasoltaan huomattavasti, vaikka niiden toiminnalliset ominaisuudet voivat olla samanlaiset. Kestävän kehityksen vuoksi olisi kannustettava näiden tuotteiden jatkuvaan parantamiseen niiden yleisten ympäristövaikutusten kannalta, erityisesti silloin, kun tähän parantamiseen ei liity kohtuuttomia kustannuksia.
- (3) Olisi luotava johdonmukaiset puitteet energiaa käyttävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskevien yhteisön vaatimusten soveltamista varten ja pyrittävä siten takaamaan vaatimukset täyttävien tuotteiden vapaa liikkuvuus ja parantamaan niitä yleisten ympäristövaikutusten kannalta. Näissä yhteisön vaatimuksissa olisi noudatettava kansainvälisen kaupan periaatteita.
- (4) Tällä direktiivillä pyritään saavuttamaan korkea ympäristönsuojelun taso parantamalla resurssien käytön tehokkuutta energiaa käyttävissä tuotteissa. Tämä hyödyttää viime kädessä kuluttajia ja muita loppukäyttäjiä. Kestävä kehitys edellyttää myös, että suunniteltujen toimenpiteiden terveydelliset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset arvioidaan perusteellisesti. Tuotteiden energiatehokkuuden parantaminen auttaa osaltaan turvaamaan energiahuoltoa, joka on ennakoedellytys vakaalle taloudelliselle toiminnalle ja siten myös kestäväälle kehitykselle.

⁴⁰ EYVL C [...], [...], s. [...].

⁴¹ EYVL C [...], [...], s. [...].

⁴² EYVL C [...], [...], s. [...].

⁴³ EYVL C [...], [...], s. [...].

- (5) Vihreässä kirjassa yhdenmukaistamista tuotepolitiikasta⁴⁴, joka on merkittävä innovaatio-osa kuudennessa ympäristöä koskevassa yhteisön toimintaohjelmassa, josta on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 1600/2002/EY⁴⁵, esitetyn lähestymistavan tavoitteena on vähentää tuotteiden ympäristövaikutuksia niiden koko elinkaaren aikana. Kun tuotteen koko elinkaaren ympäristövaikutuksia tarkastellaan suunnitteluvaiheessa, on mahdollista helpottaa ympäristönäkökohtien huomioon ottamista kustannustehokkaalla tavalla. Tarvitaan riittävää joustoa, jotta tällaiset tekijät voidaan sisällyttää tuotteen suunnitteluun samalla, kun otetaan huomioon tekniset, toiminnalliset ja taloudelliset näkökohdat.
- (6) Voi olla tarpeellista ja perusteltua laatia erityiset määrälliset vaatimukset joidenkin tuotteiden ekologiselle suunnittelulle tai ympäristönäkökohdille, jotta niiden ympäristövaikutusten minimointi voidaan taata. Tällaiset ensisijaiset toimenpiteet olisi toteutettava ottaen erityisesti huomioon se, miten niillä voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vähäisin kustannuksin. Tällaisilla toimenpiteillä voidaan osaltaan edistää ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjassa asetetun tavoitteen saavuttamista. Pöytäkirja on hyväksytty neuvoston päätöksellä 2002/358/EY⁴⁶, jossa vaaditaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä kahdeksalla prosentilla yhteisössä vuoteen 2012 mennessä ja lisävähennyksiä vuoden 2012 jälkeen. Niillä voidaan myös edistää voimavarojen kestävästä käytöstä, ja niillä on merkittävä osa kymmenvuotisesta kestävästä kehityksen ja kulutuksen puiteohjelmassa, josta sovittiin kestävästä kehityksestä koskevassa huippukokouksessa Johannesburgissa syyskuussa 2002.
- (7) Ekologiseen suunnitteluun liittyvien vaatimusten taso olisi yleensä asetettava teknisen, taloudellisen ja ympäristöä koskevan analyysin perusteella. Joustavuus vaatimustason asettamisen menetelmässä voi huomattavasti edistää ympäristönsuojelullisen tason parantamista. Pakollisten toimenpiteiden käyttöönotto edellyttää asianomaisten tahojen kuulemistä. Tällaisessa kuulemisessa voi ilmetä, että asteittainen käyttöönotto tai siirtymätoimenpiteet ovat tarpeen. Välitavoitteilla voidaan lisätä toimintaperiaatteen ennustettavuutta, sallia tuotteen kehitysvaiheiden mukauttaminen ja helpottaa asianomaisten toimijoiden pitkäaikaista suunnittelua.
- (8) Ensisijainen asema olisi annettava vaihtoehtoisille toimintatavoille, kuten toimialan itsesääntelylle, jos tällaisella toiminnalla voidaan todennäköisesti saavuttaa asetetut tavoitteet nopeammin tai vähemmän kustannuksin kuin pakollisilla vaatimuksilla. Lainsäädäntöä voidaan tarvita, jos markkinat eivät kehity oikeaan suuntaan tai riittävästi nopeasti.
- (9) Tämän direktiivin täytäntöönpanosäädösten mukaiset ekologisen suunnittelun vaatimukset täyttävät energiaa käyttävät tuotteet olisi varustettava CE-merkinnällä ja siihen liittyvällä tiedolla, jotta ne voidaan saattaa sisämarkkinoille ja ne voivat liikkua vapaasti.
- (10) Olisi kiinnitettävä huomiota teknistä yhdenmukaistamista koskevissa direktiiveissä käytettäväksi tarkoitettuihin moduuleihin ja sääntöihin, joista säädetään teknistä yhdenmukaistamista koskevien direktiivien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen eri vaiheissa käytettäväksi tarkoitetuista moduuleista ja CE-merkinnän kiinnittä-

⁴⁴ KOM(2001) 68 lopullinen.

⁴⁵ EYVL L 242, 10.9.2002, s. 1.

⁴⁶ EYVL L 130, 15.5.2002, s. 1.

mistä koskevista säännöistä ja käytöstä 22 päivänä heinäkuuta 1993 tehdyssä neuvoston päätöksessä 93/465/ETY⁴⁷.

- (11) Valvontaviranomaisten olisi vaihdettava tietoja tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvista suunnitelluista toimenpiteistä, jotta markkinoiden valvontaa voitaisiin parantaa. Tässä yhteistyössä olisi käytettävä mahdollisimman paljon hyväksi sähköisiä viestintäkeinoja ja asiaan liittyviä yhteisön ohjelmia.
- (12) Sisämarkkinoiden toiminnan kannalta on edullista, että käytössä on yhteisön tasolla yhdenmukaistetut standardit. Kun viite tällaiseen standardiin on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, sen noudattamisesta olisi seurattava vaatimustenmukaisuusolettama niiden vastaavien vaatimusten kanssa, joista on säädetty tämän direktiivin perusteella annetussa täytäntöönpanosäädöksessä, mutta myös muut tavat vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi olisi sallittava.
- (13) Yhdenmukaistetut standardit ovat Euroopan standardointielinten hyväksymiä teknisiä eritelmiä, sellaisina kuin niihin viitataan teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY liitteessä I⁴⁸, komission kyseisen direktiivin mukaisesti antamissa toimeksiannoissa sekä komission ja kyseisten elinten yhteistyötä koskevissa yleisissä suuntaviivoissa. Kansainvälisen kaupan kannalta olisi suotavaa käyttää kansainvälisiä standardeja aina kun se on tarkoituksenmukaista.
- (14) Tässä direktiivissä noudatetaan uuden lähestymistavan täytäntöönpanoperiaatteita siten kuin niistä säädetään 7 päivänä toukokuuta 1985 annetussa uutta lähestymistapaa tekniseen yhdenmukaistamiseen ja standardeihin koskevassa neuvoston päätöslauselmassa⁴⁹ sekä määräyksissä viittauksista yhdenmukaistettuihin eurooppalaisiin standardeihin. Lokakuun 28 päivänä 1999 annetussa neuvoston päätöslauselmassa⁵⁰ suositeltiin, että komission olisi tarkasteltava, voidaanko uuden lähestymistavan periaatetta laajentaa uusille sektoreille pyrittäessä parantamaan ja yksinkertaistamaan lainsäädäntöä aina kun se on mahdollista.
- (15) Synergia ja täydentävyys tämän direktiivin ja olemassa olevien yhteisön säädösten välillä, joita ovat muun muassa kodinkoneiden energian ja muiden voimavarojen kulutuksen osoittamisesta merkinnöin ja yhdenmukaisin tuotetiedoin 22 päivänä syyskuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/75/ETY⁵¹, tarkistetusta yhteisön ympäristömerkin myöntämisjärjestelmästä 17 päivänä heinäkuuta 2000 annettu asetus (EY) N:o 1980/2000⁵², toimistolaitteiden energiatehokkuutta osoittavia merkintöjä koskevasta yhteisön ohjelmasta 6 päivänä marraskuuta 2001 annettu asetus (EY) N:o 2422/2001⁵³, sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annettu direktiivi 2002/96/EY⁵⁴ ja tiettyjen vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa

⁴⁷ EYVL L 220, 30.8.1993, s. 23.

⁴⁸ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, 5.8.1998, s. 18).

⁴⁹ EYVL C 136, 4.6.1985, s. 1.

⁵⁰ EYVL C 141, 19.5.2000, s. 1.

⁵¹ EYVL L 297, 13.10.1992, s. 16.

⁵² EYVL L 237, 21.9.2000, s. 1.

⁵³ EYVL L 332, 12.12.2001, s. 1.

⁵⁴ EUVL L 37, 13.2.2003, s. 24.

annettu direktiivi 2002/95/EY⁵⁵, edistävät osaltaan niiden vaikutusta ja luovat johdonmukaiset vaatimukset valmistajille.

- (16) Koska uusien nestemäisiä tai kaasumaisia polttoaineita käyttävien kuumavesikattiloiden hyötysuhdevaatimuksista 21 päivänä toukokuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/42/ETY⁵⁶, kotitalouksien sähkökäyttöisten jääkaappien, pakastimien ja näiden yhdistelmien energiatehokkuusvaatimuksista 3 päivänä syyskuuta 1996 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/57/EY⁵⁷ ja loistelamppujen virranrajoittimien energiatehokkuusvaatimuksista 18 päivänä syyskuuta 2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/55/EY⁵⁸ sisältävät jo säännöksiä energiatehokkuusvaatimusten tarkistuksista, ne olisi sisällytettävä nyt käsillä oleviin puitteisiin.
- (17) Direktiivissä 92/42/ETY säädetään merkintäjärjestelmästä, jolla kattiloiden energiateho voidaan todeta. Koska jäsenvaltiot ja toimiala katsovat, että merkintäjärjestelmä ei ole tuottanut toivottua tulosta, direktiivi 92/42/ETY olisi muutettava vastaavasti.
- (18) Tilalämmittämiseen ja kuuman veden tuottamiseen käytettävien lämmönkehittimien suorituskyvystä uusissa ja olemassa olevissa muissa kuin teollisuusrakennuksissa sekä lämpöeristyksestä ja kuuman talousveden jakeluputkien eristämisestä uusissa muissa kuin teollisuusrakennuksissa 13 päivänä helmikuuta 1978 annetussa neuvoston direktiivissä 78/170/ETY⁵⁹ säädetty vaatimukset on korvattu säännöksillä, jotka sisältyvät direktiiviin 92/42/ETY, kaasumaisia polttoaineita käyttäviä laitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 29 päivänä kesäkuuta 1990 annettuun neuvoston direktiiviin 90/396/ETY⁶⁰ ja rakennusten energiatehokkuudesta 16 päivänä joulukuuta 2002 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2002/91/EY⁶¹. Direktiivi 78/170/ETY olisi sen vuoksi kumottava.
- (19) Kodinkoneiden tuottamasta ilmassa kantautuvasta melusta 1 päivänä joulukuuta 1986 annetussa direktiivissä 86/594/ETY⁶² säädetään edellytyksistä, joilla tällaisten laitteiden tuottamaa melua koskevien tietojen julkaisemista voidaan vaatia jäsenvaltioissa, ja siinä määritellään menettely melutason määrittämiseksi. Yhdenmukaistamista varten melupäästöt olisi sisällytettävä integroituun ympäristönsuojelullisen tason arviointiin. Koska tässä direktiivissä säädetään tällaisesta integroidusta lähestymistavasta, direktiivi 86/594/ETY olisi kumottava.
- (20) Tämän direktiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat toimenpiteet olisi hyväksyttävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁶³ mukaisesti.
- (21) Jäsenvaltioiden olisi määrättävä seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin johdosta annettujen kansallisten säännösten rikkomistapauksissa. Näiden seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja ehkäiseviä.

⁵⁵ EUVL L 37, 13.2.2003, s. 19.

⁵⁶ EYVL L 167, 22.6.1992, s. 17.

⁵⁷ EYVL L 236, 18.9.1996, s. 36.

⁵⁸ EYVL L 279, 1.11.2000, s. 33.

⁵⁹ EYVL L 52, 23.2.1978, s. 32, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 82/885/ETY (EYVL L 378, 31.12.1982, s. 19).

⁶⁰ EYVL L 196, 26.7.1990, s. 15, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 93/68/ETY.

⁶¹ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 65.

⁶² EYVL L 344, 6.12.1986, s. 24.

⁶³ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (22) Koska ehdotetun toimen tavoitteita, eli sisämarkkinoiden toiminnan varmistamista edellyttämällä tuotteilta riittävää ympäristönsuojelullista tasoa, ei voida riittävästi saavuttaa yksin jäsenvaltioiden toimilla, vaan ne voidaan laajuutensa ja vaikutustensa vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa määrätyn toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa määrätyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla *Aihe ja soveltamisala*

1. Tässä direktiivissä säädetään puitteista ympäristönäkökohtien integroimiseksi tuotesuunnitteluun ja -kehitykseen, jotta energiaa käyttävien tuotteiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla voidaan taata.

Siinä säädetään niiden vaatimusten määrittelystä, jotka täytäntöönpanotoimenpiteiden kattamien energiaa käyttävien tuotteiden on täytettävä, jotta ne voidaan saattaa markkinoille. Direktiivillä edistetään kestävästä kehityksestä lisäämällä energiahuollon varmuutta ja pyrkimällä korkeampaan ympäristönsuojelun tasoon.
2. Tätä direktiiviä ei sovelleta liikennevälineisiin, jotka on tarkoitettu ihmisten ja tavaroiden kuljetukseen maa-, vesi- ja lentoliikenteessä.

2 artikla *Määritelmät*

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- (1) 'Energiaa käyttävällä tuotteella' tuotetta, joka on riippuvainen energian syötöstä (sähkö, fossiilinen tai uusiutuva polttoaine) toimiakseen tarkoitettulla tavalla sekä tuotetta, joka on tarkoitettu tällaisen energian tuottamiseen, siirtoon ja mittaamiseen, mukaan luettuna energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäväksi tarkoitettut osat, jotka saatetaan markkinoille erillisinä osina loppukäyttäjää varten ja joiden ympäristönsuojelullinen taso voidaan arvioida itsenäisesti.
- (2) 'Komponenteilla ja osakokoonpanoilla' energiaa käyttävään tuotteeseen liitettäväksi tarkoitettuja osia, joita ei saateta markkinoille erillisinä osina loppukäyttäjää varten ja joiden ympäristönsuojelullista tasoa ei voida arvioida itsenäisesti.
- (3) 'Täytäntöönpanosäädöksillä' säädöksiä, jotka on annettu tämän ekologisen suunnittelun vaatimuksista annetun direktiivin nojalla ja jotka ovat tarpeellisia tämän direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi määriteltujen energiaa käyttävien tuotteiden tai niiden ympäristönäkökohtien kannalta.
- (4) 'Markkinoille saattamisella' energiaa käyttävän tuotteen saattamista yhteisön markkinoille ensimmäistä kertaa jakeluun tai käyttöön yhteisössä korvausta vastaan tai maksutta.
- (5) 'Valmistajalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka vastaa siitä, että energiaa käyttävä tuote on tämän direktiivin vaatimusten mukainen, kun tarkoituksena on tuotteen

saattaminen markkinoille valmistajan omalla nimellä tai tavaramerkillä tai sen omaa käyttöä varten.

- (6) 'Valtuutetulla edustajalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on sijoittautunut yhteisöön, joka valmistajan nimenomaisesti nimeämänä toimii valmistajan puolesta ja johon yhteisössä toimivat viranomaiset ja elimet voivat olla yhteydessä valmistajan sijasta kun on kyse tämän direktiivin mukaisista valmistajan velvoitteista.
- (7) 'Materiaaleilla' raaka-aineita, välituotteita ja lisäaineita.
- (8) 'Tuotesuunnittelulla' niiden prosessien joukkoa, joilla muunnetaan tuotteelta vaaditut oikeudelliset, tekniset, turvallisuus-, toiminta-, markkinointi- tai muut vaatimukset energiaa käyttävän tuotteen teknisiksi eritelmiksi.
- (9) 'Ympäristönäkökohdalla' energiaa käyttävän tuotteen elementtiä tai toimintoa, joka voi olla vuorovaikutteinen ympäristön kanssa.
- (10) 'Ympäristövaikutuksella' kaikkia ympäristölle haitallisia muutoksia, jotka johtuvat kokonaan tai osittain energiaa käyttävistä tuotteista.
- (11) 'Elinkaarella' energiaa käyttävän tuotteen peräkkäisiä ja toisiinsa liittyviä vaiheita suunnittelusta loppukäsittelyyn.
- (12) 'Käyttöiän lopulla' tilaa, jossa energiaa käyttävä tuote on ensimmäisen käyttönsä lopussa.
- (13) 'Uudelleenkäytöllä' toimintaa, jossa energiaa käyttävää tuotetta tai sen osia, jotka ovat saavuttaneet ensimmäisen käyttöikänsä lopun, käytetään samaan tarkoitukseen, johon ne oli suunniteltu, mukaan luettuna keräyspisteisiin, jakelijoille, kierrättäjille tai valmistajille palautettujen energiaa käyttävien tuotteiden jatkuva käyttö sekä energiaa käyttävän tuotteen uudelleenkäyttö kunnostuksen jälkeen.
- (14) 'Kierrätyksellä' jättemateriaalin uudelleenprosessointia tuotantoprosessissa alkuperäistä tarkoitusta tai muita tarkoituksia varten, energian talteenotto pois luettuna. Energian talteenotto tarkoittaa palavan jätteen käyttämistä energian tuottamiseen suoran polttamisen kautta muun jätteen kanssa tai ilman muuta jätettä, mutta siten, että lämpö otetaan talteen.
- (15) 'Talteenotolla' sovellettavaa toimintoa, josta säädetään neuvoston direktiivin 75/442/ETY⁶⁴ liitteessä II B.
- (16) 'Jätteellä' ainetta tai esinettä niissä luokissa, jotka on lueteltu direktiivin 75/442/ETY liitteessä I ja jotka haltija heittää pois tai aikoo heittää pois tai joutuu heittämään pois.
- (17) 'Ekologisella profiililla' energiaa käyttävään tuotteeseen sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen mukaista kuvausta panoksista ja tuotoksista, mukaan luettuna soveltuvin osin raaka-aineet, välituotteet, päästöt ja jäte, jotka liittyvät energiaa käyttävään tuotteeseen koko sen elinkaaren aikana, joilla on merkitystä tuotteen ympäristövaikutusten kannalta ja jotka ilmaistaan mitattavissa olevina fysikaalisina suureina.

⁶⁴

EYVL L 194, 25.7.1975, s. 39.

- (18) Energiaa käyttävän tuotteen 'ympäristönsuojelullisella tasolla' valmistajan saavuttamia tuloksia energiaa käyttävän tuotteen ympäristönäkökohtien hallinnassa, mikä näkyy tuotteen ekologisessa profiilissa.
- (19) 'Ympäristönsuojelullisen tason parantamisella' prosessia energiaa käyttävän tuotteen yleisen ympäristönsuojelullisen tason kohottamiseksi peräkkäisissä sukupolvissa, ei kuitenkaan välttämättä samanaikaisesti tuotteen kaikkien ympäristönäkökohtien osalta.
- (20) 'Ekologisella suunnittelulla' ympäristönäkökohtien järjestelmällistä sisällyttämistä tuotesuunnitteluun energiaa käyttävän tuotteen ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi koko sen elinkaaren aikana.
- (21) 'Ekologisen suunnittelun vaatimuksella' vaatimusta, joka liittyy energiaa käyttävään tuotteeseen tai energiaa käyttävän tuotteen suunnitteluun ja jonka tarkoituksena on parantaa sen ympäristönsuojelullista tasoa, tai vaatimusta tietojen antamiseksi energiaa käyttävän tuotteen ympäristönäkökohdista.
- (22) 'Yleisellä ekologisen suunnittelun vaatimuksella' ekologisen suunnittelun vaatimusta, joka perustuu ekologiseen profiiliin kokonaisuudessaan eikä raja-arvojen asettamiseen tietyille ympäristönäkökohdille.
- (23) 'Erityisellä ekologisen suunnittelun vaatimuksella' määrällistä ja mitattavissa olevaa ekologisen suunnittelun vaatimusta, joka liittyy tiettyyn energiaa käyttävän tuotteen ympäristönäkökohtaan, kuten energiankulutukseen tuotetta käytettäessä mitattuna tiettyä suoritustehon yksikköä kohti.
- (24) 'Yhdenmukaistetulla standardilla' teknistä eritelmaa, jonka tunnustettu standardointielin on antanut komission toimeksiannosta direktiivissä 98/34/EY säädettyjen m-
nettelyjen mukaisesti eurooppalaisen vaatimuksen asettamiseksi, mutta jonka noudattaminen ei kuitenkaan ole pakollista.

3 artikla

Markkinoille saattaminen ja käyttöönotto

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että täytäntöönpanosäädösten kattamat energiaa käyttävät tuotteet voidaan saattaa markkinoille ja/tai ottaa käyttöön ainoastaan, jos ne ovat kyseisten säädösten mukaisia.

4 artikla

Merkintä ja vaatimustenmukaisuusvakuutus

1. Ennen kuin täytäntöönpanosäädösten kattama energiaa käyttävä tuote saatetaan markkinoille, siihen on kiinnitettävä CE-vaatimustenmukaisuusmerkintä ja vaatimustenmukaisuudesta on annettava vakuutus, jossa valmistaja tai valmistajan valtuutettu edustaja vakuuttaa, että energiaa käyttävä tuote on sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen kaikkien asianomaisten säännösten mukainen.
2. CE-vaatimustenmukaisuusmerkintä koostuu kirjaimista 'CE' siten kuin liitteessä III esitetään.
3. Vaatimustenmukaisuusvakuutuksen on sisällettävä liitteessä VI täsmennetyt osat.

4. Sellaisten merkintöjen kiinnittäminen energiaa käyttäviin tuotteisiin, jotka voivat johtaa käyttäjiä harhaan CE-merkinnän tarkoituksen tai muodon suhteen, on kielletty.
5. Jäsenvaltiot voivat vaatia liitteessä I olevan 2.3 kohdan n alakohdan mukaisesti toimitettavien tietojen antamista virallisella kielellään (virallisilla kielillään), kun energiaa käyttävä tuote saavuttaa loppukäyttäjän. Jäsenvaltiot voivat myös antaa luvan näiden tietojen antamiseen yhdellä tai useammalla muulla yhteisön virallisella kielellä.

Kun jäsenvaltiot soveltavat ensimmäistä alakohtaa, niiden on otettava huomioon erityisesti:

- (a) voidaanko tiedot antaa yhdenmukaistetuilla symboleilla tai tunnustetuilla koodeilla tai muulla tavoin;
- (b) energiaa käyttävän tuotteen arvioitu käyttäjätyyppi ja annettavien tietojen luonne.

5 artikla

Vapaa liikkuvuus

1. Jäsenvaltiot eivät saa luoda ekologisen suunnittelun vaatimukseen liittyvillä perusteilla mitään esteitä sellaisen energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamiselle ja/tai käyttöönnotolle alueellaan, joka on sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen kaikkien asianomaisten säännösten mukainen ja jossa on CE-merkintä 4 artiklan mukaisesti.
2. Jäsenvaltiot eivät saa estää sellaisten energiaa käyttävien tuotteiden esittelemistä esimerkiksi messuilla, näyttelyissä ja esittelytilaisuuksissa, jotka eivät ole sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen säännösten mukaisia mutta joiden yhteydessä ilmoitetaan näkyvin merkinnöin selvästi, että ne eivät ole vaatimusten mukaisia ja että ne eivät ole myynnissä ennen kuin ne on saatettu vaatimusten mukaisiksi.

6 artikla

Markkinoille saattamisen rajoittaminen

1. Jos jäsenvaltio toteaa, että 4 artiklassa tarkoitetulla CE-merkinnällä varustettu energiaa käyttävä tuote, jota käytetään käyttötarkoituksen mukaisella tavalla, ei ole kaikkien sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen asianomaisten säännösten mukainen ja/tai CE-merkintä on kiinnitetty aiheettomasti, valmistajan tai valmistajan valtuutetun edustajan on saatettava energiaa käyttävä tuote vastaamaan sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen säännöksiä ja/tai CE-merkintää ja lopetettava rikkomisen jäsenvaltion määräämillä ehdoilla.

Jos vaatimustenvastaisuus jatkuu, jäsenvaltion on rajoitettava kyseisen energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamista tai kiellettävä se tai varmistettava, että tuote vedetään markkinoilta.

2. Kaikissa päätöksissä, jotka jäsenvaltio tekee tämän direktiivin nojalla ja joissa rajoitetaan energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamista ja/tai käyttöönottoa, on esitettävä täsmälliset syyt, joihin päätös perustuu.

Tällainen päätös on viipymättä annettava tiedoksi asianomaiselle osapuolelle, jolle

on samanaikaisesti ilmoitettava asianomaisen jäsenvaltion voimassa olevien lakien tarjoamista oikeuskeinoista ja aikarajoista, jotka koskevat näitä keinoja.

3. Jäsenvaltion on välittömästi ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille kaikista 1 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä ja esitettävä niiden syyt sekä erityisesti se, johtuuko vaatimustenvastaisuus:

- (a) sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimusten puutteellisesta täyttämisestä;
- (b) 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhdenmukaistettujen standardien virheellisestä soveltamisesta;
- (c) puutteista 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa yhdenmukaistetuissa standardeissa.

4. Komissio kuulee asianomaisia osapuolia viipymättä ja voi käyttää riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden teknistä neuvontaa.

Jos komissio katsoo tämän kuulemisen jälkeen, että toimenpide oli oikeutettu, se ilmoittaa asiasta välittömästi aloitteen tehneelle jäsenvaltiolle ja muille jäsenvaltioille.

Jos komissio katsoo, että toimenpide ei ole oikeutettu, se ilmoittaa asiasta välittömästi jäsenvaltioille.

5. Jos tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu päätös perustuu puutteeseen yhdenmukaistetuissa standardeissa, komissio käynnistää välittömästi 9 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa säädetyn menettelyn. Komissio ilmoittaa asiasta samanaikaisesti 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle komitealle.
6. Jos energiaa käyttävässä tuotteessa, joka ei ole kaikkien sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen asianomaisten säännösten mukainen, on CE-merkintä, asianomaisen jäsenvaltion on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin CE-merkinnän kiinnittänyttä valmistajaa tai valmistajan valtuutettua edustajaa vastaan ja ilmoitettava asiasta komissiolle ja muille jäsenvaltioille.
7. Jäsenvaltiot ja komissio toteuttavat tarpeelliset toimenpiteet kyseisen menettelyn aikana toimitettujen tietojen luottamuksellisuuden takaamiseksi, jos se on perusteltua.
8. Jäsenvaltioiden tämän artiklan nojalla tekemät päätökset julkistetaan.

Komission lausunto kyseisistä päätöksistä julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

7 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

1. Ennen täytäntöönpanosäädösten kattaman energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamista valmistajan on suoritettava energiaa käyttävän tuotteen vaatimustenmukaisuuden arviointi kaikkien sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen asianomaisten säännösten suhteen.
2. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt on täsmennettävä täytäntöönpanosäädöksissä, ja niissä on annettava valmistajille mahdollisuus valita liitteessä IV esitetyn

sisäisen suunnittelun valvonnan ja liitteessä V esitetyn ympäristöasioiden hallintajärjestelmän välillä. Jos se on asianmukaisesti perusteltua ja oikeassa suhteessa riskiin, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely valitaan moduulien B, C, D ja E joukosta, sellaisina kuin ne kuvataan päätöksessä 93/465/ETY.

Jos täytäntöönpanosäädösten kattaman energiaa käyttävän tuotteen on suunnitellut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 761/2001⁶⁵ mukaisesti rekisteröity organisaatio ja jos suunnittelutoiminto sisältyy kyseisen rekisteröinnin alaan, tämän organisaation ympäristöasioiden hallintajärjestelmän detetaan olevan tämän direktiivin liitteen V vaatimusten mukainen.

Jos täytäntöönpanosäädösten kattaman energiaa käyttävän tuotteen on suunnitellut organisaatio, jonka ympäristöasioiden hallintajärjestelmään sisältyy tuotesuunnittelu-toiminto ja joka pannaan täytäntöön yhdenmukaistettujen standardien mukaisesti, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tämän ympäristöasioiden hallintajärjestelmän oletetaan olevan liitteessä V olevien vastaavien vaatimusten mukainen.

3. Täytäntöönpanosäädösten kattaman energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattamisen jälkeen valmistajan tai valmistajan valtuutetun edustajan on pidettävä asianomaiset suoritettuun vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyvät asiakirjat ja annetut vaatimustenmukaisuusvakuutukset saatavilla jäsenvaltioiden tarkastuksia varten kymmenen vuoden ajan viimeisen energiaa käyttävän tuotteen valmistamisesta.

Asianomaisten asiakirjojen on oltava saatavilla kymmenen päivän kuluessa jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen esittämän pyynnön vastaanottamisesta.

4. Jos valmistaja ei ole sijoittautunut yhteisöön eikä valmistajalla ole valtuutettua edustajaa, energiaa käyttävän tuotteen yhteisön markkinoille saattavalla henkilöllä on velvollisuus varmistaa, että markkinoille saatettava energiaa käyttävä tuote on sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimusten mukainen.
5. Asiakirjat, jotka liittyvät vaatimustenmukaisuuden arviointiin ja 4 artiklassa tarkoitettuun vaatimustenmukaisuusvakuutukseen, on laadittava jollakin yhteisön virallisella kielellä.

8 artikla

Vaatimustenmukaisuusolettama

1. Jäsenvaltioiden on pidettävä 4 artiklassa tarkoitettua CE-merkinnällä varustettua energiaa käyttävää tuotetta sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen asianomaisten säännösten mukaisena.
2. Energiaa käyttävän tuotteen, johon on sovellettu yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viitetiedot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, oletetaan olevan sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen, johon tällaiset standardit liittyvät, kaikkien säännösten mukainen.
3. Energiaa käyttävän tuotteen, jolle on myönnetty ympäristömerkki asetuksen (EY) N:o 1980/2000 nojalla, katsotaan olevan sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen

⁶⁵ EYVL L 114, 24.4.2001, s. 1.

ekologista suunnittelua koskevien vaatimusten mukainen, jos ympäristömerkki täyttää kyseiset vaatimukset.

9 artikla

Yhdenmukaistetut standardit

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianmukaiset toimenpiteet toteutetaan, jotta asianomaisia kansallisen tason osapuolia voidaan kuulla yhdenmukaistettujen standardien valmistelusta ja seurannasta.
2. Jos jäsenvaltio tai komissio katsoo, että yhdenmukaistetut standardit, joiden soveltamisen on määrä täyttää sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen erityiset säännökset, eivät täysin täytä niitä, asianomainen jäsenvaltio tai komissio ilmoittaa asiasta perusteluineen direktiivin 98/34/EY 5 artiklalla perustetulle pysyväälle komitealle.

Komitea antaa lausunnon kiireellisenä.

3. Komitean lausunnon perusteella komissio päättää julkaista, olla julkaisematta, julkaista rajoitetusti, säilyttää tai peruuttaa viittaukset asianomaisiin yhdenmukaistettuihin standardeihin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
4. Komissio ilmoittaa asiasta asianomaiselle eurooppalaiselle standardointielimelle ja antaa tarvittaessa uuden toimeksiannon asianomaisten yhdenmukaistettujen standardien tarkistamiseksi.

10 artikla

Komponentteja ja osakokoonpanoja koskevat vaatimukset

Täytäntöönpanosäädösten mukaisesti jäsenvaltioiden on varmistettava, että energiaa käyttävän tuotteen komponenttien tai osakokoonpanojen valmistajat toimittavat muiden, täytäntöönpanosäädöksen kohteena olevassa energiaa käyttävässä tuotteessa komponenttia tai osakokoonpanoa hyödyntävien valmistajien pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot energiaa käyttävän tuotteen ekologisen profiilin laatimiseksi.

Erityisesti täytäntöönpanosäädöksissä voidaan vaatia valmistajia toimittamaan tiedot valmistamiensa komponenttien tai osakokoonpanojen materiaalien koostumuksesta ja energian ja/tai muiden resurssien kulutuksesta, ja mahdollisten ympäristöarviointien ja/tai tapaustutkimusten tuloksista, kun ne liittyvät asianomaisten komponenttien tai osakokoonpanojen käyttöön ja käsittelyyn käyttöiän lopussa.

11 artikla

Hallinnollinen yhteistyö ja tiedonvaihto

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä tämän direktiivin soveltamisesta vastaavat viranomaiset.

Niiden on kannustettava kyseisiä viranomaisia yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon tämän direktiivin soveltamisen helpottamiseksi.

Hallinnollisessa yhteistyössä ja tiedonvaihdossa on käytettävä mahdollisimman pal-

jon hyväksi sähköisiä viestintävälineitä, ja näitä toimia voidaan tukea asianomaisissa yhteisön ohjelmissa.

2. Komission ja jäsenvaltioiden välisen tiedonvaihdon yksityiskohdista ja rakenteesta päätetään 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

12 artikla *Täytäntöönpanosäädökset*

1. Komissio, joka toimii 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti, voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä soveltaen seuraavia kriteerejä:
 - (a) säädöksen kohteena olevan energiaa käyttävän tuotteen valinta:
 - (i) energiaa käyttävän tuotteen myyntivolyymin ja kaupan on oltava merkittävää;
 - (ii) energiaa käyttävällä tuotteella on oltava merkittävä ympäristövaikutus;
 - (iii) energiaa käyttävään tuotteeseen on liityttävä merkittäviä mahdollisuuksia ympäristövaikutusten parantamiseen ilman, että siitä aiheutuu kohtuuttomia kustannuksia;
 - (iv) ympäristöä koskevat yhteisön ensisijaiset toimintakohteet, kuten päätöksessä N:o 1600/2002/EY esitetyt, on otettava huomioon.
 - (b) säädöksen sisältö:
 - (i) tuotteen koko elinkaarta on tarkasteltava;
 - (ii) tuotteen suorituskykyyn käyttäjän näkökulmasta ei saa kohdistua merkittävää vaikutusta;
 - (iii) terveydelle ja turvallisuudelle ei saa aiheutua haitallisia vaikutuksia;
 - (iv) kuluttajiin ei saa kohdistua merkittävää kielteistä vaikutusta erityisesti tuotteen kohtuuhintaisuuden ja elinkaarikustannusten osalta;
 - (v) valmistajien kilpailukykyyn ei saa kohdistua merkittävää kielteistä vaikutusta, mukaan luettuna yhteisön ulkopuolella sijaitsevat markkinat.
2. Täytäntöönpanosäädöksissä on säädettävä yleisistä ekologisen suunnittelun vaatimuksista liitteen I mukaisesti ja/tai erityisistä ekologisen suunnittelun vaatimuksista liitteen II mukaisesti.

Erityisiä ekologisen suunnittelun vaatimuksia on otettava käyttöön valikoitujen ympäristönäkökohtien osalta, joilla on merkittävä ympäristövaikutus.
3. Täytäntöönpanosäädösten on sisällettävä liitteessä VII luetellut osat.

13 artikla *Nykyiset täytäntöönpanosäädökset*

Direktiivejä 92/42/ETY, 96/57/EY ja 2000/55/EY pidetään tässä direktiivissä tarkoitettuina täytäntöönpanosäädöksinä kotitalouksien kuumavesikattiloiden, kotitalouksien jäähdytyslaitteiden ja loistelamppujen virranrajoittimien käyttöä koskevan energiatehokkuuden osalta.

14 artikla *Komitea*

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä 'komitea', joka koostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.
2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/486/EY 5 ja 7 artiklaa ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 8 artikla.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa säädetty määräaika on kolme kuukautta.
3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

15 artikla *Seuraamukset*

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän direktiivin mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista, ja niiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten tulee olla tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle 18 artiklan ensimmäisessä alakohdassa säädettyyn päivään mennessä ja ilmoitettava niiden muutokset mahdollisimman pian.

16 artikla *Muutokset*

Muutetaan direktiivi 92/42/ETY seuraavasti:

- (1) Poistetaan 6 artikla.
- (2) Poistetaan liitteessä I oleva 2 kohta.

17 artikla *Kumoaminen*

Kumotaan direktiivit 78/170/EY ja 86/594/ETY.

18 artikla *Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä*

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2005. Niiden on viipymättä toimitettava komissiolle kyseiset säännökset sekä korrelaatiotaulukko kyseisten säännösten ja tämän direktiivin välillä.

Niiden on sovellettava kyseisiä säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2006.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

19 artikla
Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

20 artikla
Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä [...] päivänä [...]kuuta [...].

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies
[\[...\]](#)

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[\[...\]](#)

4.12.2003

LIITE I: (johon viitataan 12 artiklan 3 kohdassa)
Menetelmä yleisen ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamiseksi

Täytäntöönpanosäädösten, joissa säädetään ekologisen suunnittelun vaatimuksista 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti, on sisällettävä seuraavat säännökset soveltuvin osin täytäntöönpanosäädöksen kohteena olevan energiaa käyttävän tuotteen osalta.

OSA 1. YLEISET SÄÄNNÖKSET

1. Energiaa käyttävien tuotteiden valmistajien on suoritettava arviointi energiaa käyttävän tuotteen edustavan mallin ympäristönäkökohdista sen elinkaaren aikana; perustana on oltava realistinen oletus normaaleista olosuhteista ja käyttötarkoituksista.

Tämän arvioinnin perusteella valmistajien on laadittava energiaa käyttävän tuotteen edustavan mallin ekologinen profiili. Sen on perustuttava ympäristöön liittyviin tuotteen ominaisuuksiin ja tuotteen koko elinkaaren aikaisiin panoksiin/tuotoksiin, jotka ilmaistaan mitattavissa olevina fysikaalisina suureina.

Arvioinnissa on keskityttävä ensisijaisesti niihin tekijöihin, joihin voidaan merkittävästi vaikuttaa tuotesuunnittelun avulla.

2. Valmistajan on käytettävä tätä arviointia vaihtoehtoisten suunnitteluratkaisujen arvioimiseen pyrkimyksenä parantaa tuotteen ympäristönsuojelullista tasoa ottaen huomioon ekologisen suunnittelun nykytason.

Tietyn suunnitteluratkaisun valinnassa on saavutettava kohtuullinen tasapaino erilaisten ympäristönäkökohtien kesken ja ympäristönäkökohtien ja muiden asiaan liittyvien näkökohtien kesken. Niitä ovat esimerkiksi turvallisuus ja terveys, toiminnallisuutta, laatua, ja suorituskykyä koskevat tekniset vaatimukset sekä taloudelliset näkökohdat valmistuskustannukset ja markkinointavuus mukaan luettuina. Samalla on varmistettava asiaankuuluvan lainsäädännön noudattaminen.

Energiaa käyttävien tuotteiden suunnitteluprosessiin on sisällyttävä erityisesti tämän liitteen osassa 2 esitetyt osat.

Asiaankuuluvat ekologisen suunnittelun parametrit täsmennetään täytäntöönpanosäädöksessä.

OSA 2. ENERGIAA KÄYTTÄVIEN TUOTTEIDEN EKOLOGISEN SUUNNITTELUN PARAMETRIT

- 2.1 Tämän liitteen osassa 1 kuvatussa arvioinnissa on käsiteltävä täytäntöönpanosäädöksen mukaisesti seuraavia tuotteen elinkaaren vaiheita siltä osin kuin ne liittyvät tuotesuunnitteluun:

- (a) raaka-aineiden hankinta
- (b) valmistus

- (c) pakkaaminen, kuljetus ja jakelu
- (d) asennus ja kunnossapito
- (e) käyttö
- (f) käyttöään loppu.

2.2 Kunkin vaiheen osalta on arvioitava soveltuvin osin seuraavat ympäristönäkökohdat:

- (a) ennustettu materiaalien, energian ja muiden resurssien kuten makean veden kulutus
- (b) ennakoidut päästöt ilmaan, veteen tai maahan
- (c) ennakoitu fysikaalisista vaikutuksista kuten melusta, tärinästä, säteilystä ja sähkömagneettisista kentistä johtuva saaste
- (d) odotettu jätteen syntyminen
- (e) mahdollisuudet materiaalien ja/tai energian uudelleenkäyttöön, kierrätykseen ja hyödyntämiseen ottaen huomioon sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annettu direktiivi 2002/96/EY.

2.3 Erityisesti seuraavia parametrejä on käytettävä, soveltuvin osin ja tarvittaessa täydennettynä muilla parametreillä, edellisessä alakohdassa mainittujen ympäristönäkökohtien mahdollisten parannuksien arvioimiseen:

- (a) tuotteen paino ja tilavuus
- (b) kierrätystoiminnasta saatujen materiaalien käyttö
- (c) energiankulutus elinkaaren aikana
- (d) direktiivin 67/548/ETY⁶⁶ mukaisesti terveydelle ja/tai ympäristölle vaarallisiksi luokiteltujen aineiden käyttö, ottaen huomioon lainsäädäntö tiettyjen aineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä, kuten direktiivi 76/769/ETY⁶⁷ tai 2002/95/EY
- (e) asianmukaiseen käyttöön ja kunnossapitoon tarvittavien kulutushyödykkeiden määrä ja laatu
- (f) uudelleenkäytön ja kierrätyksen helppous, joka ilmaistaan seuraavien seikkojen avulla: käytettyjen materiaalien ja komponenttien lukumäärä, standardikomponenttien käyttö, purkamiseen tarvittava aika, purkamiseen tarvittavien välineiden monimutkaisuus, komponenttien ja materiaalien koodausstandardien käyttö uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen sopivien komponenttien ja materiaalien tunnistamiseksi (mukaan luettuna muoviosien merkintä ISO:n mukaisesti), helposti kierrätettävien materiaalien käyttö,

⁶⁶ EYVL 196, 16.8.1967, s. 1–5.

⁶⁷ EYVL L 262, 27.9.1976, s. 201–203.

arvokkaiden ja muiden kierrätettävien komponenttien ja materiaalien erottelun helppous, vaarallisia aineita sisältävien komponenttien ja materiaalien erottelun helppous

- (g) käytettyjen komponenttien sisällyttäminen tuotteeseen
- (h) komponenttien ja kokonaisten laitteiden uudelleenkäytölle ja kierrätykselle haitallisten teknisten ratkaisujen välttäminen
- (i) käyttöiän pidentäminen, joka ilmenee seuraavista: taattu vähimmäiskäyttöikä, varaosien saatavuuden vähimmäisaika, modulaarisuus, ajanmukaistettavuus, korjattavuus
- (j) syntyvän jätteen ja syntyvän vaarallisen jätteen määrä
- (k) päästöt ilmaan (kasvihuonekaasut, happamoittavat aineet, haihtuvat orgaaniset yhdisteet, otsonikatoa aiheuttavat aineet, pysyvät orgaaniset yhdisteet, raskasmetallit, pienhiukkaset ja suspensiohiukkaset), sanotun kuitenkin rajoittamatta liikkuviin työkoneisiin asennettavien polttomoottoreiden kaas- ja hiukkaspäästöjen torjuntatoimenpiteitä koskevan direktiivin 97/68/EY⁶⁸ soveltamista
- (l) päästöt veteen (raskasmetallit, happitasapainoa häiritsevät aineet, pysyvät orgaaniset yhdisteet)
- (m) päästöt maahan (erityisesti vaarallisten aineiden vuodot tuotteiden käyttövaiheessa, ja mahdollinen suodattuminen jätteeksi muuttuneista tuotteista)
- (n) tiedot, jotka voivat vaikuttaa tapaan, jolla muut osapuolet kuin valmistaja voivat käsitellä, käyttää tai kierrättää energiaa käyttävää tuotetta, mukaan luettuna soveltuvien osien valmistusprosessiin liittyvät ohjeet
- kuluttajille annettavat tuotteen merkittäviä ympäristöominaisuuksia ja ympäristönsuojelullista tasoa koskevat tiedot, jotka liitetään tuotteeseen kun se saatetaan markkinoille, jotta kuluttaja voi verrata näitä tuotteiden näkökohtia
- kuluttajille/käyttäjille annettavat ohjeet tuotteen asentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta siten, että sen ympäristövaikutukset minimoidaan ja taataan optimaalinen käyttöikä, sekä ohjeet siitä, miten tuote palautetaan käyttöiän lopussa
- tiedot purkamiseen, kierrätykseen tai käytön jälkeiseen käsittelyyn liittyvistä käsittelylaitoksista; perustiedot on annettava itse tuotteessa aina kun se on mahdollista.

Näissä tiedoissa on otettava huomioon yhteisön muun lainsäädännön, kuten sähkö- ja elektroniikkalaiteromua koskevan direktiivin 2002/96/EY, mukaiset velvoitteet.

LIITE II

Menetelmä erityisen ekologiseen suunnitteluun liittyvän vaatimuksen tason asettamiseksi

(johon viitataan 12 artiklan 3 kohdassa)

Erityisillä ekologisen suunnittelun vaatimuksilla pyritään parantamaan tuotteen tiettyä ympäristönäkökohtaa. Ne voivat olla vaatimuksia tietyn resurssin kulutuksen vähentämisestä, kuten rajoituksia kyseisen resurssin käytölle elinkaaren eri vaiheissa (esim. rajoitukset vedenkulutukselle käyttövaiheessa tai tietyn materiaalin määrälle, jonka tuote voi sisältää, tai kierrätettyjen materiaalien määriksi asetettavat vähimmäisvaatimukset).

Tiettyä energiaa käyttävää tuotetta koskevan, ekologiseen suunnitteluun liittyvän erityisen vaatimuksen taso asetetaan seuraavasti:

1. Teknisessä ja taloudellisessa analyysissä valitaan useita edustavia markkinoilla olevia malleja kyseisestä energiaa käyttävästä tuotteesta ja tunnistetaan tekniset vaihtoehdot tuotteen ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi; samalla tarkastelun kohteena on vaihtoehtojen taloudellinen toteutettavuus ja pyrkimys välttää merkittävää tuotteen suorituskyvyn tai hyödyllisyyden alenemista kuluttajien kannalta.

Tämän analyysin perusteella ja ottaen huomioon taloudellinen ja tekninen toteutettavuus sekä mahdollisuudet parannuksiin toteutetaan konkreettisia toimenpiteitä tuotteen ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Käytön aikaisen energiankulutuksen osalta energiatehokkuuden tai kulutuksen taso asetetaan siten, että loppukäyttäjien elinkaarikustannukset minimoidaan edustavien energiaa käyttävien tuotteiden mallien mukaisesti. Elinkaarikustannusanalyysin menetelmässä käytetään diskonttokorkona viiden prosentin reaalkorkoa ja energiaa käyttävän tuotteen todennäköistä käyttöikää; sen perustana on ostohinnan vaihtelujen (jotka johtuvat vaihteluista tuotantokustannuksissa) ja eritasoisista teknisistä parannusvaihtoehdoista seuraavien käyttökustannusten summa, joka diskonttataan tarkasteltavana olevien, energiaa käyttävien tuotteiden edustavien mallien käyttöiälle. Käyttökustannukset kattavat pääasiassa energiankulutuksen ja muihin resursseihin (kuten veteen tai pesuaineeseen) liittyvät kustannukset.

Asiaankuuluvat osat (kuten energian tai muun resurssin hinta, raaka-ainekustannukset tai tuotantokustannukset, diskonttokorot) kattava herkkyyshanalyysi ja tarvittaessa ulkoisten ympäristökustannusten sisällyttäminen suoritetaan sen tarkistamiseksi, onko mahdollisesti merkittäviä muutoksia ja ovatko yleiset päätelmät vankalla pohjalla. Vaatimusta mukautetaan tämän mukaisesti.

Samanlaista menetelmää voidaan soveltaa myös muihin resursseihin, kuten veteen.

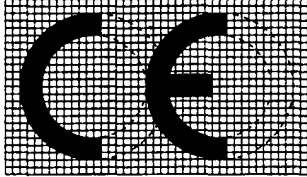
2. Erityisen ekologista suunnittelua koskevan vaatimuksen taso voidaan asettaa käyttäen muusta yhteisön toiminnasta saatua kokemusta; näitä ovat muun muassa yhteisön ympäristömerkkiä koskeva asetus (EY) N:o 1980/2000, tulevat teemakohtaiset strategiat resurssien kestävästä käytöstä ja kierrätyksestä, kodinkoneiden energiamerkintöjä koskeva direktiivi 92/75/ETY ja toimistolaitteiden energiamerkintöjä koskeva asetus (EY) N:o 2422/2001.

Muulla maailmassa sovellettavista ohjelmista saatavilla olevia tuloksia voidaan käyttää sellaisen energiaa käyttävän tuotteen erityisten ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamiseen, josta käydään kauppaa EU:n taloudellisten kumppanien kanssa.

3. Periaatteessa erityisten ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamisesta ei saa seurata, että valmistajilta vaaditaan yrityskohtaista tekniikkaa. Jos vaatimus merkitsisi, että huomattava osa nykyisin valmistettavista malleista poistettaisiin markkinoilta, vaatimuksen voimaantulopäivässä olisi otettava huomioon tuotteen uudelleensuunnittelun vaatima aika.

LIITE III
CE-merkintä

(johon viitataan 4 artiklan 2 kohdassa)

CE-merkinnän on oltava vähintään 5 mm korkea. Jos CE-merkintää pienennetään tai suurennetaan, on noudatettava edellä esitetyn kirjoitustavan mittasuhteita.

CE-merkintä on kiinnitettävä energiaa käyttävään tuotteeseen. Jos tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, se on kiinnitettävä pakkaukseen ja mukana oleviin asiakirjoihin.

LIITE IV

Sisäinen suunnittelun valvonta

(johon viitataan 7 artiklassa)

1. Tässä osassa kuvataan menettely, jossa valmistaja tai valmistajan valtuutettu edustaja, joka panee täytäntöön tämän liitteen 2 kohdassa säädetyt velvoitteet, vakuuttaa, että energiaa käyttävä tuote täyttää sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen asiaankuuluvat säännökset. Valmistajan tai valmistajan valtuutetun edustajan on kiinnitettävä 4 artiklassa tarkoitettu CE-merkintä jokaiseen energiaa käyttävän tuotteen kappaleeseen ja laadittava kirjallinen vaatimustenmukaisuusvakuutus. Vaatimustenmukaisuusvakuutus voi kattaa yhden tai useampia tuotteita, ja valmistajan on säilytettävä se.
2. Valmistajan on koottava yhteen tekninen asiakirja-aineisto, jonka avulla voidaan arvioida, onko energiaa käyttävä tuote sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimusten mukainen.

Asiakirja-aineistoon on erityisesti sisällyttävä:

- a) yleinen kuvaus energiaa käyttävästä tuotteesta ja sen aiotusta käyttötarkoituksesta,
 - b) tulokset valmistajan suorittamasta asiaankuuluvasta ympäristöarvioinnista ja/tai viittaukset ympäristöarviointia koskevaan kirjallisuuteen tai tapaustutkimuksiin, joita valmistaja käyttää määrittäessään tuotesuunnitteluratkaisuja,
 - c) tuotteen ekologinen profiili,
 - d) tuotesuunnittelua koskevien eritelmien osat, jotka liittyvät tuotteen ympäristösuunnittelunäkökohtiin,
 - e) luettelo 9 artiklassa tarkoitetuista asiaankuuluvista asiakirjoista, joita on käytetty kokonaisuudessaan tai osittain, ja kuvaus valituista ratkaisuista sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimusten noudattamiseksi, jos 9 artiklassa tarkoitettuja asiakirjoja ei ole käytetty tai jos nämä asiakirjat eivät kokonaan kata sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimuksia,
 - f) kopio tuotteen ekologisen suunnittelun näkökohtia koskevista tiedoista, jotka annetaan liitteessä I olevan 2.3 kohdan n alakohdassa täsmennettyjen vaatimusten mukaisesti,
 - g) tulokset suoritetuista ekologisen suunnittelun vaatimusten mittauksista, mukaan luettuna yksityiskohtaiset tiedot näiden mittausten vaatimustenmukaisuudesta verrattuna sovellettavassa täytäntöönpanosäädöksessä asetettuihin ekologisen suunnittelun vaatimuksiin.
3. Valmistajan on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tuote valmistetaan 2 kohdassa tarkoitettujen suunnittelueritelmien mukaisesti ja tuotteeseen sovellettavan säädöksen vaatimusten mukaisesti.

LIITE V

Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä

(johon viitataan 7 artiklassa)

1. Tässä osassa kuvataan menettely, jossa valmistaja, joka täyttää tämän liitteen 2 kohdan velvoitteet, vakuuttaa, että energiaa käyttävä tuote täyttää sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimukset. Valmistajan tai valmistajan valtuutetun edustajan on kiinnitettävä 4 artiklassa tarkoitettu CE-merkintä jokaiseen energiaa käyttävän tuotteen kappaleeseen ja laadittava kirjallinen vaatimustenmukaisuusvakuutus. Vaatimustenmukaisuusvakuutus voi kattaa yhden tai useampia tuotteita, ja valmistajan on säilytettävä se.
2. Valmistajan on pantava täytäntöön tämän liitteen 3 kohdassa täsmennetyt ympäristöasioiden hallintajärjestelmän osat.
3. Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä (Environmental Management System, EMS)

Tässä kohdassa määritellään ympäristöasioiden hallintajärjestelmän osat ja menettelyt, jotka ovat tarpeen tuotteiden ympäristönsuojelullisen tason parantamiseksi, jotta voidaan taata, että energiaa käyttävä tuote on sovellettavan täytäntöönpanosäädöksen vaatimusten mukainen.

3.1. Tuotteen ympäristönsuojelullista tasoa koskeva toiminta

Valmistajan on pystyttävä osoittamaan parannusta tuotteen yleisessä ympäristönsuojelullisessa tasossa ja toteuttamaan puitteet tuotteen ympäristönsuojelullisten tavoitteiden ja indikaattoreiden laatimiseksi ja tarkistamiseksi täytäntöönpanosäädöksen vaatimukset huomioon ottaen.

Kaikki valmistajan käyttöön ottamat ratkaisut tuotteen ekologisen profiilin laatimiseksi ja parantamiseksi suunnittelun ja valmistuksen avulla on dokumentoitava systemaattisesti ja asianmukaisessa järjestyksessä kirjallisten menettelyjen ja ohjeiden muodossa.

Niiden on erityisesti sisällettävä riittävä kuvaus:

- tuotteiden merkittävistä ympäristönäkökohdista ja vaikutuksista ja selvitys niiden luonteesta,
- tuotteen ympäristönsuojelullisen tason tavoitteista ja indikaattoreista sekä organisatorakenteesta, vastuualueista, johdon valtuuksista ja toiminnan toteutukseen ja ylläpitoon osoitetuista resursseista,
- valmistuksen jälkeen suoritettavista tarkistuksista ja testeistä tuotteen laadun varmistamiseksi ympäristönsuojelullista tasoa koskevien indikaattoreiden suhteen,
- menettelyistä vaaditun asiakirja-aineiston valvomiseksi ja sen ajan tasalla pitämisen varmistamiseksi,
- menetelmästä ympäristöasioiden hallintajärjestelmän täytäntöönpanon ja tehokkuuden tarkastamiseksi.

3.2. Suunnittelu

Valmistajan on laadittava ja pidettävä yllä

- a) menettelyt tuotteen ekologisen profiilin laatimiseksi
- b) tuotteen ympäristönsuojelullisen tason tavoitteet ja indikaattorit, joissa tarkastellaan teknisiä vaihtoehtoja tekniset ja taloudelliset vaatimukset huomioon ottaen
- c) ohjelma näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

3.3 Täytäntöönpano

- a) vastualueet ja viranomaiset on määritettävä ja dokumentoitava, jotta voidaan varmistaa tuotteen tosiasiallinen ympäristönsuojelullinen taso ja raportoida sen toiminnasta tarkistuksia ja parannuksia varten
- b) on laadittava asiakirjat tuotteen suunnittelun yhteydessä toteutetusta laadunvalvonnasta ja käytetyistä varmistustekniikoista sekä käytetyistä prosesseista ja systemaattisista toimenpiteistä
- c) on laadittava asiakirjat, joissa kuvataan ekologisen suunnittelun vaatimuksia koskevien mittausten tulokset, mukaan luettuna yksityiskohtaiset tiedot näiden mittausten vaatimustenmukaisuudesta sovellettavassa täytäntöönpanosäädöksessä asetettujen ekologisen suunnittelun vaatimusten suhteen
- d) valmistajan on laadittava eritelmät, joissa ilmoitetaan erityisesti sovelletut standardit; jos 9 artiklassa tarkoitettuja standardeja ei sovelleta tai jos ne eivät kata kokonaan asiankuuluvan täytäntöönpanosäädöksen vaatimuksia, vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi käytetyt keinot
- e) valmistajan on laadittava ja pidettävä yllä tiedot ympäristöasioiden hallintajärjestelmän ydinosista ja menettelyt kaikkien vaadittujen asiakirjojen tarkistamiseksi.

3.4 Tarkistukset ja korjaavat toimet

- a) valmistajan on laadittava ja pidettävä yllä menettelyt vaatimustenmukaisuuden puutteiden tutkimiseksi ja käsittelemiseksi ja toteutettava korjaavista toimista dokumentoituihin menettelyihin aiheutuvat muutokset
- b) valmistajan on suoritettava vähintään joka kolmas vuosi kattava sisäinen ympäristöasioiden hallintajärjestelmän tarkastus.

LIITE VI
Vaatimustenmukaisuusvakuutus

(johon viitataan 4 artiklan 3 kohdassa)

EY-VAATIMUSTENMUKAISUUSVAKUUTUKSEN ON SISÄLLETTÄVÄ SEURAAVAT YKSITYISKOHTAISET TIEDOT:

1. Valmistajan tai valmistajan valtuutetun edustajan nimi ja osoite.
2. Yksiselitteiseen tunnistamiseen riittävä kuvaus mallista.
3. Tapauksen mukaan sovelletut yhdenmukaistetut standardit.
4. Tapauksen mukaan muut käytetyt tekniset standardit ja eritelmät.
5. Tapauksen mukaan viittaus viittaus muuhun sovellettuun yhteisön lainsäädäntöön, jossa säädetään CE-merkinnän kiinnittämisestä.
6. Sen henkilön tai valtuutetun edustajan tunnistetiedot ja allekirjoitus, jonka allekirjoitus sitoo valmistajaa.

LIITE VII

Täytäntöönpanosäädösten sisältö (johon viitataan 12 artiklan 4 kohdassa)

TÄYTÄNTÖÖNPANOSÄÄDÖKSISSÄ ON TÄSMENNETTÄVÄ ERITYISESTI:

1. Tarkka määritelmä kohteena olevan energiaa käyttävän tuotteen tyypp(e)istä;
2. Kohteena olevan energiaa käyttävän tuotteen ekologista suunnittelua koskeva vaatimus (koskevat vaatimukset), täytäntöönpanopäivä(t), mahdollinen vaiheittainen tai siirtymätoimenpide;
 - kun kyseessä on yleinen ekologisen suunnittelun vaatimus (vaatimukset), liitteessä I olevassa osassa 2 mainituista parametreistä ne, jotka liittyvät asiaan;
 - kun kyseessä on erityinen ekologisen suunnittelun vaatimus (vaatimukset), sen (niiden) taso(t);
3. Energiaa käyttävän tuotteen asennusta koskevat vaatimukset, jos niillä on suora yhteys ympäristönsuojelulliseen tasoon;
4. Käytettävät mittausstandardit ja/tai mittausmenetelmät; jos mahdollista, käytetään yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viitenumerot on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;
5. Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yksityiskohdat päätöksen 93/465/ETY mukaisesti
 - jos sovellettava(t) moduuli(t) on (ovat) muu (muita) kuin A moduuli; kyseisen menettelyn valintaan johtavat tekijät;
 - soveltuvien osien kriteerit, jotka koskevat kolmansien osapuolien hyväksyntää ja/tai varmentamista.

Jos eri moduuleista säädetään saman energiaa käyttävän tuotteen osalta muissa EY-vaatimuksissa, täytäntöönpanosäädöksessä määritelty moduuli on ensisijainen kyseisen vaatimuksen osalta;
6. Vaatimukset tiedoista, jotka valmistajien on toimitettava viranomaisille vaatimustenmukaisuuden tehostettua valvontaa varten;
7. Sen siirtymäajan kesto, jonka kuluessa jäsenvaltion on sallittava sellaisen energiaa käyttävän tuotteen markkinoille saattaminen, joka on sen alueella täytäntöönpanosäädöksen antamispäivänä voimassa olevien säännösten mukainen.